

INFORME SOCIOECONÒMIC DE MANRESA '07

Ajuntament de Manresa

INFORME SOCIOECONÒMIC DE MANRESA 2007

Imprès en paper ecològic

Edita

Ajuntament de Manresa
Servei de Desenvolupament

Equip de treball

Alain Jordà Pempelonne
Anna Pons Vilaseca
David Hernández Massegú
Pere Massegú Bruguera
Ramon Culleré Córdoba

Disseny gràfic i impressió

Copisteria Sarrió, S.L.

Correspondència i consultes

Servei de Desenvolupament
Ajuntament de Manresa
Plaça Major, 1
08241 Manresa

Correu electrònic: rcullere@ajmanresa.org
Web: www.ajmanresa.cat

Í N D E X

PRESENTACIÓ

I. MEDI FÍSIC

1. Territori i clima	3
2. Infraestructures de transport	4
2.1. Infraestructura viària	4
2.2. Infraestructura ferroviària	6

II. SOCIETAT

1. Demografia	11
1.1. Estructura demogràfica	12
1.2. Moviments de població	14
1.3. Barris	17
1.4. Pla de Bages	22
2. Qualitat de vida	24
2.1. Salut	24
2.2. Coneixement	26
2.3. Serveis socials	27

III. MERCAT DE TREBALL

1. Població activa	31
1.1. Població potencialment activa	32
1.2. Cens any 2001	32
1.3. Estimació població activa	32
2. Atur	34
2.1. Evolució	34
2.2. Comparativa territorial	34
2.3. Perfil de l'aturat	35
3. Contractació	41
4. Ocupació	44
4.1. Treballadors per compte d'altri	44
4.2. Treballadors per compte propi	46

IV. ENTORN ECONÒMIC

1. Economia globalitzada	49
1.1. Conjuntura econòmica	49
1.2. Sistema financer	49
1.3. Mercat energètic	51
2. Les economies de Catalunya i el Bages	53
2.1. Estructura econòmica	53
2.2. Conjuntura econòmica	54
2.3. Conjuntura segons components del PIB	56

V. SECTORS PRODUCTIUS

1. Dinamisme empresarial: Visió transversal	59
1.1. Nivell tecnològic	59
1.2. Capacitat d'arrossegament	60
1.3. Risc de deslocalització	61

2. Indústria	62
2.1. El sector metal·lúrgic	65
2.2. El sector tèxtil	65
2.3. La indústria alimentària	66
3. Habitatge i construcció	67
3.1. Context	67
3.2. Mercat de l'habitatge	67
3.2.1. El mercat de lloguer	68
3.2.2. El mercat de compra - venda	69
3.3. Activitat constructora	69
3.4. Antiguitat dels edificis	71
4. Comerç	73
4.1. Evolució general del sector	73
4.2. Dades de l'oferta comercial	73
4.3. Ocupació	75
4.4. Percepció i expectatives	75
5. Serveis	77
5.1. Sector terciari	77
5.2. Sector quaternari	78
5.3. Sector quinari	79

VI. PERFIL DE LA CIUTAT

1. Indicadors bàsics	83
2. Coneixement i innovació	86
3. Dinàmica empresarial	88

PRESENTACIÓ

Em plau presentar, un any més, l'Informe socioeconòmic de Manresa 2007, publicació de caràcter anual que s'ha vingut editant ininterrompudament des de l'any 2002.

Es tracta d'una publicació promoguda des de la regidoria d'Economia, empresa, innovació i universitats de l'Ajuntament de Manresa, i elaborada per l'equip professional del servei de Desenvolupament. S'emmarca dins del conjunt de publicacions sobre la realitat socioeconòmica de la nostra ciutat, com són l'Anuari estadístic i l'Estructura empresarial del Bages, i el seu objectiu és analitzar la situació, evolució i perspectives de l'economia local.

L'informe presenta una estructura similar a la de l'edició precedent, incorporant, com a principal novetat, un nou apartat sobre qualitat de vida, on s'analitza la situació dels principals serveis públics – coneixement i ensenyament, sanitat i serveis socials –, els quals, a més de constituir els pilars bàsics de l'estat del benestar, tenen una incidència important en la competitivitat i en la cohesió social de la nostra societat.

Voldria posar de manifest algunes consideracions de caràcter metodològic que ajudin a emmarcar l'estudi. En primer lloc, malgrat que l'anàlisi se centra bàsicament en la ciutat de Manresa, les referències al conjunt de la comarca són constants i obligades, doncs, malgrat les singularitats, difícilment es pot fer una anàlisi separada de les dues realitats territorials. En segon lloc, cal assenyalar el seu caràcter innovador, en tractar conjuntament dades de caràcter territorial, dades macroeconòmiques (població activa i mercat de treball, entre altres) i dades financeres de les empreses, deduïdes dels comptes anuals presentats al registre mercantil.

També val la pena destacar l'últim apartat de l'estudi, sobre el Perfil de ciutat, que permet fer una anàlisi comparativa, a partir d'un conjunt d'indicadors, de la ciutat de Manresa dins d'un conjunt de ciutats mitjanes de Catalunya.

Malgrat les dificultats ja conegudes d'elaborar estadístiques específiques per a àmbits territorials locals o comarcals, podem afirmar que per a l'elaboració de l'anàlisi s'ha tingut en compte la pràctica totalitat de les estadístiques oficials disponibles, una part de les quals són elaborades a partir de la pròpia activitat de l'administració municipal.

Espero que la publicació sigui d'utilitat tant per als agents econòmics i socials de la ciutat com per als ciutadans en general, alhora que ajudi a valorar i situar la ciutat de Manresa en el marc de Catalunya, com a destí per a noves activitats d'alt valor afegit, ja siguin d'iniciativa pública, privada i público-privada.

Tan sols em resta agrair la tasca i dedicació de l'equip professional que ha fet possible que la publicació sigui una realitat.

Alain Jordà i Pempelonne

Regidor delegat d'Hisenda, Política Industrial i Innovació i Universitats

Manresa, desembre de 2007

I MEDI FÍSIC

1. Territori i clima

2. Infraestructures de transport

1. TERRITORI I CLIMA

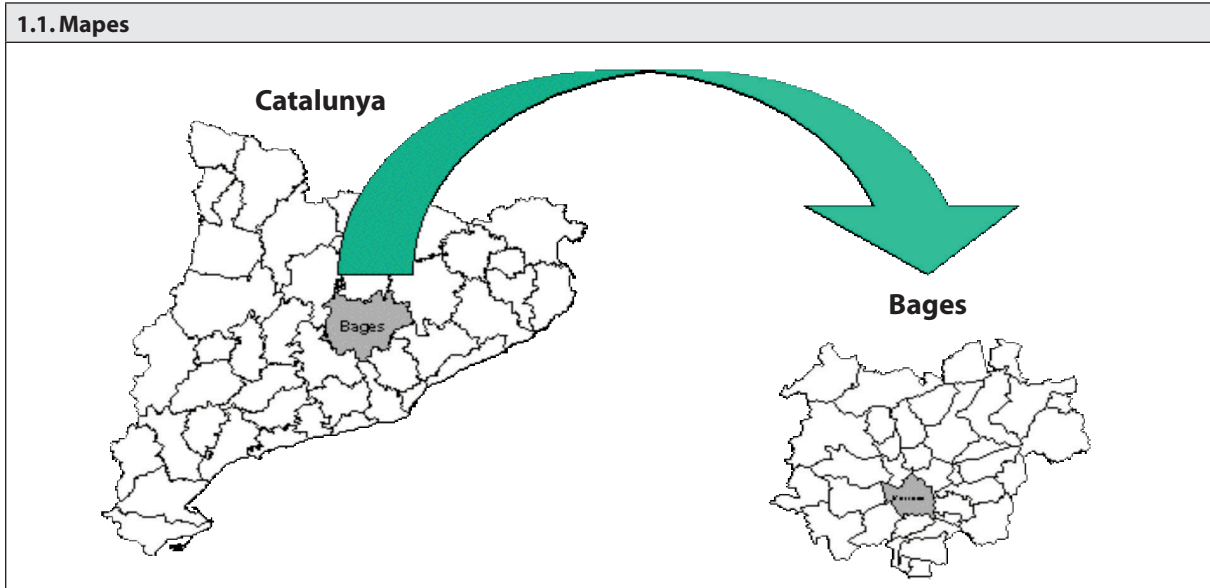
Manresa està ubicada al centre geogràfic de Catalunya, prop de l'angle de confluència dels corredors biològics i fluvials del Cardener i el Llobregat. La ciutat és el nucli d'una àrea metropolitana, coneguda com sistema urbà Pla de Bages, que depassa els límits administratius del municipi. Manresa constitueix un centre administratiu, comercial, productiu i de lleure d'abast supracomarcal. A nivell administratiu, la ciutat és capital de comarca i aspira a tenir un paper rellevant en la futura divisió territorial de Catalunya. De fet, al llarg de l'any 2006, diferents departaments de la Generalitat han anat reestructurant la seva organització territorial i la capital del Bages s'assenta com a capital de l'àrea central. A nivell de serveis, l'oferta comercial i de lleure de la ciutat satisfà bona part de la demanda dels residents del sistema urbà Pla de Bages.

El terme municipal de Manresa, estructurat en 53 seccions censals, ocupa una superfície de 41,66 km². Prenent la Seu com a punt de referència, la ciutat es troba a 238 metres d'alçada respecte el nivell del mar i té una orografia marcada per diferents turons. Si bé la ciutat creix de forma cohesionada, uns pocs barris perifèrics es troben desconnectats del centre. El municipi no es caracteritza per la in-

teracció entre espais urbans i zones verdes, sinó que les zones verdes configuren una anella a l'entorn de l'àrea urbana. Tot i que Manresa disposa d'un marcat nucli urbà, l'intens procés de creixement i de transformació de la ciutat experimentat els darrers anys condueix vers una progressiva descentralització funcional.

El clima de Manresa és mediterrani amb tendència continental, és a dir, un clima sec amb estius calorosos i hiverns freds. L'any 2006 ha estat més calorós i sec de l'habitual. La temperatura mitjana anual (15,7 graus) ha estat la segona més elevada en els últims trenta-set anys, la temperatura mitjana registrada en nou dels dotze mesos de l'any ha estat ben superior a la mitjana d'anys anteriors i les temperatures mitjanes dels mesos d'abril, maig i octubre han estat les més elevades registrades en els darrers trenta-set anys. L'any 2006 ha estat un any de sequera en el qual la poca pluja caiguda ha estat mal repartida: El nivell de precipitacions registrat (392 litres de pluja acumulada per metre quadrat) correspon al 75% de la pluja anual mitjana registrada durant els últims trenta-cinc anys. La meitat de la poca aigua caiguda en aquestes precipitacions s'ha concentrat en només dos mesos; gener i setembre.

1.1. Mapes

Font: Institut Cartogràfic de Catalunya

2. INFRASTRUCTURES DE TRANSPORT

En els últims anys, la mobilitat, tant de població com de mercaderies, s'ha incrementat més que el PIB. Les infraestructures de transport són cabdals pel desenvolupament i uns bons eixos de comunicació són condició indispensable per a que l'economia d'un territori sigui competitiva. El requeriment d'una bona xarxa d'infraestructures s'accentua, si cap, quan es tracta d'una ciutat com Manresa que és un important node de comunicacions. La necessitat de Manresa de disposar d'unes bones connexions amb l'àrea d'influència i amb l'àrea de dependència són vitals pel futur de l'economia de la ciutat.

La nova planificació territorial pretén reforçar les relacions entre les comarques centrals a través del desdoblament de l'Eix Transversal, l'Eix Diagonal i la construcció de l'Eix Transversal ferroviari. En l'actualitat, les capitals de l'Anoia, del Bages i d'Osona mantenen més relació amb Barcelona que no pas entre elles mateixes, desaprofitant la seva proximitat geogràfica. Un dels principals reptes actuals, dins aquest context de nova planificació territorial, és el d'avançar vers una mobilitat més sostenible amb un major ús del transport públic.

2.1. Infraestructura viària

La mobilitat a l'interior de la ciutat es caracteritza per la creixent saturació. Els vehicles privats no troben lloc als aparcaments públics, es generen importants col·lapses circulatoris i el transport públic no s'erigeix com l'alternativa. No obstant això, els ambiciosos canvis que s'estan duent a terme en les línies de bus urbà i una major sensibilització en el desús del vehicle privat haurien de ser determinants per millorar la circulació.

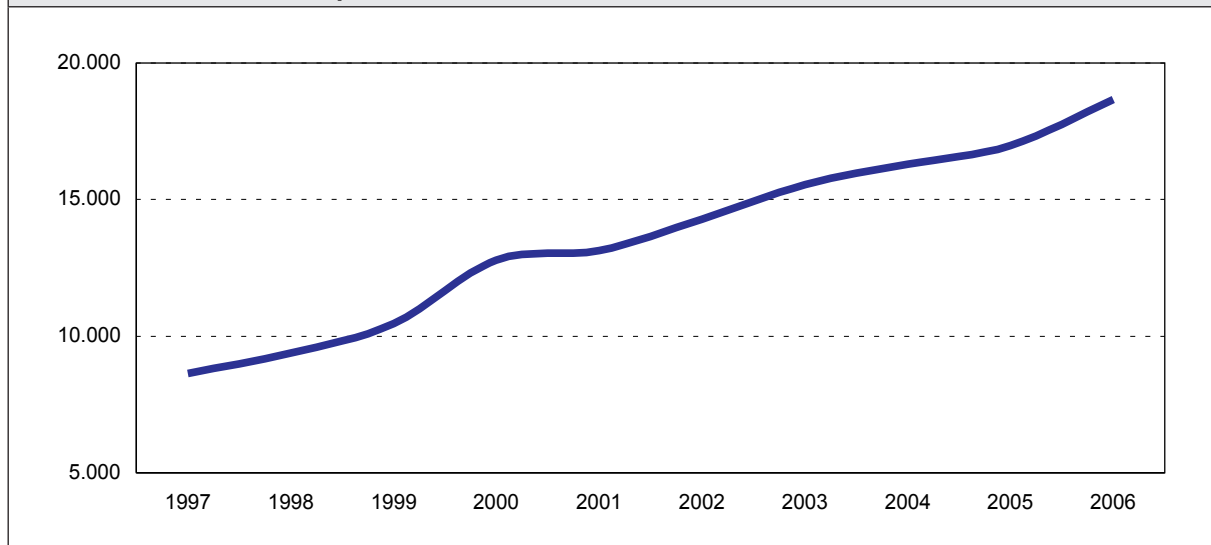
El bus urbà de Manresa connecta els barris amb el centre neuràlgic de la ciutat. Els dies laborables circulen cinc línies: Balconada, la Parada, Mion, Sagrada Família - Font dels Capellans i Sant Pau – Viladordis – Els Dolors. La freqüència de pas dels autobusos oscil·la entre 10 minuts (Balconada) i més de dues hores (Sant Pau – Viladordis – Els Dolors). En dies festius, l'oferta es redueix a dues línies que surten del centre en direcció la Balconada

o la Parada amb un interval de pas de mitja hora. El sistema de transport urbà no afavoreix la intermodalitat amb el ferrocarril perquè la línia que passa per la RENFE i els FGC només té sis expedicions diàries i no està integrada al sistema tarifari de l'àrea metropolitana.

Des de l'any 1997, l'Eix Transversal uneix la Plana de Lleida amb les comarques gironines, superant els tradicionals itineraris que convertien Barcelona i el corredor litoral en zona de pas de qualsevol desplaçament dins el país. Des de l'òptica manresana, l'Eix ha suposat una important millora en la comunicació vers est i oest. Malgrat això, l'existència d'un sol carril en la majoria de trams, l'alentiment que provoquen els vehicles pesants i el continu increment de trànsit disminueixen l'eficiència d'aquesta via. Per aquests motius, la Generalitat va anunciar l'any 2005 el seu desdoblament i, l'any 2006, el projecte ha entrat en fase d'exposició pública. Es preveu que aquesta nova autovia, formada per dues calçades de 3,5 metres per sentit i amb carrils addicionals en determinats trams per a poder avançar els vehicles pesants, estigui completament acabada el segon semestre del 2011.

L'Eix del Llobregat (C-16) forma part de l'itinerari E-9, una ruta europea que enllaça Barcelona amb París en línia recta passant per Toulouse, Limoges i Orléans. El tram de l'Eix del Llobregat que uneix Manresa amb els Pirineus permet una bona comunicació entre el Berguedà i el Bages alhora que reforça els moviments entre els pobles del seu recorregut. De fet, de les dades del Cens del 2001 es desprèn que aquest és un dels principals eixos de mobilitat obligada al voltant de Manresa. El tram nord de l'Eix del Llobregat, prolongació de l'autopista Terrassa – Manresa, no és pas una via de pagament directe, sinó que es gestiona a través de peatges a l'ombra, a càrrec del pressupost de la Generalitat. La C-16 suporta moltes retencions els caps de setmana, sobretot en temporada d'esquí, i en l'actualitat es treballa en el seu desdoblament. Entre Berga i Manresa, tan sols falta desdoblament el tram que va de Puig-reig a Gironella; està previst que el desdoblament d'aquest tram estigui finalitzat l'octubre de l'any 2007. L'estudi informatiu del projecte d'obra del tram que enllaça Berga i Bagà està en fase de redac-

2.1. Evolució trànsits de l'autopista Terrassa - Manresa

Font: Autema

ció. Quan aquest últim tram estigui enllestit, només restarà el tram entre Bagà i Puigcerdà per completar la part del traçat corresponent a Catalunya. No obstant això, el projecte no avança per la banda francesa i els Pirineus segueixen constituint una barrera.

Un tercer eix que conflueix a Manresa és l'anomenat Eix Diagonal, que en el futur unirà Manresa, Igualada, Vilafranca del Penedès i Vilanova i la Geltrú. Actualment només està en servei un 48% de la infraestructura prevista. Aquest eix farà que les capitals del Bages i l'Anoia estiguin més properes i esdevindrà una àgil via d'unió de Manresa amb el Camp de Tarragona. L'any 2005 es va finalitzar la construcció del tram entre Castellfollit del Boix i Sant Salvador de Guardiola, però encara no s'han iniciat les obres de la resta de trams. Fruit del delicat pas pel bosc de la Suanya, el traçat entre Sant Salvador i Manresa està pendent d'aprovació.

A diferència d'altres ciutats mitjanes de la Catalunya Central com són Vic i Igualada, les connexions de Manresa amb l'àrea metropolitana de Barcelona tenen mancances difícils de resoldre. Els dos principals traçats per arribar a la ciutat comtal presenten problemàtiques diferents. L'alternativa que segueix el curs del riu Llobregat presenta problemes severs de congestió i l'alternativa del Vallès és de pagament.

La C-55 enllaça Abrera, Manresa, Cardona i Solsona. Aquesta via, a Abrera, connecta amb la A-2,

l'autovia que uneix Barcelona amb Madrid. El tram entre Manresa i Abrera només disposa d'un carril per cada sentit. La Generalitat ha endegat l'estudi informatiu i d'impacte ambiental del projecte de desdoblament del tram entre Manresa i Monistrol de Montserrat. El recorregut entre Manresa i Sant Vicenç és el més problemàtic. Les obres de construcció d'un nou accés a Sant Vicenç, amb una durada prevista de 20 mesos, causen importants retencions i incidències que no s'han pal·liat a través de l'alliberament del peatge. Els vehicles que utilitzen aquesta via es troben immersos en retencions a diari.

Des del 1989, una segona alternativa per anar a Barcelona és a través de l'autopista de pagament C-16. Tot i que el trànsit ha augmentat un 97% des del 1997, l'elevat cost del peatge fa que aquesta via estigui infrautilitzada. No obstant això, el tram entre Manresa i Terrassa ha registrat increments notoris de trànsit: Des de l'any 2001, un 50% en dies laborables i un 22% en dies festius. Les causes d'aquests increments s'atribueixen a la continuada activitat d'obres a la C-55 i a les bonificacions establertes a usuaris habituals en hores vall i en dies laborables.

La mobilitat per la xarxa viària interurbana en transport públic és molt precària i provoca que el transport col·lectiu no constitueixi una alternativa real per als que es poden desplaçar en vehicle privat. D'aquesta manera, els diferents serveis existents presenten unes xifres de viatgers anuals molt discretes.

A més, com que no s'ofereix cap sistema d'integració tarifària, els transbordaments es penalitzen.

L'any 2006, el Consell Comarcal del Bages ha posat en servei una pàgina web que ha de servir de punt de trobada entre oferta i demanda de desplaçaments per a compartir viatges. Aquest projecte permet reduir el cost del desplaçament, proporcionar un mitjà de transport a aquelles persones que no disposen de vehicle propi i reduir el trànsit.

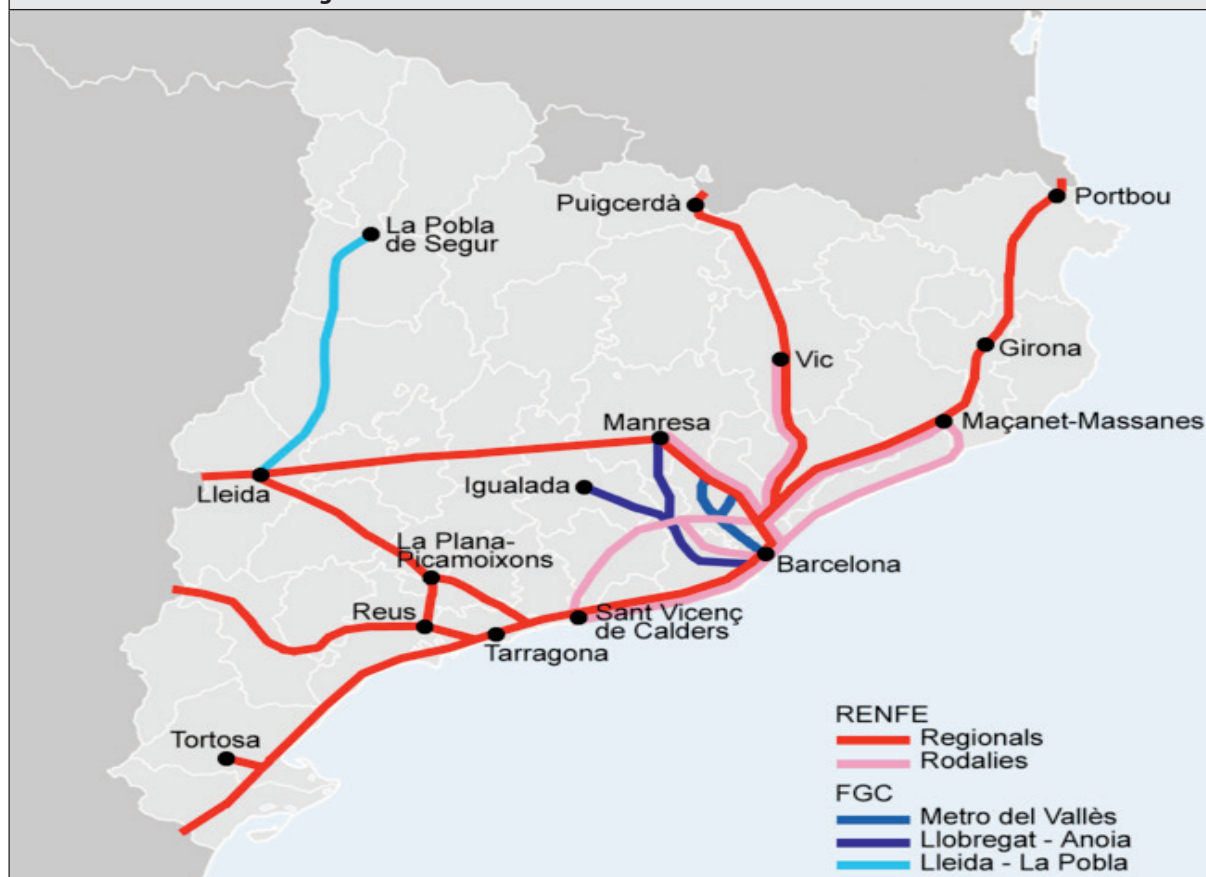
No només cal disposar d'infraestructures ràpides sinó que cal que aquestes siguin segures. A Manresa, durant l'any 2005, es van produir 284 accidents de trànsit en zona urbana que van causar 3 morts, 54 ferits greus i 327 ferits lleus. Les tres víctimes mortals eren vianants i la meitat dels accidentats eren joves d'entre 15 i 29 anys. Aquests accidents s'han produït a causa de distraccions i infraccions i, en menor mesura, deriven d'una velocitat inadequada. En el 32% dels sinistres hi havia implicats conductors amb menys de tres anys d'experiència.

2.2. Infraestructura ferroviària

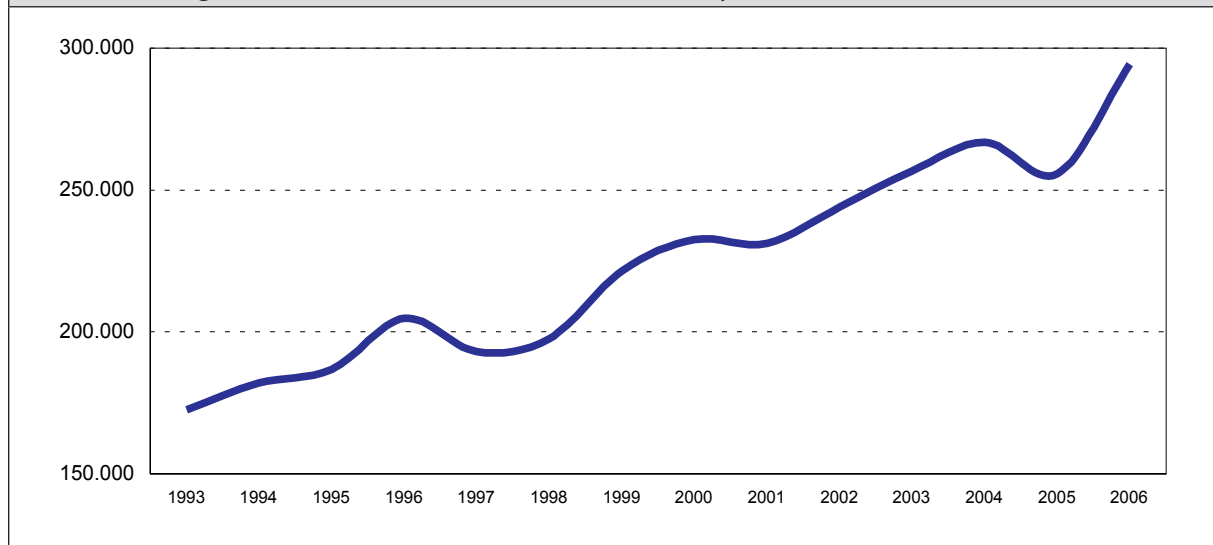
El ferrocarril va arribar a Manresa l'any 1859 i va permetre que la ciutat jugués un important paper industrial, comercial i de serveis. Observant el mapa ferroviari català, es dedueix que Manresa està ben comunicada amb la regió metropolitana de Barcelona, amb Lleida i, fins i tot, amb algun municipi del nord de la comarca. La realitat, però, queda ben lluny d'aquest escenari. La freqüència, el temps de trajecte i l'amplitud d'horaris converteixen el ferrocarril de Manresa en un mitjà de transport ineficaç. El Bages no figura en l'aposta pels serveis de llarg recorregut i és perifèria del deficient servei de rodalies.

A Manresa hi ha dues operadores ferroviàries que transporten viatgers a Barcelona i Lleida i mercaderies al Port de Barcelona. RENFE, l'operadora estatal, explota la línia de rodalies C-4 Manresa - Sant Vicenç de Calders i la de mitjana distància L'Hospitalet - Lleida. Els Ferrocarrils de

2.2. Xarxa ferroviària de viatgers en servei

2.3. Evolució viatgers dels Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya

Font: Ferrocarrils de la Generalitat

la Generalitat de Catalunya (FGC) gestionen el trajecte Manresa - Barcelona Plaça Espanya, el ramal R5 de la línia Llobregat - Anoia, i els ramals cap a Súria i Sallent.

El servei de rodalies que ofereix RENFE es perllonga fins a Sant Vicenç de Calders passant per Barcelona. Però la ciutat comtal, en la pràctica, divideix el trajecte de Manresa a Sant Vicenç de Calders en dos recorreguts diferenciats. De fet, tan sols l'1% dels viatgers que té Manresa com origen o destí creua a l'altre ramal. L'any 2003, l'últim en el qual l'operadora va facilitar dades, van transportar 720.099 persones amb una mitjana de 2.152 viatgers sortits de Manresa i 2.311 viatgers baixats a Manresa per dia laborable. Sorprèn constatar que mentre l'ús de transport públic metropolità s'incrementa any rera any, la mitjana d'usuaris del servei de rodalies de la RENFE del 2003 s'ha mantingut constant durant els deu anys anteriors. La freqüència de servei és d'entre 12 i 18 minuts en hora punta i de més de mitja hora en la resta del dia. El trajecte entre Manresa i la Plaça de Catalunya té una durada que oscil·la entre 67 i 75 minuts. Durant vuit hores, entre les deu del vespre i les sis del matí, no hi ha servei.

El servei de mitjana distància fins a Lleida es troba en un estat deplorable. Cap a la capital del Segrià, només circulen 3 trens al dia i triguen dues hores i mitja a completar el recorregut. No es tracta

d'un servei de mitja distància perquè, en realitat, els trens s'aturen a totes les parades habituals d'un rodalies. Les condicions de viatge no són òptimes i la majoria d'usuaris són de baixa renda. Un dels dos tipus de vagon que realitzen aquest recorregut no disposa de seients ergonòmics, més que necessaris en un trajecte curt en distància (111 quilòmetres) però llarg en temps. Actualment, la línia entre Calaf i Lleida ha estat adequada i el Pla d'Infraestructures preveu arranjar la sinuositat i el mal estat de la via del tram que resta fins a Manresa. D'aquesta manera, Manresa estaria millor comunicada amb Lleida i, per tant, amb la línia d'alta velocitat que enllaça Saragossa i Madrid.

Més enllà de qüestions intrínseques del viatge, convé assenyalar que l'estació RENFE de Manresa no compleix la llei d'accessibilitat i la capacitat de l'aparcament de vehicles és massa reduïda.

Els Ferrocarrils de la Generalitat, una segona alternativa per anar en tren a Barcelona, tenen una demanda ben inferior a la de RENFE i uns preus més elevats. No obstant això, el nombre de viatgers ha crescut un 70,5% des del 1993, acostant-se a la meitat dels passatgers que transporta l'operadora estatal. L'any 2006, la demanda s'ha incrementat un 15,1% respecte l'any anterior, però l'oferta no ha variat. L'oferta dels Ferrocarrils és inferior a la de RENFE i un bitllet senzill de sis zones resulta un 39% més car. La freqüència de pas és de 30

minuts en hora punta dels dies laborables i d'una hora en la resta del dia, en dissabtes i en festius. El temps de viatge s'allarga durant 81 minuts i entre les deu del vespre i les sis del matí no hi ha servei.

Els indicadors de gestió que publica FGC en l'Anuari 2006 per a tota la seva xarxa són encoratjadors: 99,7% de puntualitat i 99,8% d'acompliment dels serveis programats. Les tres estacions compleixen la llei d'accessibilitat per a persones amb mobilitat reduïda o estan en procés d'ésser adaptades. Progressivament, s'estan instal·lant escales mecàniques,

ascensors, màquines autoexpenedores, barreres tarifàries eficients i pantalles d'informació al client a les estacions.

Pel que fa referència al transport de mercaderies, les dues operadores transporten sal i potassa procedents de les mines que explota Iberpotash a Sallent i Súria. En el cas dels Ferrocarrils de la Generalitat, RENFE no facilita dades, aquestes mercaderies són les úniques que ha transportat durant el 2006. El transport de potassa ha augmentat un 2% respecte l'any anterior; i el de sal, un 23%.

II SOCIETAT

1. Demografia

2. Qualitat de vida

1. DEMOGRAFIA

Al llarg de les dècades dels vuitanta i dels noranta, l'evolució demogràfica de Catalunya es basava en moviments naturals de població (naixements i defuncions). A nivell municipal, s'incorporava el paràmetre de la migració interna de Catalunya. Amb el canvi de segle, aquesta dinàmica es trenca i, a partir d'aleshores, importants contingents d'immigrants comencen a arribar al Principat. Col·lectius que cerquen oportunitats laborals inexistents als seus països d'origen detecten, a la nostra geografia, uns teixits productius que requereixen mà d'obra per poder mantenir la seva activitat econòmica. A nivell municipal, però, el lloc de residència no sempre coincideix amb l'indret on es treballa. Sovint, contingents d'immigrants detecten determinats municipis de la geografia catalana com bons indrets per residir, malgrat que el lloc de treball pugui estar llunyà. També es dona el cas invers: Certs municipis amb unes economies que ocupen molta població immigrant no són llocs de

residència habituals d'aquests contingents, ja sigui per una manca d'oferta d'habitatge, o per uns preus de l'habitatge excessivament elevats. Manresa, en aquest sentit, té un cert equilibri difícil de ser mesurat: La ciutat acull immigració resident al mateix temps que el teixit productiu de la ciutat necessita aquesta població.

Aquests fets han suposat una sèrie de canvis de tal magnitud que, avui en dia, cal pensar en clau d'un nou ordre demogràfic. Els canvis demogràfics dels últims anys han estat ràpids i imprevistos. De fet, cap de les projeccions demogràfiques elaborades al llarg dels anys noranta per instituts de prestigi, com l'Institut Nacional de Estadística o l'Institut d'Estadística de Catalunya, va saber preveure, ni tan sols intuir, l'arribada de contingents migratoris tal i com ha succeït en els últims anys. Amb aquest nou ordre demogràfic, es dibuixa una Manresa nova; una Manresa multicultural.

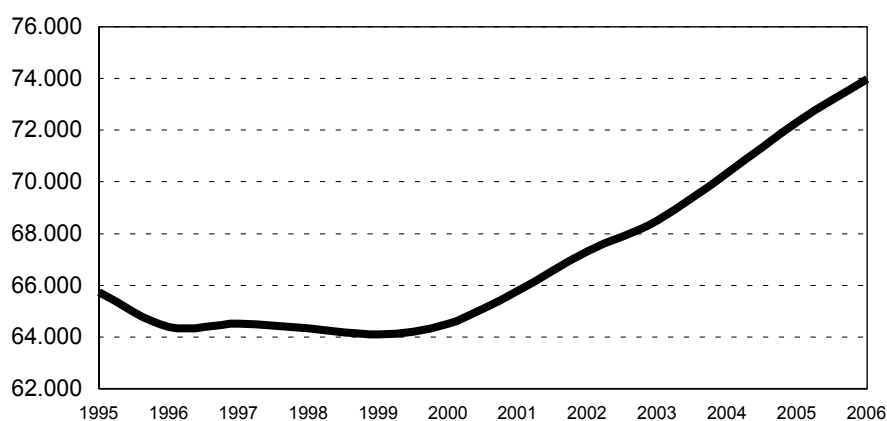
1.1. Els 25 municipis més poblats de Catalunya		
Ordre	Municipi	Població
1	Barcelona	1.605.602
2	L'Hospitalet de Llobregat	248.150
3	Badalona	221.520
4	Sabadell	200.545
5	Terrassa	199.817
6	Tarragona	131.158
7	Lleida	125.677
8	Santa Coloma de Gramenet	119.056
9	Mataró	118.748
10	Reus	101.767
11	Girona	89.890
12	Cornellà de Llobregat	84.289
13	Sant Boi de Llobregat	81.368
14	Sant Cugat del Vallès	73.774
15	Manresa	71.772
16	Rubí	70.006
17	El Prat de Llobregat	63.069
18	Vilanova i la Geltrú	62.826
19	Viladecans	61.168
20	Granollers	58.940
21	Castelldefels	58.663
22	Cerdanyola del Vallès	57.959
23	Mollet del Vallès	51.713
24	Esplugues de Llobregat	46.808
25	Gavà	44.531

Font: Institut d'Estadística de Catalunya

Població a 1/1/2006

1.2. Evolució de la població

Any	Homes	Dones	Total	△ absolut	△ relatiu
1995	31.679	34.045	65.724		
1996	30.926	33.459	64.385	-1.339	-2,0%
1997			64.513	128	0,2%
1998			64.321	-192	-0,3%
1999	30.785	33.314	64.099	-222	-0,3%
2000	31.168	33.346	64.514	415	0,6%
2001	32.017	33.762	65.779	1.265	2,0%
2002	32.937	34.380	67.317	1.538	2,3%
2003	33.523	34.982	68.505	1.188	1,8%
2004	34.571	35.772	70.343	1.838	2,7%
2005	35.675	36.653	72.328	1.985	2,8%
2006	36.492	37.479	73.971	1.643	2,3%

Font: Ajuntament de Manresa

Població a 31 de desembre

Manresa és la quinzena ciutat més poblada de Catalunya. Vint dels vint-i-cinc municipis més poblats del Principat es troben a menys de cinquanta quilòmetres de Barcelona i els altres cinc municipis pertanyen a sistemes urbans que mantenen la seva pròpia dinàmica: Girona, Lleida, Manresa, Tarragona i Reus. Aquestes dues últimes ciutats formen part del sistema urbà supramunicipal del Camp de Tarragona.

El nombre d'habitants a Manresa, a 31 de desembre de 2006, és de 73.971. Aquesta xifra suposa un creixement del 14,7% de la població al llarg dels últims sis anys. Aquest increment de la població entre finals de l'any 2000 i finals del 2006 es produeix a un ritme constant d'una mitjana del 2,4% anual. En termes absoluts, cada any ha arribat una mitjana de 1.576 noves persones a Manresa.

1.1. Estructura demogràfica

Una piràmide d'edats és un histograma doble simètric que representa l'estructura per edat i gènere d'una població. L'eix d'ordenades és únic i recull les edats. L'eix d'abscisses és doble; a la dreta recull el contingent de dones de cada edat i a l'esquerra el d'homes. La piràmide d'edats conforma una útil eina que permet conèixer l'evolució passada, l'estructura actual i deixa entreveure la tendència futura demogràfica d'un territori. Com que la piràmide d'edats és un instrument senzill alhora que il·lustratiu, es fa ús d'aquesta eina.

El creixement demogràfic és el tret que més destaca de la comparativa de les piràmides d'edats, expressades en valors absoluts, dels anys 2001 i 2006. La piràmide de l'any 2006 és més volumi-

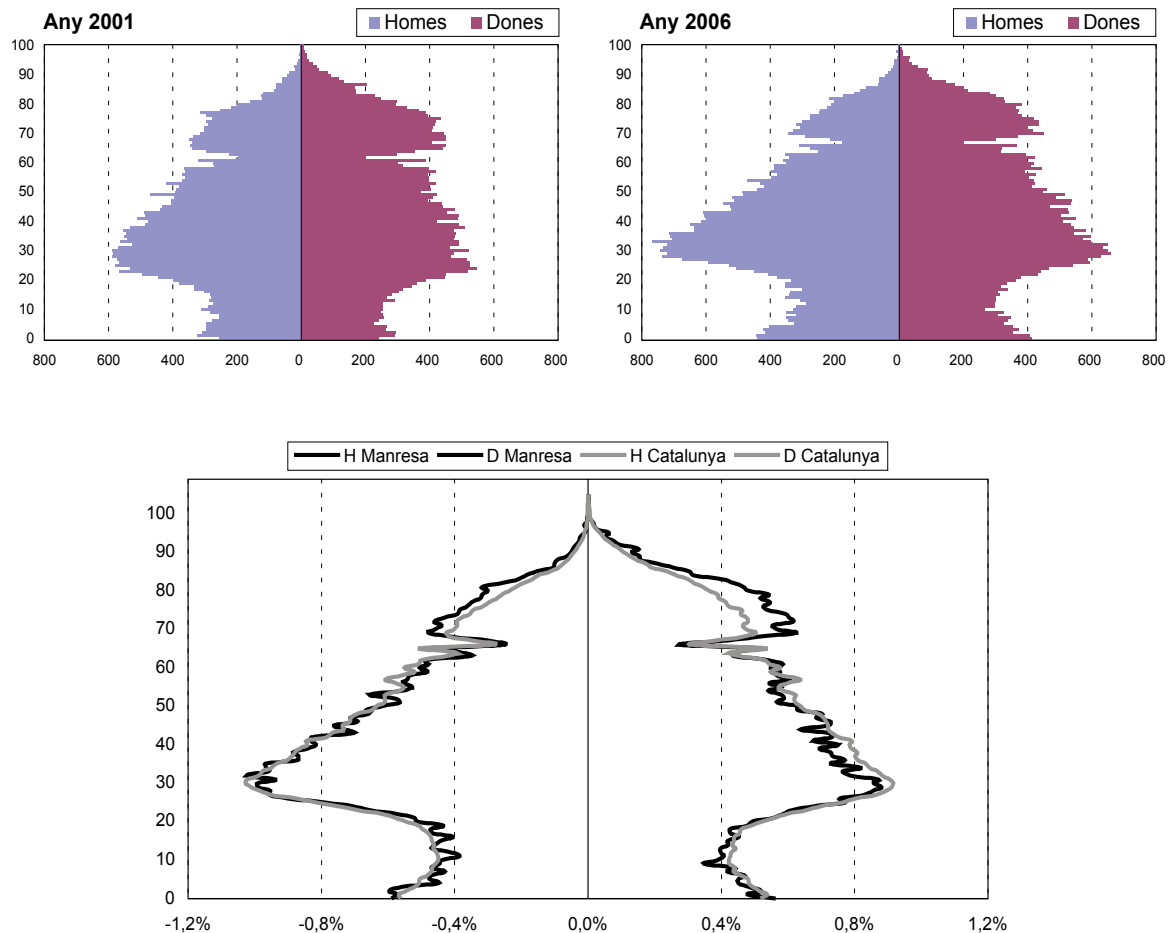
nosa que no pas la de l'any 2001. Aquest increment de població es concentra en el tram d'entre els vint i els quaranta anys, que coincideix amb l'edat del gruix de la població, tant de fora de la Unió Europea com procedent de l'àrea metropolitana de Barcelona, que ha arribat a Manresa al llarg d'aquest període de fort creixement demogràfic. Un segon tret que destaca de la comparativa de la piràmide actual de la ciutat i la dibuixada cinc anys enrere és el reforçament de la base de la piràmide. L'increment demogràfic de la franja fèrtil de la població s'ha traduït en un increment del nombre d'infants.

La piràmide d'edats del 31 de desembre del 2006 de Manresa té una silueta triangular entre els 30 i els 100 anys. El triangle traçat resulta asimètric en dues zones. Per una banda, el cantó femení a

partir dels 70 anys d'edat té un major volum que el cantó masculí; per una altra banda, el tram d'entre els trenta i els quaranta anys té un major volum a la banda dels homes que no pas a la banda de les dones. La part inferior de la piràmide és simètrica i presenta les generacions incipients més plenes que les generacions precedents.

De la sobreposició de les siluetes de les piràmides d'edat de Catalunya i Manresa es desprèn que una estructura demogràfica i altra són ben similars. Les diferències que es detecten són petites. Les cohorts de població de més de setanta anys, sobretot per la banda femenina, apareixen més ocupades a la piràmide d'edats de la ciutat que no pas a la del Principat. Per contra, la banda femenina d'entre 27 i 45 anys apareix més plena a Catalunya que no pas a Manresa.

1.3. Piràmides de població

Font: Ajuntament de Manresa

1.4. Indicadors demogràfics

	Any 2003			Any 2004			Any 2005			Any 2006		
Indicador	H	D	Total	H	D	Total	H	D	Total	H	D	Total
Edat mitjana	40,0	44,0	42,0	39,7	43,8	41,8	39,5	43,5	41,5	39,5	43,3	41,4
Densitat (Hab. / Km2 sòl urbà)			9.454			9.708			9.982			10.209
Relació de masculinitat (%)			95,8			96,6			97,3			97,4
Dependència demogràfica (%)	45,2	58,7	51,8	44,4	57,1	50,6	43,8	57,0	50,2	43,5	56,5	49,8
Taxa d'envelliment (%)	17,1	24,6	21,0	16,3	23,8	20,1	15,8	23,2	19,5	15,5	22,7	19,2
Nens per dones en edat fèrtil	10,6	9,7	20,3	11,2	9,9	21,1	11,6	10,4	22,0	12,0	10,7	22,7
Extracomunitaris (%)			8,7			10,7			13,0			13,1

Font: Ajuntament de Manresa

Malgrat les virtuts ofertes per les piràmides d'edat, determinades característiques poblacionals es detecten millor acudint a indicadors demogràfics. La informació que ofereix la taula 3.4 referma que Manresa, al llarg dels últims anys, es rejoyeneix, o si més no, frena el seu envelliment. La mitjana d'edat de la població ha passat dels 42,0 anys de finals de l'any 2003 als 41,4 anys de finals de l'any 2006. En aquest mateix període de temps, com que el gènere masculí ha predominat en els contingents migratoris arribats a Manresa, la relació de masculinitat ha augmentat. L'índex de dependència demogràfica i la taxa d'envelliment s'han anat reduint progressivament al llarg dels últims anys ja que la població arribada a la ciutat durant aquest temps ha estat per motius econòmics; és a dir, població majoritàriament d'entre 20 i 40 anys. Resulta obvi que l'arribada de contingents migratoris, juntament amb l'increment del nombre dels naixements, ha comportat que Manresa disposi d'uns contingents de població jove molt més nombrosos del que no pas, uns pocs anys enrere, s'hagués pogut preveure.

1.2. Moviments de població

Les variacions al llarg del temps del nombre d'habitants d'un determinat territori són fruit o bé dels moviments naturals (naixements i defuncions) o bé de les migracions (immigració i emigració). Malgrat que la gràfica del nombre de naixements a la ciutat al llarg dels últims anys presenta elevades fluctuacions, la tendència d'aquesta representació gràfica és clarament ascendent. La mitjana anual de naixements a Manresa al llarg de l'últim quinquenni del segle XX va ser de 568, la del primer lustre del segle següent és de 700 i el nombre de

naixements al llarg de l'any 2006 ha estat de 922. La mitjana anual de defuncions registrada a Manresa al llarg de l'últim decenni ha estat de 724 persones; no obstant això, s'ha de tenir en consideració que es tracta d'una xifra que presenta grans oscil·lacions en funció de factors (grips fortes o estius especialment calorosos) que afecten la salut dels més fràgils.

El saldo dels moviments naturals no justifica els increments de població que ha experimentat la ciutat en els darrers anys, sinó que aquest creixement prové de l'arribada de contingents migratoris. En el cas de Manresa, parlar de migració equival quasi exclusivament a parlar d'immigració. No deixa de ser cert que part de la població de Manresa emigra de la capital del Bages per anar a residir a Pla de Bages; però es tracta d'unes dades modestes si es comparen amb els contingents de població de fora de Manresa que estableixen la seva residència en aquesta ciutat. L'arribada d'importants corrents migratoris a la ciutat es va iniciar amb el canvi de segle i el fenomen ha estat de tal magnitud que, sense cap mena de dubte, deixarà petjada en generacions futures. Val la pena, doncs, detenir-se en analitzar com és la Manresa multicultural que la migració està modelant.

Població segons lloc de naixement

La taula de l'evolució de la població de Manresa segons el lloc de naixement presenta unes tendències molt marcades. A grans trets i, en números rodons, dues tercers parts de la població de Manresa ha nascut a Catalunya i l'altra tercera part es divideix en dues d'iguals: Els nascuts a l'Estat espanyol sense comptar Catalunya i els nascuts fora de l'Estat espanyol.

La població de Manresa nada a la pròpia ciutat s'ha mantingut constant entorn els 34.500 habitants. En un context d'importants increments de població, la població nascuda al Bages ha anat perdent presència amb una cadència d'1,2 punts percentuals per any. La població de Manresa nascuda al Bages representava, l'any 2002, el 59,6% de la població; el 2004, el 57,2%; i el 2006, el 54,7%.

La població nascuda a la resta de les comarques barcelonines, principalment Vallès Occidental, Vallès Oriental i Barcelonès, ha augmentat al llarg dels últims quatre anys a un ritme anual mitjà del 4,9%. En tractar-se d'uns increments ben superiors al creixement demogràfic de la ciutat, el pes d'aquest col·lectiu sobre el total de la població ha anat augmentant progressivament. El 9,3% de la població de Manresa ha nascut a les comarques barcelonines excloent el Bages.

El col·lectiu de la població manresana nascuda a l'Estat espanyol però fora de les comarques barcelonines ha anat perdent pes al llarg dels últims

anys, tant en números absoluts com en números relatius. A finals de l'any 2001, hi havia a Manresa 16.522 persones nascudes a l'Estat espanyol però de fora de les comarques barcelonines (25,1% de la població); a finals de l'any 2006, n'hi ha 15.268 (20,6% de la població).

Si bé d'entre els col·lectius de les persones nascudes fora de l'Estat espanyol, el més nombrós és el dels nascuts al Magrib; aquest col·lectiu ha anat perdent pes al llarg dels últims anys. Els 4.957 habitants de Manresa nascuts al Magrib representen el 43,6% de la població nascuda fora de l'Estat espanyol; l'any 2001 eren 2.252 i en representaven el 59,2%.

El col·lectiu dels manresans nascuts a Amèrica Llatina s'ha incrementat, en els últims anys, a un ritme mitjà anual de 465 persones. D'aquesta manera, mentre els 784 habitants nascuts a l'Amèrica Llatina que a finals de l'any 2001 residien a Manresa i representaven l'1,2% de la població; a finals de l'any 2006, són 3.109 i en representen el 4,2% de la població.

1.5. Població segons lloc de naixement						
Lloc de naixement	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Manresa	34.411	34.377	34.392	34.426	34.493	34.577
Resta del Bages	5.558	5.714	5.784	5.832	5.849	5.885
Resta comarques barcelonines	5.483	5.670	5.899	6.226	6.561	6.864
Comarques gironines	332	340	340	346	353	347
Comarques lleidatanes	1.944	1.900	1.868	1.844	1.768	1.766
Comarques tarragonines	300	298	294	295	297	299
Catalunya	48.028	48.299	48.577	48.969	49.321	49.738
Andalusia	7.636	7.482	7.372	7.263	7.094	6.945
Castella la Manxa	1.781	1.737	1.699	1.660	1.606	1.577
Castella i Lleó	1.033	1.017	1.003	1.006	985	969
Extremadura	836	831	821	806	803	795
Aragó	827	823	803	789	771	756
Resta d'Espanya	1.833	1.833	1.823	1.825	1.814	1.814
Espanya i fora de Catalunya	13.946	13.723	13.521	13.349	13.073	12.856
Resta d'Europa	534	756	920	1.198	1.613	2.064
Magrib	2.252	2.907	3.341	3.988	4.741	4.957
Resta d'Àfrica	99	158	235	352	492	651
Amèrica Llatina	784	1.283	1.664	2.121	2.624	3.109
Amèrica del Nord	20	26	28	32	33	34
Àsia	115	163	217	329	426	557
Oceania	1	2	2	5	5	5
Fora d'Espanya	3.805	5.295	6.407	8.025	9.934	11.377
Total	65.779	67.317	68.505	70.343	72.328	73.971

Font: Ajuntament de Manresa

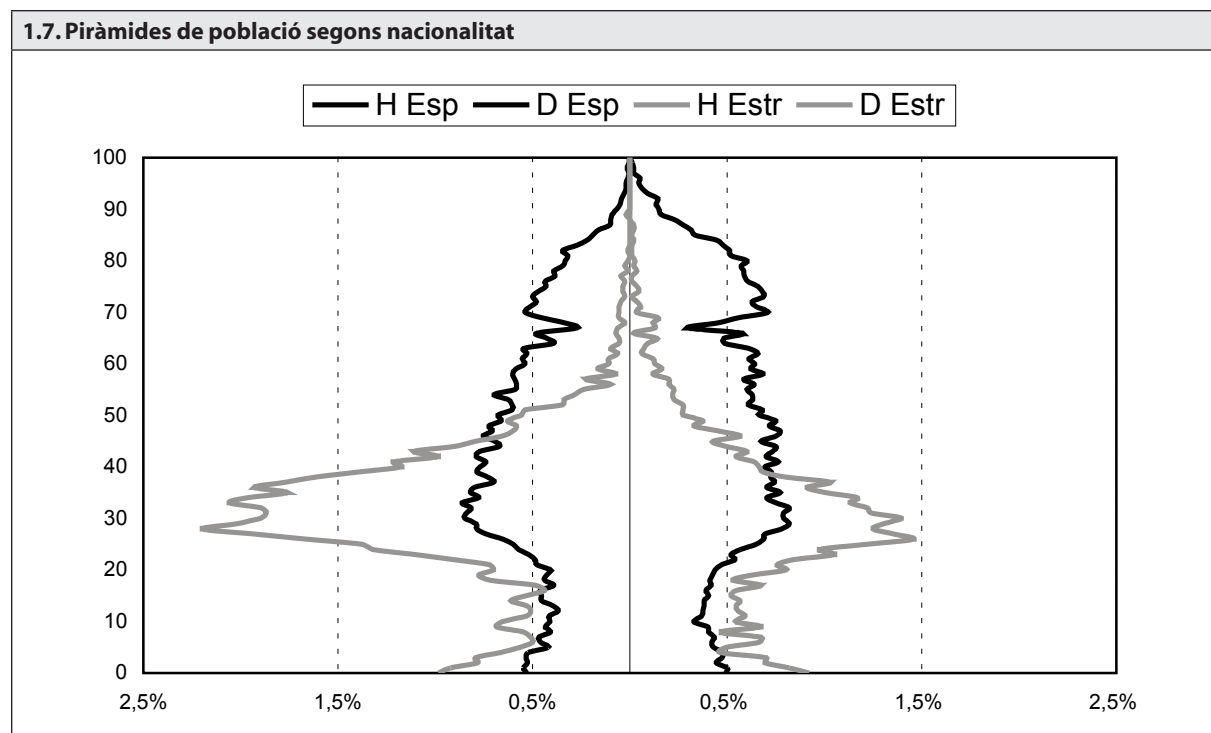
Població segons nacionalitat

La informació demogràfica que s'extreu del Padró de la població no difereix gaire si es consulta a nivell de lloc de naixement o bé si es consulta a nivell de nacionalitat. De consultar la informació a partir del lloc de naixement, s'extreu que 11.377 habitants de Manresa han nascut fora de l'Estat espanyol i, al mateix temps, si la consulta es fa a partir de la nacionalitat, resulta que 10.970 manresans tenen passaport de fora d'Espanya. Petites diferències.

A Manresa, hi conviu població de 97 estats, si bé bona part d'aquests països té una representació quasi testimonial a la ciutat; 53 països tenen una representació de menys de deu persones, 27 països tenen una representació d'entre 10 i 100 habitants, 9 països tenen més de cent habitants i menys de 250 i les nacionalitats dels vuit països més representats són Senegal (358 habitants), Colòmbia (367), Bolívia (396), Xina (455), Equador (775), Romania (875), Marroc (5.164) i Espanya (63.001). El 12,7% de la població de Manresa és de fora de la Unió Europea.

1.6. Població segons nacionalitat						
Nacionalitat	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Espanya	62.439	62.525	62.640	62.789	62.847	63.001
Resta d'Unió Europea	172	254	278	345	423	1.572
Resta d'Europa	104	266	409	640	993	328
Magrib	2.293	2.961	3.391	4.136	4.953	5.254
Resta d'Àfrica	86	145	228	354	502	664
Amèrica Llatina	561	1.001	1.340	1.736	2.166	2.568
Amèrica del Nord	11	15	20	23	25	26
Àsia	112	148	197	318	417	557
Oceania	1	2	2	2	2	1
Total	65.779	67.317	68.505	70.343	72.328	73.971

Font: Ajuntament de Manresa

Font: Ajuntament de Manresa

L'arribada a Manresa de població de fora de l'Estat respon bàsicament a raons laborals. De fet, a partir del moment en què es superposen la piràmide d'edats de la població amb nacionalitat espanyola i la de la població amb nacionalitat estrangera, s'identifiquen dues siluetes ben diferenciades. Mentre el 78,2% dels manresans amb nacionalitat estrangera té entre 16 i 64 anys, aquest percentatge tan sols és del 63,7% quan es tracta dels manresans amb passaport espanyol. La diferència encara és més pronunciada en el tram de població d'entre 25 i 40 anys: Mentre el 24,2% dels manresans amb nacionalitat espanyola té entre 25 i 40 anys; aquesta franja d'edat concentra el 46,3% de la població que té passaport estranger.

1.3. Barris

Les característiques demogràfiques de Manresa no es repeteixen de forma uniforme entre els diferents barris de la ciutat ja que les particularitats pròpies de cada barri fan que coexisteixin dinàmiques dispars entre diferents zones de la ciutat. Les preferències de la població vers un barri o altre queden supeditades a un ample ventall de factors inherents als barris com poden ser la ubicació, la tipologia arquitectònica, la història, la disponibilitat de sòl

urbanitzable, l'accessibilitat a serveis, el transport públic, l'oferta comercial o el cost de l'habitatge.

Els diferents barris de la ciutat tenen les seves pròpies peculiaritats; d'aquesta manera, a Manresa coexisteixen barris joves amb barris envellits, barris de tipologia edificatòria vertical amb barris de tipologia edificatòria horitzontal i barris amb molta immigració amb barris on la presència de col·lectius estrangers és escassa.

Al llarg d'aquest apartat, s'utilitzen mapes per presentar alguna informació. Val a matisar, però, que els mapes mostrats no són correctes a nivell cartogràfic sinó que són anamòrfics. L'escala dels barris més extensos en territori apareix reduïda per tal de facilitar una millor visualització.

Població i densitat

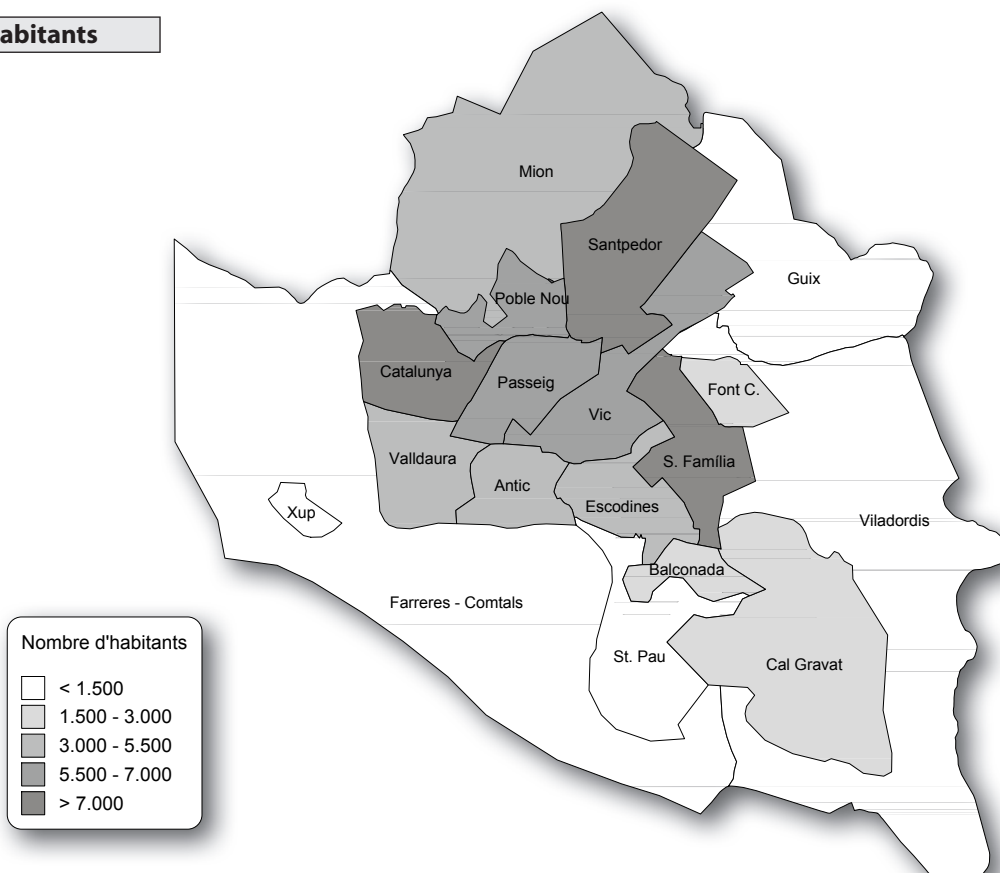
Mentre que els límitrofs barris de Carretera de Santpedor (11.378 habitants), Poble Nou (5.797), Plaça Catalunya (7.222), Passeig i Rodalies (5.994), Vic – Remei (5.899) i Sagrada Família (7.328) defineixen un perímetre que concentra el 59,0% de la població de la ciutat, les zones més perifèriques del municipi coincideixen amb les menys poblades de Manresa. És el cas dels barris de Sant Pau (511 habitants),

1.8. Població per barris						
Barri	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Valldaura	4.366	4.535	4.704	4.897	5.199	5.360
Barri Antic	3.863	4.082	4.273	4.355	4.645	4.660
Passeig i Rodalies	5.398	5.473	5.558	5.769	5.895	5.994
Vic - Remei	5.571	5.549	5.511	5.674	5.839	5.899
Plaça de Catalunya - Barriada de Saldes	6.807	7.000	7.053	7.113	7.172	7.222
Mion - Puigberenguer - Miralpeix	3.556	3.823	3.891	3.910	3.990	4.255
Poble Nou	5.490	5.598	5.650	5.759	5.860	5.797
Carretera de Santpedor	9.135	9.337	9.656	10.090	10.560	11.378
Sagrada Família	6.608	6.575	6.703	7.006	7.200	7.328
Escodines	4.206	4.601	4.838	5.065	5.152	5.319
Font dels Capellans	2.557	2.549	2.525	2.494	2.490	2.505
Balconada	2.404	2.332	2.289	2.240	2.200	2.145
Viladordis	687	694	721	850	1.001	1.032
Sant Pau	428	453	474	476	490	511
Pare Ignasi Puig	1.183	1.178	1.167	1.180	1.156	1.139
Farreres-Suanya-Comtals-Sta. Caterina-L'Oller	1.049	1.056	1.044	1.037	1.025	1.038
Guix - Pujada Roja	699	711	692	675	688	672
Cal Gravat	1.772	1.771	1.756	1.753	1.766	1.717
Manresa	65.779	67.317	68.505	70.343	72.328	73.971

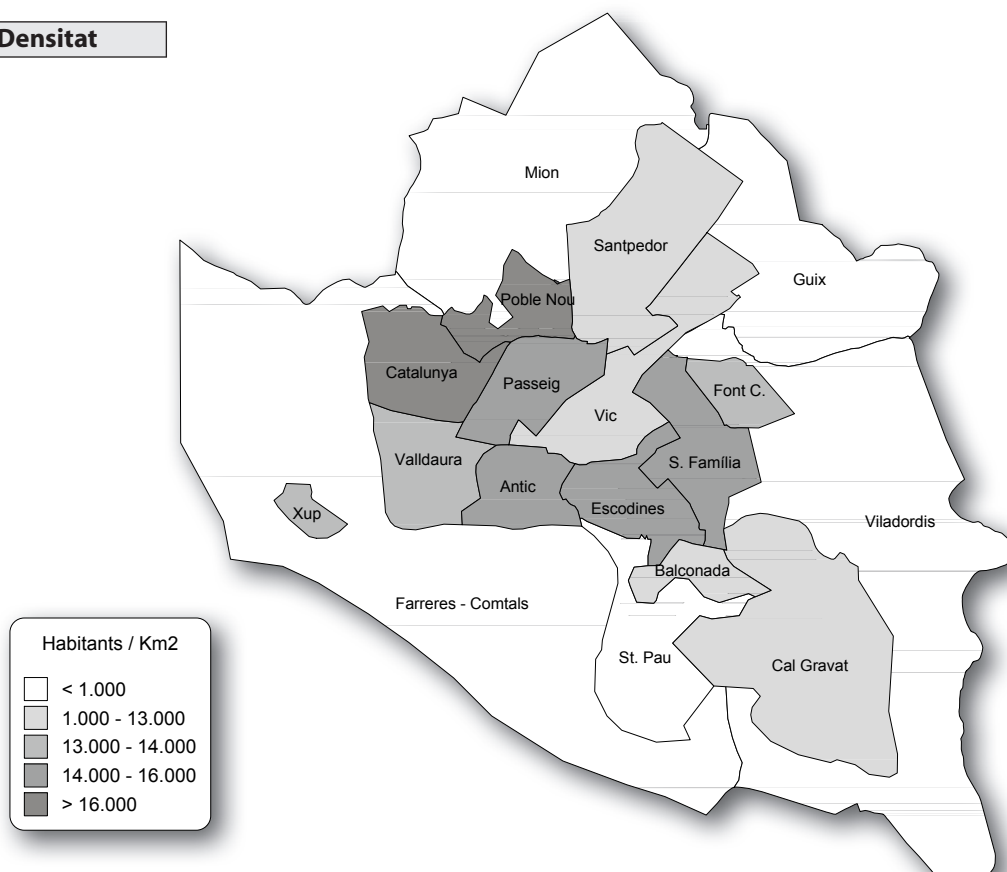
Font: Ajuntament de Manresa

Habitants

Densitat

Guix – Pujada Roja (672), Viladordis (1.032), l'àrea Farreres, Suanya, Comtals, Santa Caterina i l'Oller (1.038) i el barri Pare Ignasi Puig (1.139).

Si bé coincideix que els barris menys poblats són els que presenten una menor densitat, no succeeix exactament igual amb els més poblats. La principal diferència entre població i densitat es localitza en el barri de Vic - Remei, que sent el cinquè barri més poblat de la ciutat és el dotzè amb una major densitat. En signe invers es troba el Barri Antic, que sent el novè barri de la ciutat en termes de població, és el cinquè en termes de densitat. Mentre que el Barri Antic es caracteritza per acollir col·lectius associats a altes densitats i pels seus carrers estrets, la resta de barris d'elevada densitat són aquells que acullen una edificació en alçada.

Immigració

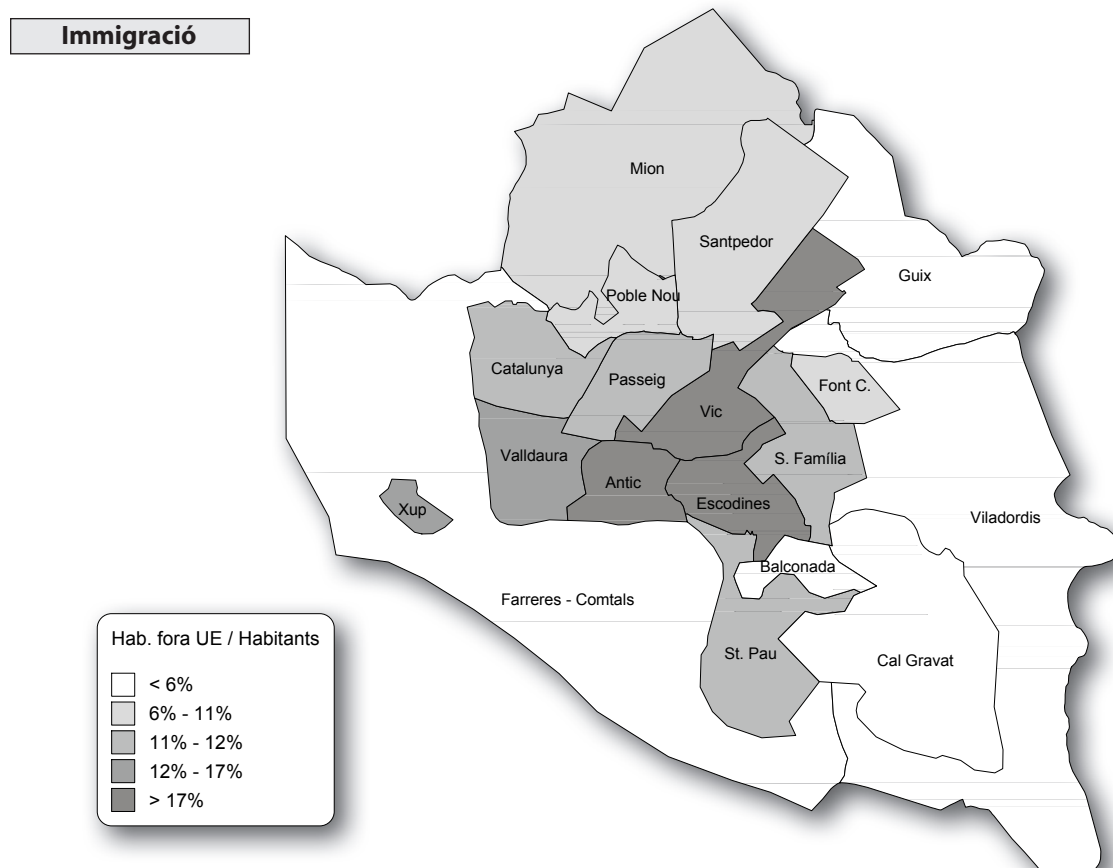
El 13,1% de la població de Manresa ha nascut a algun país de fora de la Unió Europea. Aquesta població immigrant, però, no es distribueix de manera uniforme a la ciutat, sinó que es concentra en deter-

minades àrees. La creació d'una xarxa social de població estrangera accentua la concentració d'aquests col·lectius, un fet comú a la major part de les ciutats catalanes que acullen gent vinguda de fora.

Barri Antic (35,8% de població de fora de la Unió Europea), Vic - Remei (19,1%) i Escodines (18,4%) són les zones de la ciutat amb més altes concentracions de població immigrant. Al tractar-se de tres barris amb una tipologia arquitectònica dels habitatges que es caracteritza per no disposar de comoditats en forma de llum, ascensor, o aparcament, aquesta zona concentra bona part de l'oferta immobiliària (lloguer o venda) més assequible de la ciutat.

Evolució

Dins el context de creixement demogràfic manresà del 2,3% registrat al llarg de l'últim any, coexisteixen barris amb taxes de creixement negatiu amb d'altres que registren unes taxes de creixement superiors al 4%. A nivell de creixement poblacional, els esdeveniments demogràfics de l'any 2006 són

un bon reflex de la realitat demogràfica del període 2001-2006. En línies generals, els barris que han registrat creixements elevats al llarg de l'any 2006 han registrat importants increments de població durant els últims anys. I a l'inrevés. Els barris que en els últims cinc anys han perdut població han registrat, al llarg de l'any 2006, diferencials de població negatius.

Mentre Viladordis ha guanyat un 50,2% de població al llarg dels últims cinc anys; entre l'u de gener i el 31 de desembre de 2006 n'ha guanyat el 3,1%. Escodines (3,2% d'increment de població al llarg de l'últim any), Carretera de Santpedor (7,7%) i Valldaura (3,1%) han incrementat la seva població durant els últims cinc anys una mitjana del 24,6%. El Barri Antic esdevé una excepció, mentre al llarg dels últims cinc anys ha incrementat la seva població un 20,6%, en l'últim exercici tan sols ho ha fet un 0,3%. Les raons del creixement demogràfic d'uns barris i altres són dispars. El creixement demogràfic de Viladordis, Carretera de Santpedor, Mion – Puigberenguer – Miralpeix i Sant Pau ha estat fruit de promocions immobiliàries. Per contra, els rehabilitats habitatges del Barri Antic i Escodines,

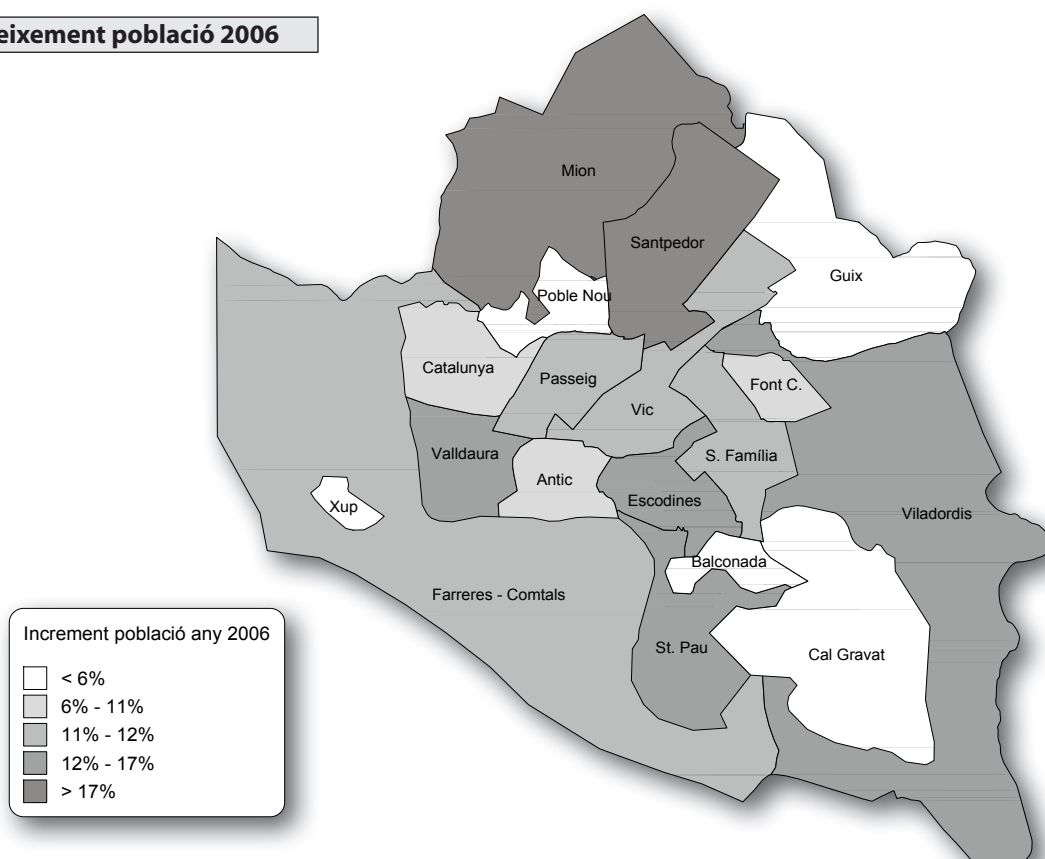
molts dels quals estaven en desús, han acollit importants contingents de població vinguda de fora. El creixement demogràfic de Valldaura al llarg dels últims anys ha estat fruit d'una combinació de dos factors: L'arribada de població immigrant i l'ocupació de la promoció immobiliària del carrer Francesc Moragas.

Al mateix temps que Cal Gravat, Pare Ignasi Puig, Guix – Pujada Roja i Balconada han perdut població al llarg dels últims cinc anys, han registrat disminucions demogràfiques al llarg de l'any 2006. Es tracta de barris que, per una banda, no han acollit promocions immobiliàries importants i que, per altra banda, han experimentat un èxode de població en edat d'emancipació ja que el col·lectiu dels recent emancipats ha hagut de cercar nova residència fora del seu barri, per manca d'oferta d'habitatges.

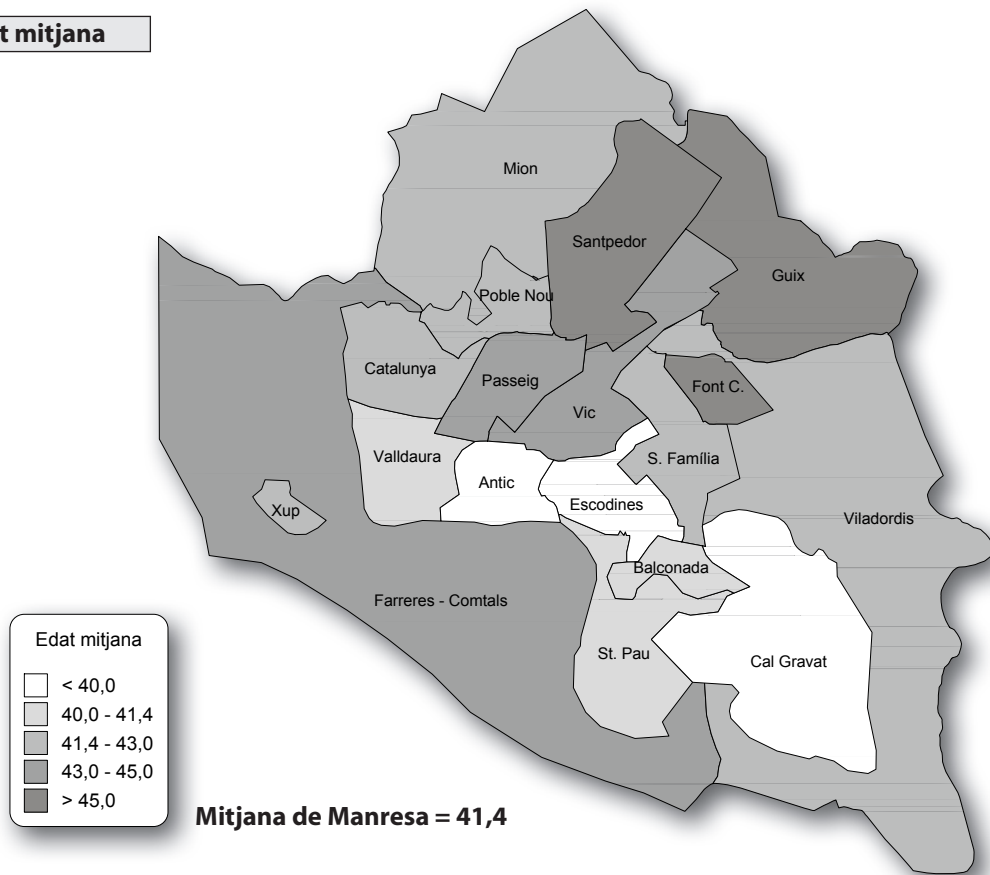
Edat

L'edat mitjana de la població de Manresa a 31 de desembre de 2006 és de 41,4 anys; 1,3 anys més que la mitjana de Catalunya. El paràmetre de

Creixement població 2006

Edat mitjana

l'edat mitjana presenta una variança elevada a nivell de barris i l'amplitud de l'interval determinat entre el barri més jove, Cal Gravat (36,4 anys), i el barri més vell, Guix – Pujada Roja (47,9 anys), és d'onze anys i mig.

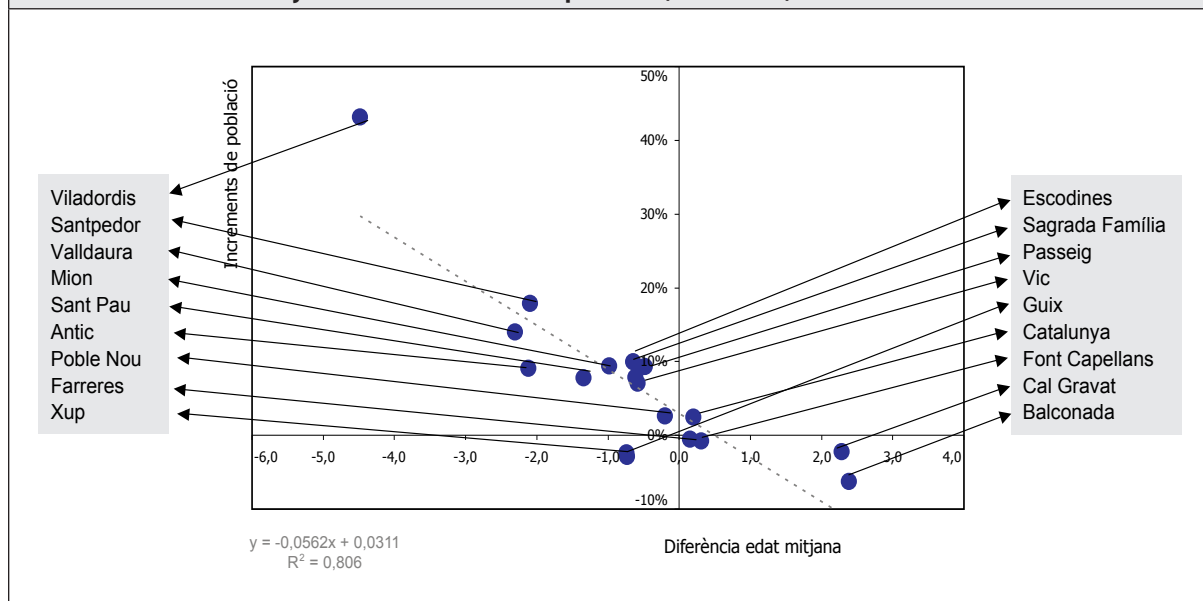
No existeix una única raó que expliqui el perquè un barri és jove o vell. De fet cadascun dels barris joves de la ciutat té la seva pròpia idiosincràsia. Uns són joves per haver acollit població immigrant (Barri Antic i Escodines), que es caracteritza per conformar col·lectius de població treballadora d'edat inferior a la mitjana de la ciutat; en d'altres barris predominen habitatges unifamiliars (Cal Gravat) que acostumen a ser llars de famílies joves; i d'altres barris han acollit recentment promocions immobiliàries (Carretera de Santpedor) que acostumen a ser ocupades per població jove.

Existeix una elevada correlació entre la mitjana d'edat i la taxa d'envelliment entesa com la relació, multiplicada per cent, del nombre de persones de més de 64 anys i el total de la població. Així doncs, en línies generals, coincideix que les zones de la

ciutat de baixa mitjana d'edat tenen una baixa taxa d'envelliment. Cal Gravat, Carretera de Santpedor, Barri Antic, Escodines i Balconada són els cinc barris de la ciutat que registren una menor mitjana d'edat alhora que una menor taxa d'envelliment. A l'altre extrem es troben la Font dels Capellans (46,0 anys de mitjana d'edat i una taxa d'envelliment del 27,7) i Guix – Pujada Roja (47,9 i 30,8).

La hipòtesi demogràfica que expressa que variacions de població i variacions de la mitjana d'edat mantenen una relació inversament proporcional es dona a Manresa en alta mesura. Els barris que entre finals de l'any 2003 i finals de l'any 2006 han augmentat de població han disminuït la seva mitjana d'edat. I viceversa. Els barris que han perdut població han incrementat la seva mitjana d'edat. El coeficient de correlació entre el diferencial de població del període 2003 – 2006 i el diferencial de la mitjana d'edat pel mateix període de temps en els diferents barris de la ciutat és $-0,85$. A tall d'exemple, Viladordis, Santpedor, Escodines, Mion i Barri Antic han gaudit d'importantes taxes de creixement demogràfic al mateix temps que les

1.9. Evolució de l'edat mitjana versus increment de població (2003-2006)

mitjanes d'edat de la seva població s'han vist reduïdes considerablement. Balconada i Mion – Pujada Roja registren el fenomen invers: Pèrdues de població amb increments d'edat mitjana.

1.4. Pla de Bages

El sistema urbà real de Manresa arriba més enllà dels límits administratius del municipi. La informació disponible sobre mobilitat obligada per motius d'estudi o de treball demostren com importants contingents de població que resideixen a Sant Joan de Vilatorrada duen la seva activitat professional a Manresa, població de la capital del Bages treballa a Santpedor i població de Santpedor va de forma assídua de compres a Sant Fruitós. L'existència del sistema urbà supramunicipal Pla de Bages és inqüestionable; la principal dificultat rau a l'hora d'intentar delimitar els seus límits.

Una alternativa per definir aquest sistema urbà passa per traçar tres corones. El nucli del Pla de Bages (Manresa, Sant Joan de Vilatorrada, Santpedor i Sant Fruitós de Bages) conforma la primera corona. Callús, Navarcles, Pont de Vilomara i Rocafort i Castellgalí delimiten una segona corona. I, finalment, el contorn de la versió més extensa del sistema urbà Pla de Bages el conformen els municipi-

pis de Sant Salvador de Guardiola, Sant Vicenç de Castellet, Sallent, Castelnou de Bages i Súria.

El sistema urbà Pla de Bages, en la seva versió més extensa, ha registrat un creixement demogràfic del 5,6% entre finals de l'any 2003 i finals del 2005, el mateix creixement que el registrat a Manresa en el mateix període de temps. El creixement demogràfic no es manté, ni de bon tros, constant entre els diferents municipis del sistema urbà. Un factor determinant pel creixement demogràfic dels municipis del Pla de Bages ha estat la disponibilitat de sòl urbanitzable. Els municipis que han disposat de sòl per urbanitzar són els que han registrat majors índexs de creixement; és el cas de Castellgalí (25,4% d'increment de la població entre l'any 2003 i 2005), Castelnou de Bages (12,8%), Pont de Vilomara i Rocafort (10,6%), Callús (10,5%) i Sant Salvador de Guardiola (9,2%).

Els pesos de participació de la població de cadascuna de les tres corones sobre el total de la població del sistema urbà Pla de Bages han registrat minses variacions al llarg dels últims anys. El 72,2% de la població del sistema urbà Pla de Bages resideix en algun dels quatre municipis que conformen la primera corona, el 9,0% habita a la segona corona, i el 18,8% resideix en algun dels cinc municipis de la tercera corona.

1.10. Població de Pla de Bages							
Municipi	2000	2001	2002	2003	2004	2005	△ 05/03
Manresa	63.929	65.440	67.269	68.505	70.343	72.328	5,6%
Sant Joan Vilatorrada	9.376	9.390	9.688	9.854	10.064	10.362	5,2%
Santpedor	5.446	5.477	5.610	5.828	6.037	6.263	7,5%
Sant Fruitos de Bages	5.719	6.036	6.342	6.696	6.839	7.199	7,5%
Primera corona	84.470	86.343	88.909	90.883	93.283	96.152	5,8%
Callús	1.327	1.366	1.417	1.427	1.477	1.577	10,5%
Navarces	5.363	5.400	5.442	5.498	5.638	5.723	4,1%
Pont de Vilomara i Rocafort	2.656	2.750	2.838	2.992	3.154	3.310	10,6%
Castellgalí	984	993	1.066	1.145	1.282	1.436	25,4%
Segona corona	10.330	10.509	10.763	11.062	11.551	12.046	8,9%
Sant Salvador de Guardiola	2.096	2.245	2.390	2.622	2.753	2.863	9,2%
Sant Vicenç de Castellet	7.190	7.139	7.334	7.532	7.737	7.835	4,0%
Sallent	7.153	7.079	7.101	7.103	7.088	7.146	0,6%
Castellnou de Bages	542	625	670	742	791	837	12,8%
Súria	6.139	6.148	6.154	6.193	6.202	6.290	1,6%
Tercera corona	23.120	23.236	23.649	24.192	24.571	24.971	3,2%
Pla de Bages	117.920	120.088	123.321	126.137	129.405	133.169	5,6%
Bages	155.118	157.870	161.561	165.123	169.114	173.236	4,9%

Font: Institut d'Estadística de Catalunya

2. QUALITAT DE VIDA

La qualitat de vida és un estat subjectiu que assoleix la seva plenitud en l'expressió 'viure bé'. Més enllà de valoracions normatives sobre els components, hi ha un ampli consens en identificar la salut, el coneixement, la riquesa, les institucions i la cohesió com a determinants bàsics del benestar social. Són factors que estan interrelacionats i que, sovint, presenten una distribució desigual en funció del gènere i de l'edat. La favorable evolució econòmica no garanteix que tota la població tingui accés a un nivell bàsic de qualitat de vida. De fet, la favorable evolució econòmica, concepte fàcil de mesurar, ha augmentat la desigualtat de la distribució de la renda, concepte difícil de mesurar. Riquesa, renda i economia no determinen, inexorablement, el benestar individual. Per valorar el grau de benestar de la població, cal tenir en consideració, a part d'aspectes merament pecuniaris, la dotació de serveis i béns públics en àmbits com podrien ser la salut, l'ensenyament o els serveis socials.

2.1. Salut

La privilegiada ubicació de Manresa i la tradicional presència de proveïdors sanitaris han estat factors determinants per a que la ciutat hagi concentrat històricament un gran volum de serveis sanitaris. Manresa pertany a la Regió Sanitària de la Catalunya Central i encapçala la divisió del Bages - Berguedà - Solsonès. El Departament de Sanitat té censats 85 establiments sanitaris de caràcter públic o privat. La cobertura sanitària pública és universal i exempta de pagament directe.

La xarxa assistencial pública present al municipi la conforma un centre d'atenció continuada, quatre centres d'atenció primària, quatre dispensaris, un centre de salut mental, tres centres sociosanitaris i dos centres hospitalaris.

La Regió Sanitària de la Catalunya Central, juntament amb la de l'Alt Pirineu - Vall d'Aran i Terres de l'Ebre, és la que presenta una menor de relació de metges per habitants. La salut de cada mil habitants d'aquestes regions sanitàries queda coberta per 2,7 metges. Es tracta d'una relació ben inferior a la registrada a l'àrea metropolitana de Barcelona (5,1) i a Catalunya (3,3).

La racionalització de l'excés d'oferta hospitalària, a través de la creació de la Fundació Althaia, va comportar un procés de transformació cap a l'ampliació de les instal·lacions públiques i l'increment de l'oferta privada. La Fundació aspira a convertir-se en referent a la Catalunya Central, tot i que entorn del 90% dels usuaris són del Bages. Al llarg de l'any 2006, l'activitat hospitalària (altes de pacients i nombre d'intervencions quirúrgiques) i les urgències ateses s'han reduït; les consultes externes, per contra, han augmentat. Althaia disposa de 457 llits d'aguts, un 7% més respecte el 2005. El nombre de llits privats ha crescut un 16% respecte l'any anterior, representant l'11% del total de llits.

Les llistes d'espera d'intervencions quirúrgiques i proves diagnòstiques als hospitals manresans permeten observar la qualitat assistencial des de l'òptica del temps de resposta. Com que les pos-

2.1. Metges per mil habitants	
Regió sanitària	Metges / 1000 hab.
Alt Pirineu i Vall d'Aran	2,7
Central	2,7
Girona	3,4
Lleida	3,7
Barcelona	5,1
Tarragona	4,1
Terres de l'Ebre	2,7
Catalunya	3,7

Font: Col·legi de metges de Barcelona a partir de dades d'Idescat i CatSalut

2.2. Llistes d'espera quirúrgica i temps de resolució				
Regió sanitària	Llista d'espera		Temps mitjà de resolució	
	Juny 2006	Juny 2007	Juny 2006	Juny 2007
Alt Pirineu i Vall d'Aran	236	202	1,7	1,4
Central	4.317	4.184	4,9	5,0
Girona	2.876	2.750	2,6	2,3
Lleida	1.676	1.496	2,4	2,3
Barcelona	43.849	39.810	4,7	4,2
Tarragona	3.694	3.811	4,0	3,7
Terres de l'Ebre	1.380	1.105	4,6	3,6
Catalunya	58.028	53.358	4,3	3,9
Althaia		1.684		4,2

Font: Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya

sibles malalties o afectacions són dinàmiques, cal tenir en consideració un parell d'aspectes: Per una banda, un temps d'espera llarg minva el benestar; i, per altra banda, el temps d'espera per a l'operació o el diagnòstic agreuja la patologia. Segons dades del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, la regió sanitària central és la que presenta un temps de resolució més llarg de les llistes d'espera d'intervencions quirúrgiques. A més, és l'única de les set regions sanitàries que ha empitjorat aquest indicador entre juny de 2006 i juny de 2007. Val a dir, però, que el temps mitjà de resolució d'Althaia (4,2 dies) es troba més proper al valor que aquest indicador assolix a Catalunya (3,9) que no pas al valor que aquest indicador assolix a la regió sanitària de la Catalunya Central (5,0).

El març del 2006, la Generalitat ha aprovat el finançament de la primera fase de les obres d'ampliació de l'Hospital Sant Joan de Déu. El nou hospital triplicarà l'espai actual d'urgències, duplicarà l'espai d'atenció ambulatoria i el bloc quirúrgic, però mantindrà el mateix nombre de llits hospitalaris públics.

La ciutat destaca per l'atenció als malalts mentals. Al llarg de l'any 2006, s'han endegat les obres del futur edifici de salut mental que millorarà la superfície, el confort i la lluminositat de l'equipament actual. El model d'atenció a la població per trastorns mentals es basa en l'hospitalització. Les dades d'hospitalització de població que resideix a Catalunya per trastorns mentals presenten una elevada variabilitat territorial. Els nivells alts d'hospitalització per trastorns mentals es concentren a la Catalunya

Central i al nord-est del Principat. Sota unes premisses d'elevada hospitalització, no resulta estrany que s'hagi posat en funcionament el Projecte Mosaic que treballa per oferir un servei d'atenció als malalts mentals anant més enllà del tractament estrictament sanitari. El projecte Mosaic pretén ajudar a integrar els malalts en la societat.

D'entre les temàtiques que afronta la Regidoria de Salut Pública de l'Ajuntament, en les seves tasques per millorar la salut dels manresans a través de programes preventius i de promoció d'hàbits saludables, cal destacar l'increment dels problemes de salubritat que causen els animals domèstics i els dèficits alimentaris en edat escolar. En aquest sentit, els resultats de les enquestes realitzades als alumnes de cinquè de primària de tots els centres manresans indiquen que els alumnes mengen brioixeria en excés i esmorzen poca fruita i proteïnes.

El 6,4% dels manresans, segons dades de l'any 2006 registrades pel Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya, tenen reconegut algun tipus de discapacitat. L'Organització Mundial de la Salut defineix com a persona discapacitada tota aquella que experimenta dèficits, limitacions en el seu desenvolupament normal i restriccions en la participació social. Segons la Declaració de Madrid elaborada en el context del Congrés Europeu de les persones amb discapacitat celebrat en el mes de març del 2002, es tracta d'un col·lectiu de persones especialment feble que, amb freqüència, es veu abocat a situacions de discriminació, exclusió social i pobresa. Dels manresans que tenen algun tipus de discapacitació, el 18% presenta dificultats

de mobilitat i el 10% requereix l'ajut d'una tercera persona. Segons la tipologia de disminució, destaquen la motòrica (35%), la motòrica no física (23%) i els malalts mentals (21%).

La discapacitat té una dimensió d'edat, gènere, renda i treball. La prevalença de deficiències augmenta amb l'edat: el 22% dels discapacitats tenen menys de 45 anys; el 33%, entre 45 i 64 anys; i el 45%, més de 65 anys. Fins els 44 anys, els homes són majoria, fruit d'accidents laborals i de trànsit; a partir d'aquesta edat, predominen les dones a causa de la seva major esperança de vida. Mentre que el percentatge de discapacitats manresans en edats joves es situa sota els nivells de la Unió Europea dels quinze, en edats adultes i avançades el supera amb escreix.

El model espanyol es caracteritza per afavorir la inserció social dels discapacitats a través de pensions, a diferència de la resta de la Unió Europea on es promou la inserció laboral. El Servei d'Integració Laboral de la Federació ECOM i l'Ajuntament de Manresa han inserit 37 persones rebent 80 demandes d'ocupació al llarg de l'any 2006. Tenint en compte que l'àmbit d'actuació del Servei és comarcal, les xifres són modestes a causa del desconeixement de les polítiques d'inserció laboral. No obstant això, cal valorar de forma positiva que la majoria d'aquestes insercions s'han realitzat en empreses ordinàries.

2.2. Coneixement

En l'era de la saturació de la informació, l'habilitat per a gestionar el coneixement resulta vital pel desenvolupament de les persones i, en segona instància, pel desenvolupament del territori. L'educació, formal i informal, proporciona el bagatge necessari per a poder evolucionar en plenitud en l'actual societat.

El sistema educatiu català i espanyol es caracteritza per la manca d'escoles bressol, la desigual qualitat de les escoles (tan públiques, com privades) en ciutats polaritzades, la concentració de la immigració en determinats centres, les elevades taxes de fracàs escolar, la baixa promoció de la formació professional i l'alt nombre d'universitaris.

Informes que valoren l'edat ideal d'inscriure els infants a una escola bressol són multitud i, sovint, contradictoris entre ells. Uns recomanen que la criatura, fins el seu primer any de vida, resti dins el seu entorn familiar. D'altres, recomanen unes poques hores de socialització (escola bressol, ludoteca...) per dia. És cert que en la major part dels casos, les decisions en aquest sentit estan subordinades a les circumstàncies. Pares que no poden compaginar la vida laboral amb la vida familiar estan obligats a matricular els seus fills a una escola bressol, sovint sense creure gaire en l'aspecte d'inici de l'aprenentatge i socialització de la criatura sinó més aviat en la necessitat d'haver de conciliar la vida laboral amb la familiar. La demanda de places públiques, i també privades, és molt superior a l'oferta. Conseqüentment, molts nens deixen d'accedir a aquesta primera etapa socioeducativa i dificulten l'accés de la dona al mercat de treball. El dèficit d'escoles bressol dinamitza el mercat de les cangur, una activitat econòmica còpsada per noies remunerades amb economia submergida. Un altre col·lectiu que ajuda a relativitzar la problemàtica de l'absència d'escoles bressol és el dels avis que fan de pares. Es tracta de jubilats amb bona salut que tenen cura dels seus néts. El paper d'aquest col·lectiu és especialment resolutori els dies en els quals els nens estan malalts i no poden assistir a escola.

En educació infantil de segon cicle, primària i secundària preval un cert equilibri entre centres públics i privats. El sistema públic cobreix la demanda dels manresans. El nombre d'alumnes per professor de les escoles públiques (14,1 alumnes per professor) és sensiblement inferior al registrat a les escoles privades (14,4). El nombre d'alumnes per grup en educació infantil de segon cicle i en educació primària és menor en les escoles públiques que no pas en les privades. En educació secundària, però, el nombre d'alumnes per grup és superior en l'educació pública que no pas en la privada. Algunes escoles públiques suporten elevades concentracions d'alumnes immigrants.

Un cop completada l'educació obligatòria, els alumnes que volen seguir estudiant s'enfronten a la disjuntiva d'embarcar-se en una carrera universitària o formar-se per a accedir al món laboral. Tenint en compte que l'INEM considera els oficis

tradicionals feines de difícil cobertura, la formació per aprendre els secrets d'aquests oficis és, possiblement, avui en dia, més vigent que mai. L'oferta de formació professional a Manresa té un abast supramunicipal i la demanda d'algunes especialitats depassa l'oferta. El nombre d'alumnes matriculats en cicle formatiu de grau mitjà ha augmentat en els darrers cursos de forma contínua i els 885 alumnes matriculats en el curs 2005-2006 suposen un 43% més que el nombre d'alumnes matriculats sis anys abans.

A la ciutat es poden cursar totes les modalitats de batxillerat: Tecnologia, ciències de la naturalesa i de la salut, humanitats i ciències socials i arts. El nombre d'alumnes matriculats a batxillerat, al llarg dels últims cursos, ha anat disminuint progressivament. Dels 1.568 alumnes matriculats a batxillerat en el curs 1999-2000, s'ha passat a 1.178 alumnes en el curs 2005-2006. En el sector públic, la relació d'alumnes per grup ha empitjorat en els últims set cursos, passant-se dels 29,7 alumnes registrat en el 1999-2000 als 31,9 alumnes registrat en el curs 2005-2006. En el sector privat, no obstant, l'evolució ha estat inversa; de 27,1 alumnes per grup (curs 1999-2000) s'ha passat als 23,8.

El dèficit de treballadors en oficis tradicionals contrasta amb el problema de la sobrequalificació. Mercat laboral i formació no estan sincronitzats. A Manresa hi ha dues universitats presencials: La EPSEM-UPC i la Fundació Universitària del Bages. La FUB agrupa diferents diplomatures de ciències de la salut i empresarials homologades per la Universitat Autònoma de Barcelona.

Fora de la formació acadèmica, existeix l'heterogènia formació complementària. Dins la formació complementària, destaca la formació continuada, destinada principalment a treballadors ocupats i que esdevé una eina clau de competitivitat. Dins la formació complementària, també destaca la destinada a col·lectius desocupats, que afavoreix la inserció al món laboral.

Per àmbits temàtics, destaca la formació en idiomes i en informàtica. Pel que fa referència a la formació en idiomes, l'Escola Oficial d'Idiomes de Manresa, curs rera curs, rep una demanda que depassa la seva oferta. I pel que fa referència a la

formació en informàtica, destaquen els cursos de tecnologies de la informació i comunicació promoguts per l'Ajuntament de Manresa. El 90% de les gairebé mil places anuals que ofereixen aquests cursos queden cobertes.

2.3. Serveis socials

El departament de Serveis Socials de l'Ajuntament de Manresa dona resposta als col·lectius que es troben en una situació econòmica, social o humana adversa. Per poder oferir un servei proper a la ciutadania, el departament de serveis socials disposa de quatre equips bàsics d'atenció primària: Llevant, Ponent, Centre i Nord. Aquests equips bàsics d'atenció primària esdevenen importants fonts d'informació a l'hora de conèixer els requeriments, sovint urgències, de la població més necessitada.

Així doncs, en el col·lectiu de la infància es treballa sovint a resoldre problemes més aviat que no pas en la prevenció d'aquests. El problema de l'absentisme esdevé una adversitat que, en el cas dels alumnes de primària, s'acostuma a resoldre. No obstant, el retorn dels alumnes que cursen ESO es fa més complicat. L'escala de valors que utilitzen les famílies d'altres cultures és ben diferent a l'acceptat a la nostra societat. Els equips bàsics d'atenció primària són requerits, de vegades, per atendre males relacions entre pares i fills que deriven en enfrontaments verbals i, de vegades, en agressions. La manca d'autoritat dels pares i la seva incapacitat per establir límits suposa una transgressió constant de les normes per part dels menors.

La principal necessitat de la població adulta que requereix la col·laboració de Serveis Socials està relacionada amb l'habitatge. Sovint, no es tracta tant de fer front a una situació de pobresa sinó d'ajudar a fer front als elevats lloguers del mercat immobiliari. Malgrat tractar-se d'un problema estructural de la societat, els col·lectius més afectats exigeixen solucions amb caràcter d'urgència. Des de Serveis Socials, també es detecta l'existència de col·lectius en situació de certa precarietat econòmica endeutats en despeses corrents com és l'habitatge o els subministres i que no disposen d'una xarxa familiar o social que els pugui (o vulgui) ajudar. En aquest sentit, qualsevol eventualitat ensorra la frà-

gil economia de famílies que, sense símptomes de marginalitat, disposen d'una endeutada economia de subsistència, on les despeses i els ingressos estan equilibrats.

Dins el context de respostes ràpides en el qual està immers l'àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament de Manresa, a l'hora de tractar qualsevol problemàtica que fa referència a gent gran, aquest requeriment es converteix en urgència. El col·lectiu de la gent gran es caracteritza pel seu alt nivell de dependència i, sovint, per la necessitat de ser acompanyats quan

surten fora del seu domicili. Aquesta problemàtica s'agreuja en la gent gran que té dificultats econòmiques i no disposen de suport familiar. En molts casos, la seva parella, també d'avançada edat, vetlla per la seva salut. Sovint, la gent gran troba barreres arquitectòniques al seu propi habitatge i malgrat que aquest col·lectiu prefereix seguir residint a la seva llar, les circumstàncies obliguen a traslladar a molts d'ells a residències. Però mentre manquen places a residències públiques de gent gran, el cost de residir a una residència privada supera els ingressos de la major part dels pensionistes.

III MERCAT DE TREBALL

- 1. Població activa
- 2. Atur
- 3. Contractació
- 4. Ocupació

1. POBLACIÓ ACTIVA

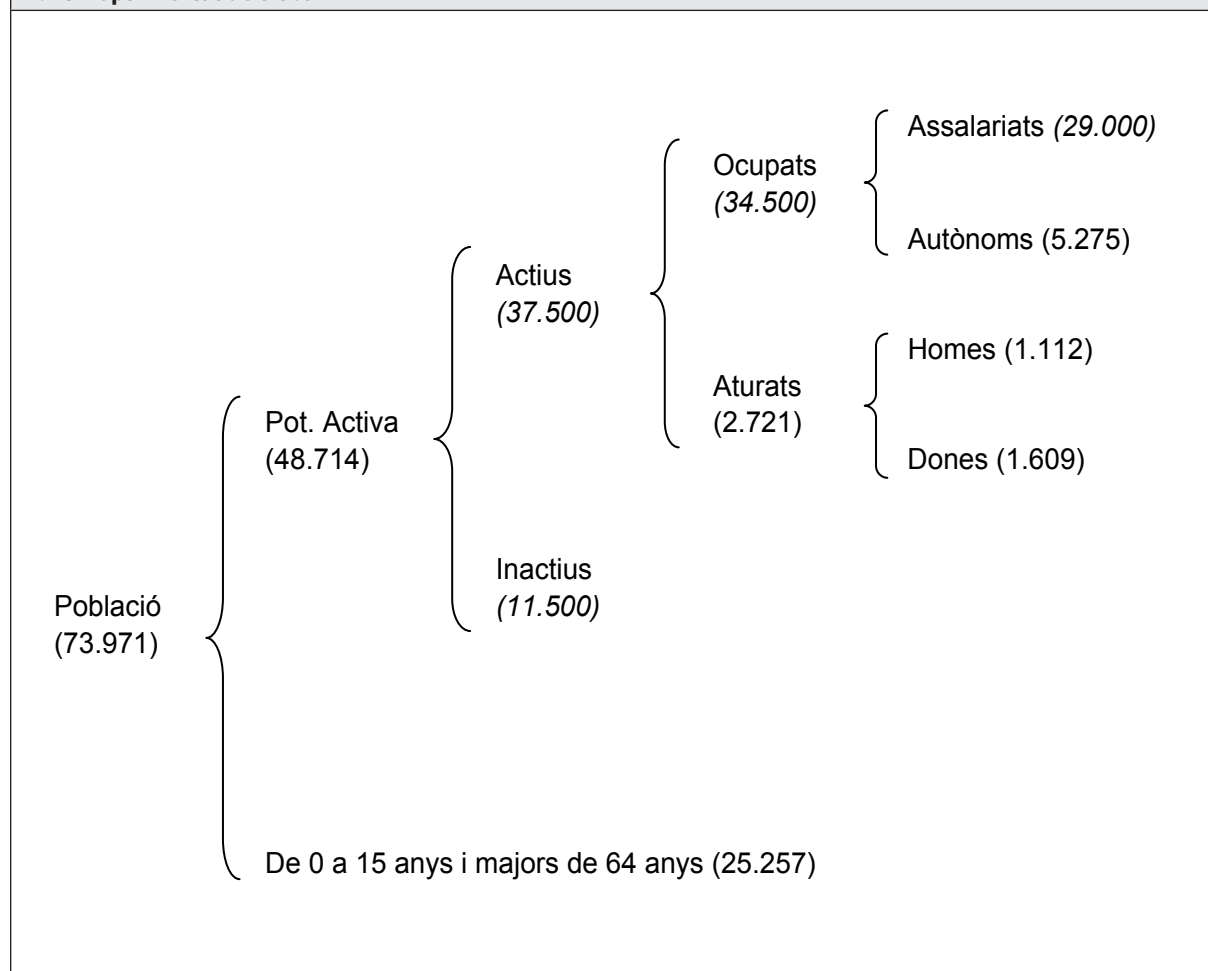
El quadre 'Sinopsi mercat de treball' pretén oferir una primera aproximació del mercat laboral de Manresa i, al llarg d'aquest capítol, es desenvolupa la informació continguda i els matisos conceptuals. De l'estructura demogràfica de la ciutat, es desprèn que el 65,9% dels 73.971 habitants de Manresa tenen entre 16 i 64 anys; és a dir, el contingent de població potencialment activa de la ciutat conté 48.714 persones. Entorn el 76% de la població activa és assalariada, el 16% dels actius són treballadors autònoms i el 8% de la població activa es troba en situació d'atur.

El primer requeriment per elaborar qualsevol anàlisi sobre el món laboral d'un territori consis-

teix en discernir quina part de la població es troba dins el mercat laboral i quina està fora. La població activa és el conjunt de persones de setze o més anys d'edat que, o bé es troba ocupada, o bé es troba en situació d'atur.

No es disposa de cap registre, ni administratiu, ni estadístic, que ofereixi informació, ni que sigui aproximada, de la població activa a un nivell de detall municipal. L'Ajuntament gestiona, però, el Padró d'habitants i, a partir d'aquesta fiable i permanentment actualitzada base de dades es pot determinar el volum de la població potencialment activa.

1.1 Sinopsi mercat de treball

1.1. Població potencialment activa

El conjunt de persones que es troba en edat de treballar, independentment de si treballen o no, conforma el col·lectiu de la població potencialment activa. El concepte inclou, conseqüentment, població ocupada i població que no treballa, independentment de si fan una cerca activa o no de feina. S'entén per població potencialment activa, doncs, el contingent de població d'entre 16 i 64 anys.

La població de Manresa a 31 de desembre de 2006 és de 73.971 habitants, 48.714 dels quals conformen el col·lectiu de la població potencialment activa i la resta (25.257), o bé són menors de 16 anys (11.082), o bé en tenen més de 64 (14.175). La població de Manresa està més envellida que la de Catalunya i aquest fet repercuteix en unes diferències significatives en dos dels tres grups en els quals s'acaba de dividir la població. Així doncs, mentre el 15,0% de la població de Manresa té menys de 16 anys; en el cas de Catalunya, el valor que pren aquesta relació és del 15,2%. La població potencialment activa representa el 65,9% de la població de la ciutat; a Catalunya, el 68,3%. Finalment, mentre la població de més de 64 anys suposa el 19,2% de la població de Manresa; al Principat, aquest col·lectiu en representa el 16,5%.

Distribuir els 48.714 habitants de Manresa d'entre 16 i 64 anys en dos grups, un de població activa i l'altre de població inactiva, conforma un exercici una mica més complicat.

1.2. Cens any 2001

L'últim cens de població es va elaborar l'any 2001 i conforma una extraordinària eina estadística pel coneixement de diversos aspectes de la població. El Cens, a diferència de molts estudis estadístics, permet assolir un nivell de detall territorial municipal. Tres conclusions destaquen de les moltes que se'n poden extreure de l'anàlisi de la informació que fa referència a l'àmbit laboral: L'increment de la taxa d'activitat, la incorporació de la dona al mercat de treball i l'elevat nombre de diplomats i llicenciats entre la població activa de la ciutat.

Malgrat que el Cens esdevé una fabulosa eina estadística, presenta una gran mancança a l'hora

d'analitzar el mercat laboral. Els esdeveniments demogràfics experimentats en el nostre territori des que es va elaborar el Cens fins a dia d'avui han estat d'una magnitud tan elevada que deixen obsolet qualsevol informe, estudi o recull de dades que s'hagi pogut fer cinc anys enrere. És el cas del Cens del 2001. Les dades que fan referència a mercat laboral que es puguin desprendre del 2001 no són, en absolut, vigents.

A part del pas del temps, l'elaboració tècnica del Cens va estar sotmesa a una manca metodològica important. Mentre el nombre d'habitants a la ciutat a finals de l'any 2001 era de 65.779 persones, el Cens va treballar amb una base de 63.981 persones. És d'esperar que una part important de les 1.798 persones que van quedar excloses del Cens pertanyen al col·lectiu de la població activa. S'ha de tenir en compte, doncs, que quan el Cens determinava que el contingent de la població activa atenyia a 31.223 persones, la xifra, ja aleshores, apareixia desinflada.

1.3. Estimació població activa

Tradicionalment, les anàlisis del mercat de treball que es fan a nivell municipal prenen com a població activa l'última dada disponible; i a partir d'aquesta, es calcula l'indicador de la taxa d'atur, que és el quocient entre la població desocupada i la població activa. Malauradament, no es disposa de cap font d'informació que no sigui el Cens per obtenir dades de població activa amb un nivell de detall territorial municipal. Una segona alternativa podria ser l'Enquesta de Població Activa, però el mínim detall territorial que assoleix aquesta eina estadística d'anàlisi del mercat de treball és provincial i no pas municipal. El Padró d'habitants, per contra, conté informació detallada a nivell municipal, però no considera el paràmetre d'activitat laboral.

Per obtenir la població activa actual de Manresa cal, doncs, fer una estimació. Les eines a partir de les quals es du a terme aquest exercici són el Padró d'habitants de Manresa i les enquestes de població activa d'àmbits territorials propers. El prestigiós Instituto Nacional de Estadística elabora trimestralment una enquesta per obtenir informació de la força de treball (ocupats i aturats) i de la població aliena al mercat laboral (inactius). Es tracta de

l'Enquesta de la Població Activa (EPA) i, si bé la representativitat de la informació de l'EPA es pot arribar a qüestionar en províncies de pocs habitants, la representativitat de l'enquesta és absoluta en un àmbit territorial ample com el català.

Si bé la taxa d'activitat de Catalunya no és aplicable a Manresa ja que els patrons demogràfics d'un territori i altre són diferents, les taxes d'activitat de Catalunya per grups d'edat i gènere sí que es poden aplicar a la ciutat ja que les condicions socioeconòmiques d'un territori i altre són similars. Tal i com es mostra a la taula 1.3, les taxes d'activitat catalanes per gènere i edat obtingudes a partir de la mitjana de les quatre enquestes de població activa de l'any 2006 s'apliquen al patró demogràfic manresà.

De l'operació matemàtica, es desprèn que a Manresa hi ha una població activa de 37.626 persones; 21.744 homes i 15.882 dones. El contingent de la població de Manresa es troba, doncs, dins la forquilla d'entre 37.000 i 38.000 habitants.

Sabent que la població activa de la ciutat és d'entorn 37.500 persones, es pot distribuir aquest contingent en funció de la situació laboral. A la foto del mercat de treball de Manresa feta el dia 31 de desembre de 2006 surten 2.721 persones en situació d'atur, 5.275 persones ocupades per compte propi i 29.000 persones ocupades per compte d'altri. Al llarg dels propers apartats, s'analitza en detall cadascun d'aquests col·lectius.

1.2. Població potencialment activa				
Franja d'edat	Manresa (2006)		Catalunya (2005)	
Menors de 16 anys	11.082	15,0%	1.085.283	15,2%
De 16 a 64 anys	48.714	65,9%	4.873.895	68,3%
Majors de 64 anys	14.175	19,2%	1.175.519	16,5%
Total	73.971	100%	7.134.697	100%

Font: Ajuntament de Manresa i Idescat

1.3. Estimació taxa d'activitat de Manresa									
	Població de Manresa			Taxa d'activitat Catalunya			Població activa de Manresa		
Franja d'edat	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
De 16 a 19 anys	1.346	1.297	2.643	34,6	32,2	33,5	466	418	884
De 20 a 24 anys	2.073	2.084	4.157	78,9	67,0	73,1	1.635	1.397	3.032
De 25 a 34 anys	6.923	6.108	13.031	93,8	83,1	88,7	6.493	5.078	11.571
De 35 a 44 anys	6.299	5.415	11.714	95,6	77,7	86,9	6.024	4.206	10.230
De 45 a 54 anys	4.835	4.708	9.543	93,7	68,8	81,1	4.529	3.239	7.768
De 55 a 64 anys	3.607	4.019	7.626	72,0	38,4	55,0	2.597	1.544	4.141
Total	25.083	23.631	48.714	86,0	67,0	76,7	21.744	15.882	37.626

Font: Ajuntament de Manresa i INE

2. ATUR

El 4 de maig de 2005, el nou model de gestió del Sistema d'Informació dels Serveis Públics d'Ocupació (SISPE) va entrar en funcionament. Aquest nou model de gestió va suposar un aflorament d'aturats que, amb anterioritat i per motius diversos, no estaven classificats d'acord amb el que establia l'Ordre Ministerial d'11 de març de 1985, que regula la definició estadística d'atur registrat. Si bé el SISPE va entrar en funcionament en el mes de maig de l'any 2005, la informació de desocupació de gener a abril del 2005 ha estat revisada retrospectivament.

D'aquesta manera, el màxim de temps enrere al qual es poden remuntar les sèries de desocupació és fins a gener de 2005. La implantació del nou model de gestió del sistema d'informació dels serveis públics d'ocupació, si bé permet disposar d'una informació del col·lectiu de les persones en situació de desocupació més acurada i més fidel a la realitat, impedeix la comparativa entre abans i després de gener del 2005. No obstant això, si no s'és massa rigorós, sí que es poden fer comparatives a nivell de composició de la desocupació segons formació, edat, gènere o sector econòmic de procedència.

2.1. Evolució

La sèrie mensual dels dos últims anys del nombre d'aturats presenta moltes fluctuacions. La silueta de la gràfica d'aquesta sèrie té múltiples puntes de serra, assolint el mínim nivell de desocupació l'octubre del 2005 i el màxim el març del 2006. En un primer moment, podria semblar que les puntes de serra que traça la gràfica de la sèrie mensual de la desocupació dels dos últims anys respon, en elevada mesura, a allò que la teoria estadística sobre l'anàlisi de sèries en el temps denomina moviments irregulars o aleatoris. Però examinant la informació de forma minuciosa, es constata que les variacions són estacionals: Any rera any, la gràfica de la desocupació dels dotze mesos de l'exercici presenta el mateix patró. Les fluctuacions són un calc a les de l'any anterior. Els idèntics esquemes que es repeteixen cada any són allò que la teoria estadística defineix com a variacions estacionals.

Sense marxar de la teoria estadística, resultaria interessant observar els moviments a llarg termini de l'evolució de la desocupació, però al disposar d'una sèrie curta de només dos anys, es fa difícil determinar quina és la tendència, abstraient de la corba les variacions aleatòries i les estacionals. No obstant això, i amb la prudència amb la qual s'ha d'examinar una sèrie curta, la gràfica de la desocupació marca una tendència plana, on les fluctuacions responen a raons de caràcter exclusivament estacional.

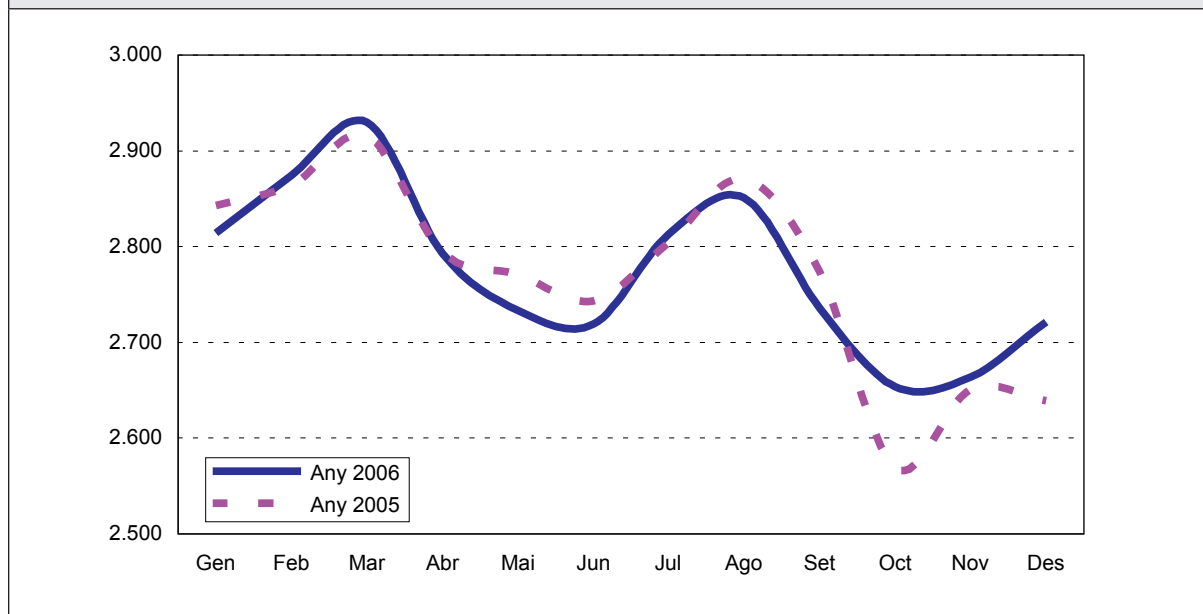
D'aquesta manera, el patró anual de la desocupació de la ciutat es pot dividir en cinc períodes de tendències canviants. En un primer període, de gener a març, la desocupació manresana s'incrementa, assolint en el mes de març el màxim anual (2.930 aturats al març del 2006). El segon tram comprèn els mesos de març a juny, durant el qual la desocupació disminueix. Al llarg del tercer tram, entre juny i agost, la desocupació repunta de nou. Durant el quart tram de fluctuacions, la desocupació disminueix fins el mes d'octubre (2.654 aturats l'any 2006) que és el mes en el qual s'assoleix el mínim nivell de desocupació. A partir del mes d'octubre, cinquè tram, la desocupació va en augment de nou fins el mes de març de l'any següent.

2.2. Comparativa territorial

La taxa d'atur, quocient entre el nombre de desocupats i la població activa, és un indicador d'ús generalitzat que permet fer comparatives de desocupació per àmbits territorials diferents. Per a poder dur a terme aquesta comparativa cal, òbviament, que els components de la taxa d'atur siguin consistents i que provenguin de la mateixa font d'informació. Altrament, no hi hauria lloc per la comparativa.

Així doncs, mentre el nombre de persones en situació d'atur s'extreu del Sistema d'Informació dels Serveis Públics d'Ocupació, que assoleix un nivell de detall territorial municipal, la població activa s'obté, en el cas de Catalunya, de l'Enquesta de la Població Activa que du a terme l'Institut Nacional de Estadística i, en el cas de Manresa, de l'estimació duta a terme a l'apartat de població activa.

2.1. Evolució atur

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

Si bé les taxes globals d'atur de Catalunya (7,1) i Manresa (7,2) són similars, la seva composició presenta diferències a nivell de gènere. Mentre la taxa de desocupació masculina registrada a la ciutat (5,1) és inferior a la registrada al Principat (5,4), en el cas de la desocupació femenina succeeix l'inrevés: La taxa d'atur de les dones de Manresa (10,1) és sis dècimes de punts percentuals superior a la registrada a Catalunya (9,5).

2.3. Perfil de l'aturat

El nombre de persones en situació d'atur registrat a Manresa el dia 31 de desembre de 2006 és de 2.721. Al llarg d'aquest apartat s'analitza la distribució de la desocupació sota diferents criteris. Si de cada concepte analitzat més endavant es tria el que té una major presència, s'obté que el perfil clixé de l'aturat correspon al d'una dona de 57 anys, amb un nivell d'estudis baix i que va estar ocupada per última vegada al sector serveis.

Per gènere

En el món laboral, el factor gènere és determinant: Taxes d'activitat dispare, diferències de sous, càrrecs directius copsats per homes i taxes d'atur desiguals. El 59,1% de la desocupació registrada a Manresa

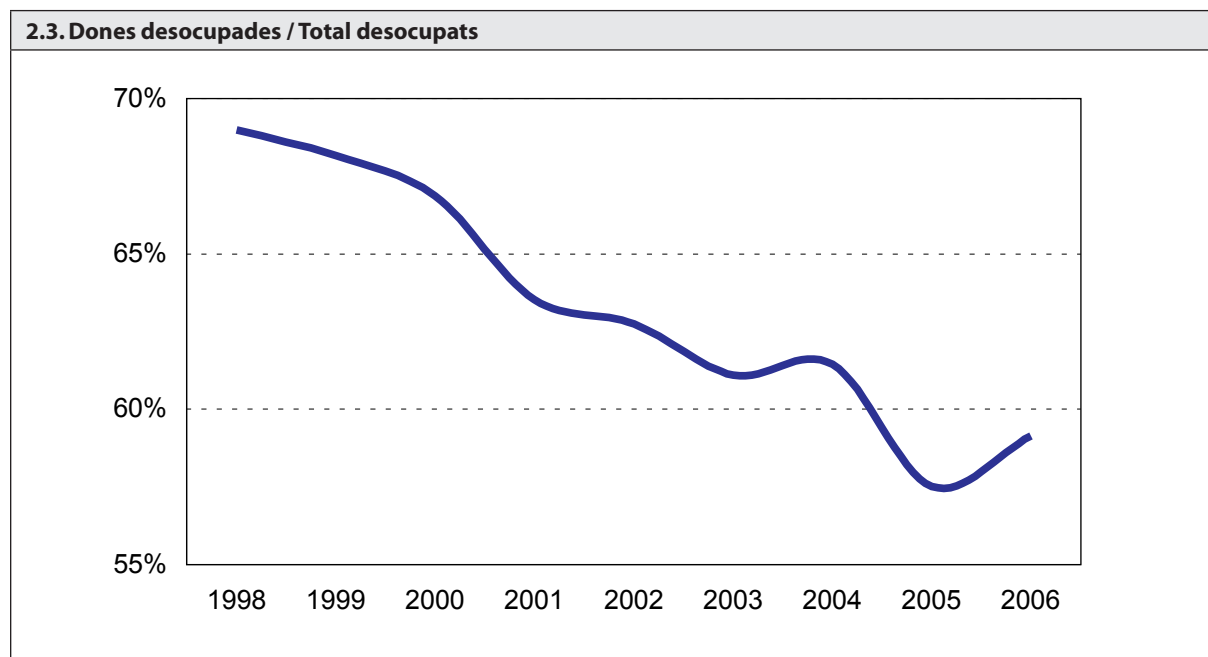
el dia 31 de desembre de 2006 són dones, es tracta d'un valor llunyà de l'òptim (50,0%). Assolir la paritat de desocupació entre gèneres, a dia d'avui, podria semblar una utopia; però al consultar les dades de desocupació dels diferents països de la Unió Europea, es constata que molts d'ells registren uns nivells de desocupació femenina similar a la masculina o, inclòs, inferior. L'atur es distribueix a parts iguals entre homes i dones en el conjunt del mercat laboral de l'àmbit territorial que l'Eurostat anomena zona euro11; és a dir el conjunt de Bèlgica, Dinamarca, Irlanda, Espanya, França, Itàlia, Luxemburg, Holanda, Àustria, Portugal i Finlàndia. De fet, tan sols un país de la Unió Europea, Grècia (62,6), assoleix un valor més desfavorable que no pas Manresa en la ràtio que posa en relació el nombre de dones desocupades amb el total de les persones en situació d'atur.

La taxa d'atur masculina (5,1) es troba tan sols una dècima de punt percentual per sobre del que, tècnicament, es considera el nivell d'atur de plena ocupació. La taxa d'atur femenina (10,1), però, conforma el punt més feble del mercat laboral del territori. S'ha de tenir en compte, a més, que a part d'haver més dones (1.609) que no pas homes (1.112) en situació d'atur, hi ha menys dones (15.882) en el mercat laboral que no pas homes (21.744).

2.2. Taxa d'atur		
Concepte	Manresa	Catalunya
Homes		
Desocupats	1.112	111.713
Actius	21.744	2.087.300
Taxa d'atur	5,1%	5,4%
Dones		
Desocupades	1.609	149.036
Actives	15.882	1.573.000
Taxa d'atur	10,1%	9,5%
Total		
Desocupades	2.721	260.749
Actives	37.626	3.660.300
Taxa d'atur	7,2%	7,1%

Font: Departament de Treball de la Generalitat, INE i Ajuntament de Manresa

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

Activitat i ocupació són dos aspectes del mercat de treball que il·lustren la inferioritat femenina en el món laboral de la ciutat: Menys dones que homes estan dins el mercat de treball i, ja dins del mercat laboral, hi ha més dones desocupades que no pas homes desocupats. No obstant, però, la tendència que el mercat de treball ha anat perfilant al llarg dels últims anys ha estat de progressiva incorporació de la dona en el món laboral i de disminució del pes del nombre de dones desocupades sobre el total d'aturats. Pel que fa referència a aquesta última relació (dones desocupades / total desocupats);

del 69,0% registrat a finals de l'any 1998, s'ha passat a un nivell del 59,1% de finals de l'any 2006. Malgrat que aquesta relació hagi sofert un repunt al llarg de l'últim any, la tendència a llarg termini està sent favorable.

No es pot deixar de mencionar un aspecte que no s'extreu de les estadístiques sinó que es desprèn del coneixement del món laboral. En un context d'expansió econòmica com l'actual en el qual l'economia creix a unes taxes d'entorn el 3% anual, el món laboral és capaç d'absorbir elevats

volums de mà d'obra. Però s'ha de tenir present que si l'economia entrés en una fase de recessió, els col·lectius més fràgils serien els primers en quedar exclosos del mercat laboral. I en aquest sentit, molts dels llocs de treball precaris del mercat laboral manresà estan coberts per dones.

El notori diferencial en la desocupació per gènere és fruit d'un cúmul de circumstàncies del context social i del teixit econòmic de la ciutat:

- La manca d'oferta de places a llars d'infants i la dificultat per compaginar vida laboral i familiar afecta en més alta mesura a les dones que no pas als homes, ja que la càrrega de les tasques derivades de la cura de la família recau, a la major part de les llars, en les dones.
- La crisi del tèxtil, sector amb una forta implantació a la comarca i que ocupa moltes dones, ha arrossegat un contingent important de dones a la desocupació, moltes de les quals s'han trobat en una situació d'atur en una edat en la qual es fa difícil tornar a entrar al mercat de treball i més en sectors en els quals no es té experiència.
- Un dels motors del creixement econòmic dels últims anys, tant a nivell català com comarcal, ha estat la construcció. Aquest sector ha generat molta ocupació, però s'ha tractat d'una ocupació bàsicament masculina.

Dins aquest context d'elevada desocupació femenina, no es fa estrany que projectes ocupacionals gestionats per l'Ajuntament de Manresa enfocats a col·lectius femenins com Igualtem i Tempus, gaudeixin d'una bona acollida.

Per edat

La distribució de la població desocupada segons edat difereix molt entre un gènere i altre. És per aquest motiu que qualsevol anàlisi de la desocupació des del prisma de l'edat ha de mantenir present el paràmetre gènere.

Les piràmides 2.4 i 2.5 permeten detectar el grau de concentració de la desocupació segons els diferents grups d'edat. S'ha de tenir en compte, abans de res, que no es tracta de piràmides on l'àrea total suma u, sinó que l'àrea de la banda dreta de la piràmide distribueix el 100% de les dones desocupades i; la

banda esquerra, el 100% dels homes aturats. Les grans diferències a nivell de mercat laboral entre homes i dones ja han estat comentades en l'apartat anterior i l'objectiu de l'anàlisi de la desocupació segons el paràmetre edat consisteix en detectar la idiosincràsia de cadascuna de les cohorts.

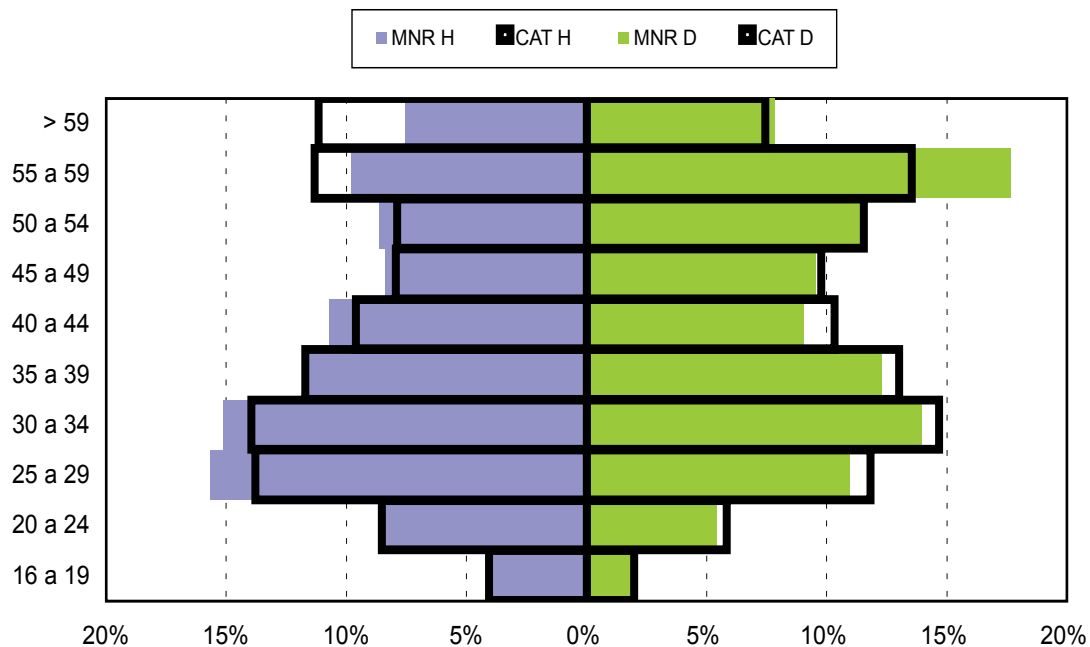
L'atur masculí és jove; i el femení, madur. L'edat que divideix el contingent de desocupats en dos grups amb el mateix nombre de membres, la mediana, difereix notablement entre els gèneres. Així doncs, mentre la mediana de la desocupació masculina de Manresa és de 37,9 anys, la femenina és de 43,0 anys. La comparativa entre la distribució de l'atur per edats de Manresa i Catalunya mostra la desocupació de la ciutat més polaritzada que no pas la del Principat. La mediana d'edat dels homes en situació d'atur de Manresa (37,9) és inferior a la de Catalunya (39,1) i la de les dones (43,0) és superior a la registrada al Principat (41,3).

De la superposició de les piràmides d'edat de desocupació de Manresa i Catalunya, destaca la desocupació d'entre 55 i 59 anys. Mentre el 17,7% de les dones desocupades de la ciutat té entre 55 i 59 anys, aquest col·lectiu tan sols representa el 13,5% de la desocupació femenina de Catalunya. La banda que compensa aquest diferencial és, bàsicament, el de la població d'entre 25 i 44 anys. Mentre aquest grup d'edat concentra el 46,2% de la població desocupada femenina, a Catalunya en concentra el 49,8%.

De fet, el tret que més destaca de la comparativa entre l'estructura de la població potencialment activa i l'estructura de la població desocupada és el diferencial entre població i desocupació de les dones d'entre 55 i 59 anys. El col·lectiu de les dones en situació d'atur d'entre 55 i 59 anys es caracteritza per les dificultats que han d'enfrontar per aconseguir retornar al mercat de treball. En línies generals, es tracta d'un contingent poc flexible i que presenta una escassa capacitat d'adaptació als canvis, convertint aquest atur en un problema estructural més aviat que no pas en un de conjuntural. Amb aquestes característiques es fa difícil entrar en un mercat de treball cada dia més canviant i dinàmic on els agents que contracten força de treball valoren més les actituds que no pas les aptituds.

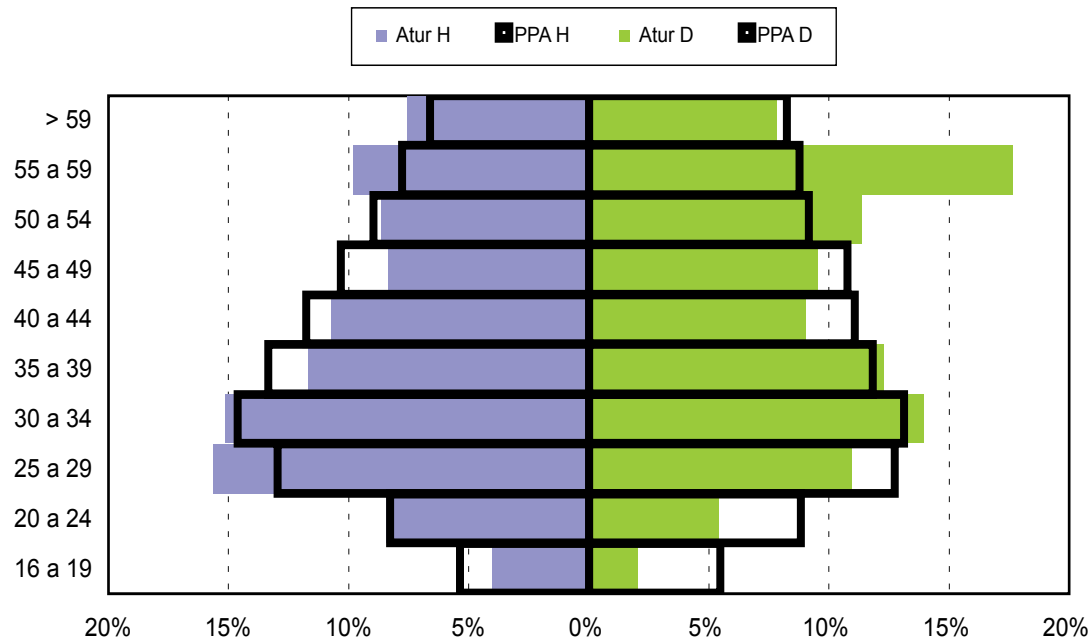

2.4. Piràmide de desocupació de Manresa i Catalunya

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

2.5. Piràmides de població potencialment activa i atur

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

La desocupació masculina presenta un patró més semblant al registrat a Catalunya i una correlació elevada amb la distribució de la població potencialment activa. Les diferències de la distribució de la població desocupada de Manresa i Catalunya són de matisos. La desocupació masculina manresana presenta una major desocupació entre els 25 i 34 anys que no pas Catalunya; aquest diferencial el compensa la menor desocupació del col·lectiu manresà dels homes en situació d'atur de més de 55 anys. No obstant, el pes de la població desocupada major de 55 anys sobre el total d'homes desocupats és superior al pes que el total de la població masculina d'entre 59 i 64 anys té sobre el total de la població potencialment activa de la ciutat.

L'atur juvenil té una major presència masculina que no pas femenina. I no tan sols en números relatius sinó, també, en números absoluts. El nombre d'homes desocupats menors de 30 anys, a 31 de desembre de 2006, és de 313; i el de dones, 296. Dins un context com el del món laboral manresà en el qual tres de cada cinc desocupats són dones, pot sorprendre la prevalença dels homes sobre les dones en la franja jove. El diferencial entre la distribució potencialment activa femenina i la distribució de les dones en situació d'atur és molt elevat. Mentre el 27,0% de les dones d'entre 16 i 64 anys de Manresa té menys de trenta anys, aquesta franja d'edat tan sols concentra el 18,4% de la desocupació femenina. La major sensibilitat de les dones en formació explica bona part d'aquest diferencial.

Per nivell de formació

Mentre que el 20,5% de la població activa de Manresa té un nivell d'estudis superior, tan sols el 5,9% de la població desocupada té un nivell d'estudis de diplomatura o llicenciatura.

La millor eina per combatre la desocupació és, sense cap mena de dubte, la formació, entesa en el seu sentit més ampli: tant la reglada com la no reglada, tant l'acadèmica com la no acadèmica o tant la contínua com la no contínua. És cert, però, que a Manresa es dona el problema de la sobrequalificació. Mentre el 20,5% de la població activa del Cens de l'any 2001 tenia un nivell d'estudis superior, aquest percentatge, a Catalunya, és del

19,4%. Llicenciats en filosofia, història, periodisme o filologia, per citar uns pocs exemples, sovint treballen a un àmbit llunyà del qual havien estudiat. No obstant això, aquests col·lectius presenten una elevada facilitat per adaptar-se a les exigències del mercat de treball. L'oferta acadèmica no va de la mà del món laboral i, sovint, per vocació, es cursen uns estudis que ofereixen poques sortides professionals. No deixa de ser cert, però, que la situació inversa, la dels joves que enfoquen la seva trajectòria acadèmica en funció de les alternatives que ofereix el mercat laboral, també és present.

La globalització de l'economia afavoreix la deslocalització, és a dir, desinvertir a indrets on la mà d'obra és cara i invertir a territoris on la mà d'obra resulta més assequible. Les indústries que ocupen operaris no qualificats són les primeres candidates a deslocalitzar la seva producció i aquelles que obtenen el valor afegit a partir d'una mà d'obra qualificada tindran uns menors incentius per deslocalitzar la seva producció. No és aquest un marc teòric allunyat del nostre territori sinó tot el contrari, és el context real de l'economia manresana. Un dels pilars que sosté l'economia de la ciutat és la indústria i són molts els exemples de línies de producció que han estat deslocalitzats. En el marc de l'economia de la ciutat, la figura de l'operari sense qualificació té molt difícil trobar lloc en el mercat laboral.

De l'últim catàleg d'ocupacions de difícil cobertura publicat pel Ministerio de Trabajos y Asuntos Sociales, es desprèn que ben poques de les 78 ocupacions difícils de ser cobertes a la província de Barcelona poden ser ocupades per personal sense formació. Per dur a terme la major part d'aquestes 78 ocupacions cal disposar o bé d'una titulació o bé d'uns coneixements específics.

Per sector econòmic

Una forma entenedora per valorar el nivell d'atur que genera un sector econòmic consisteix en comparar el pes que aquest sector representa sobre el col·lectiu dels ocupats amb la distribució de l'atur segons el sector de procedència. El mercat laboral de Manresa presenta diferencials moderats entre la distribució sectorial de la població ocupada i la distribució de la població en situació d'atur segons sector de procedència.

Al mateix temps que el sector de la construcció ocupa el 10,5% del total de la població ocupada de Manresa, el 9,0% de la població aturada procedeix d'aquest sector; el petit diferencial resultant d'1,5 punts percentuals contrasta amb els diferencials registrats a la indústria i el sector serveis. Més població està ocupada en el sector serveis (67,3%) que no pas aturats procedeixen d'aquest sector (63,0%). Amb la indústria succeeix l'inrevés: Mentre el sector genera el 21,8% de l'ocupació de la ciutat, el 27,0% dels 2.721 aturats de Manresa procedeix del sector secundari. El diferencial entre un percentatge i altre és elevat i mostra un sector que, en línies generals, es troba en fase de reconversió. Malgrat l'elevada desocupació que genera la indústria, l'atur que procedeix del sector secundari registra una tendència de contínua disminució. Dels 840 aturats

procedents de la indústria (30,7% de la desocupació de la ciutat) registrats el dia 31 de gener de 2005 a Manresa; s'ha passat, amb constants disminucions mensuals, als 667 desocupats del 31 de desembre de 2006 (27,0% de la desocupació de la ciutat). Una gran paradoxa acompanya aquest sector: Al mateix temps que a Manresa hi ha 2.721 desocupats, la indústria disposa de vacants que no aconsegueix cobrir amb mà d'obra qualificada ben remunerada. També és cert, però, que la desocupació de la ciutat coexisteix amb llargs llistats d'ofertes laborals mal remunerades. Es tracta d'ofertes plenes de requisits, exigents amb la formació i amb l'horari i que, en els pocs casos en els quals queden cobertes, la relació contractual entre empresari i treballador no s'allarga gaire; ja sigui per insatisfacció d'un o altre.

3. CONTRACTACIÓ

Un contracte de treball és un acord entre empresari i treballador, mitjançant el qual el treballador s'obliga a desenvolupar serveis per compte de l'empresari i sota la seva direcció, a canvi d'una retribució. Els empresaris estan obligats a comunicar el contingut dels contractes laborals subscrits a les oficines públiques d'ocupació. D'aquesta manera, l'Administració gestiona una informació que, explotada estadísticament, aporta un bon coneixement del món laboral amb un nivell de detall territorial municipal.

S'ha de tenir en compte, però, que les dades de contractació acostumen a presentar elevades fluctuacions inclòs en àmbits territorials amplis com el provincial o l'autonòmic i inclòs considerant períodes llargs. Per exemple, la sèrie del total dels contractes anuals registrats a Catalunya al llarg dels últims deu anys presenta elevades oscil·lacions que impedeixen veure cap línia de tendència clara. Aquestes fluctuacions, òbviament, s'accentuen en el cas d'analitzar la informació dels contractes registrats a Manresa en períodes mensuals. Tot i que la informació considerada és absolutament fiable, les elevades oscil·lacions de la informació tractada obliguen a interpretar les tendències amb una certa precaució.

Al llarg de l'any 2006, a Manresa, s'han signat un total de 28.290 contractes laborals. Si bé es tracta de la xifra més elevada mai registrada a la ciutat, el volum de contractació registrat és equiparable, en termes relatius, al registrat a Catalunya. Mentre a Manresa s'han registrat 75,2 contractes per cada cent persones actives, a Catalunya s'han registrat 76,7.

Indefinida

Sindicats, patronals i representants polítics coincideixen en considerar que la contractació laboral indefinida i la salut del mercat laboral mantenen una relació directament proporcional. D'aquesta manera, increments de la contractació indefinida són valorats com una evolució positiva del mercat laboral i disminucions de la contractació laboral indefinida es consideren sinònim d'un mercat laboral més precari.

Al llarg de l'any 2006, a Manresa, s'han registrat un total de 5.204 contractes laborals indefinits. No tan sols es tracta de la xifra de contractes indefinits més alta mai registrada a la ciutat, sinó que, en termes relatius, el registre també resulta positiu. El 18,4% dels contractes registrats a Manresa al llarg de l'any 2006 ha estat indefinit, aquest valor és superior al registrat al Bages (17,6%) i 1,9 punts percentuals superior al registrat a Catalunya. Aquesta última comparativa resulta especialment interessant ja que, mentre en els anys 2001, 2002 i 2003, Manresa havia registrat un major nombre de contractes indefinits en relació a la contractació total que no pas el Principat, la ciutat va tenir uns registres desfavorables en els anys 2004 i 2005.

Utilitzar la relació entre la contractació indefinida i el total de la contractació com a indicador del nivell de contractació indefinida i, de retruc, com a indicador de solidesa del mercat laboral de la ciutat pot semblar arbitrari, però al comparar la contractació indefinida vers qualsevol altre paràmetre, sempre s'obté com a resultat que el mercat laboral de la ciutat es troba en una situació més favorable que el Principat. A Manresa, la relació entre els contractes indefinits registrats al llarg de l'any 2006 i la població activa és del 13,8%; a Catalunya, el 12,6%. La relació dels contractes indefinits i el nombre d'aturats és superior a Manresa (1,9) que no pas a Catalunya (1,8). I la relació entre la contractació indefinida i la població potencialment activa també presenta un valor superior a la capital del Bages (10,7%) que no pas al Principat (9,7%).

Temps parcial

Es considera contractació a temps parcial la prestació de serveis durant un nombre d'hores al dia, a la setmana, al mes o a l'any inferior a la jornada de treball d'un treballador a temps complet comparable.

Al llarg de l'any 2006, a Manresa, s'han registrat 4.621 contractes a temps parcial. Si bé la dada, en nombres absoluts, resulta lleugerament inferior a la mitjana registrada en anys anteriors; a partir del moment en el qual es consideren dades relatives, el diferencial s'accentua: Mentre el 16,3% dels con-

3.1. Contractes registrats a Manresa				
Any	Indefinit	Temporal	Parcial	Total
1998	2.368	23.526	6.874	25.894
1999	2.036	17.114	4.464	19.150
2000	2.764	20.915	5.451	23.679
2001	2.288	13.694	4.512	15.982
2002	3.417	17.821	6.243	21.238
2003	2.594	16.508	4.999	19.102
2004	2.793	19.917	6.087	22.710
2005	3.131	23.464	8.127	26.595
2006	5.204	23.086	4.621	28.290

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

3.2 Contractació indefinida / contractació total			
Any	Manresa	Bages	Catalunya
1998	9,1%	11,6%	11,8%
1999	10,6%	13,7%	13,5%
2000	11,7%	12,0%	12,7%
2001	14,3%	14,3%	13,8%
2002	16,1%	14,5%	13,6%
2003	13,6%	12,7%	13,1%
2004	12,3%	13,0%	12,6%
2005	11,8%	12,9%	12,8%
2006	18,4%	17,6%	16,5%

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

3.3 Contractació temps parcial / total contractació			
Any	Manresa	Bages	Catalunya
1998	26,5%	22,9%	23,5%
1999	23,3%	19,2%	20,1%
2000	23,0%	18,2%	20,0%
2001	28,2%	20,5%	21,2%
2002	29,4%	20,9%	23,1%
2003	26,2%	19,7%	24,0%
2004	26,8%	21,9%	25,6%
2005	30,6%	24,9%	26,1%
2006	16,3%	11,6%	12,5%

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

tractes registrats al llarg de l'any 2006 ha estat a temps parcial, la mitjana dels anteriors vuit anys del valor d'aquesta relació era el 26,8%.

Qualsevol indicador que es prengui per mesurar el nivell de contractació a temps parcial mostra que aquesta modalitat de contractació té una major presència a Manresa que no pas a Catalunya. El 16,3% dels contractes registrats a Manresa al llarg

de l'any ha estat a temps parcial; a Catalunya, el 12,5%. La relació del nombre total de contractes a temps parcial registrats al llarg de l'any 2006 envers la població activa ofereix un valor ben superior a Manresa (12,3) que no pas al Principat (9,6). La ràtio de la contractació a temps parcial sobre la població potencialment activa, a la capital del Bages, és el 9,5%; a Catalunya, el 7,3%. Finalment, la relació entre la contractació a temps parcial sobre

la població desocupada presenta un valor, a Manresa, 3,3 punts percentuals superior al registrat a Catalunya.

Per gènere

Els 28.290 contractes laborals que s'han registrat a Manresa al llarg de l'any 2006 es distribueixen en parts iguals entre els dos gèneres. Inclòs els contractes indefinits i els contractes temporals mantenen una distribució per gènere equitativa. El 52,9% dels 5.204 contractes indefinits registrats a Manresa al llarg de l'any 2006 han estat signats per dones i el titular del 51,3% dels contractes temporals registrats en aquest període de temps és un home. Les diferències de gènere apareixen a partir del moment en què s'examina la contractació segons

el temps de dedicació a la jornada laboral. Mentre que els homes signen el 55,7% dels contractes a temps complet, les dones signen el 76,2% dels contractes a temps parcial. Aquesta última modalitat de contractació, ja sigui indefinida o temporal, té un marcat accent femení i, any rera any, entorn del 75% dels contractes a temps parcial apareixen signats per dones.

De fet, la contractació a temps parcial conforma una alternativa que ajuda a compaginar vida laboral i vida familiar. Les reivindicacions d'igualtat de gènere en el món laboral tenen poc fonament mentre la figura d'un pare de família no s'arregli amb la de la mare de família. I, avui en dia, bona part de les tasques que es deriven de la cura de la família recauen sobre la dona.

3.4. Contractació per gènere. Any 2006						
Modalitat	Homes		Dones		Total	
Per tipus del contracte						
Indefinit	2.449	47,1%	2.755	52,9%	5.204	100%
Temporal	11.837	51,3%	11.249	48,7%	23.086	100%
Total	14.286	50,5%	14.004	49,5%	28.290	100%
Per temps de dedicació						
Temps complet	13.185	55,7%	10.484	44,3%	23.669	100%
Temps parcial	1.101	23,8%	3.520	76,2%	4.621	100%
Total	14.286	50,5%	14.004	49,5%	28.290	100%

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

4. OCUPACIÓ

La informació disponible sobre població assalariada, molt valuosa pels serveis d'estudis d'informació socioeconòmica local, procedeix de l'Institut Nacional de la Seguretat Social (INSS). L'explotació estadística de la informació que gestiona l'INSS procedeix de la base de dades de centres de cotització i no pas de la base de dades dels assalariats. D'aquesta manera, la informació que es desprèn de l'anàlisi de l'INSS presenta, gairebé, una major utilitat per conèixer el teixit productiu del municipi que no pas per conèixer el mercat laboral del territori.

Tal com està explotada la informació estadística de l'INSS, un municipi que disposi de pocs centres de treball i molts habitants assalariats figura amb pocs treballadors per compte d'altri. I viceversa: Un municipi amb molts centres de producció i pocs habitants figura com un territori amb molta ocupació assalariada. Per constatar aquest fet, tan sols cal recórrer al valor que la ràtio ocupats / població potencialment activa presenta a tres municipis catalans. A Santa Coloma de Gramenet, hi ha 15 assalariats per cada cent persones d'entre 16 i 64 anys; a Barberà del Vallès, 92; i a Castellbisbal, hi ha més assalariats que no pas població potencialment

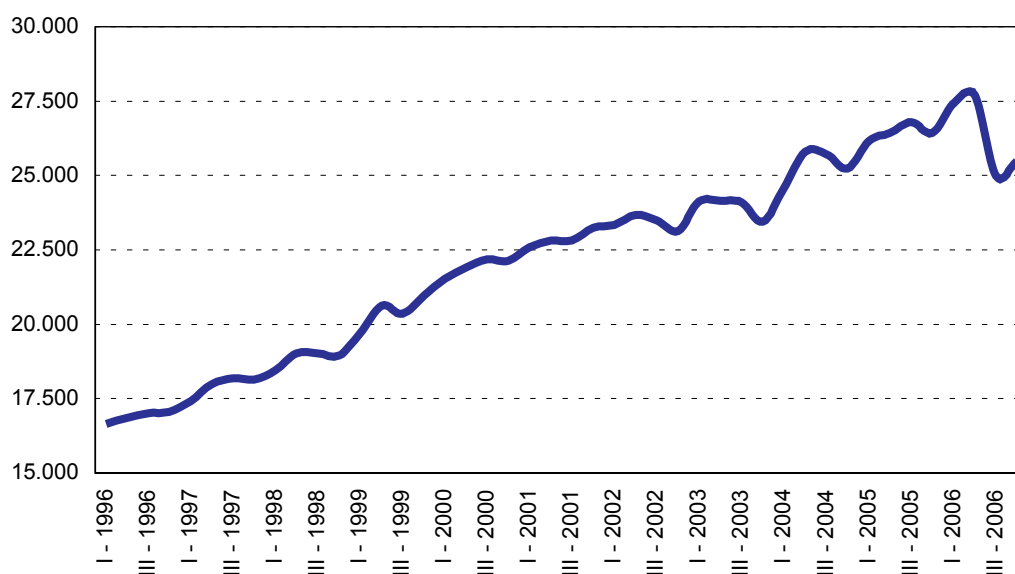
activa. És cert que el valor registrat a Manresa (52 assalariats per cada cent persones de població potencialment activa) s'assimila al de Catalunya (55); però el nombre d'assalariats residents a Manresa és ben superior als 25.489 assalariats que figuren com ocupats per compte d'altri a l'INSS.

De fet, la distribució del contingent de població activa estimat a Manresa (37.500 persones) entre població en situació d'atur (2.721), ocupats per compte propi (5.275) i ocupats per compte d'altri deixa en evidència que, a la capital del Bages, hi ha bastants més dels 25.489 assalariats que s'extreuen d'aquesta base de dades.

4.1. Treballadors per compte d'altri

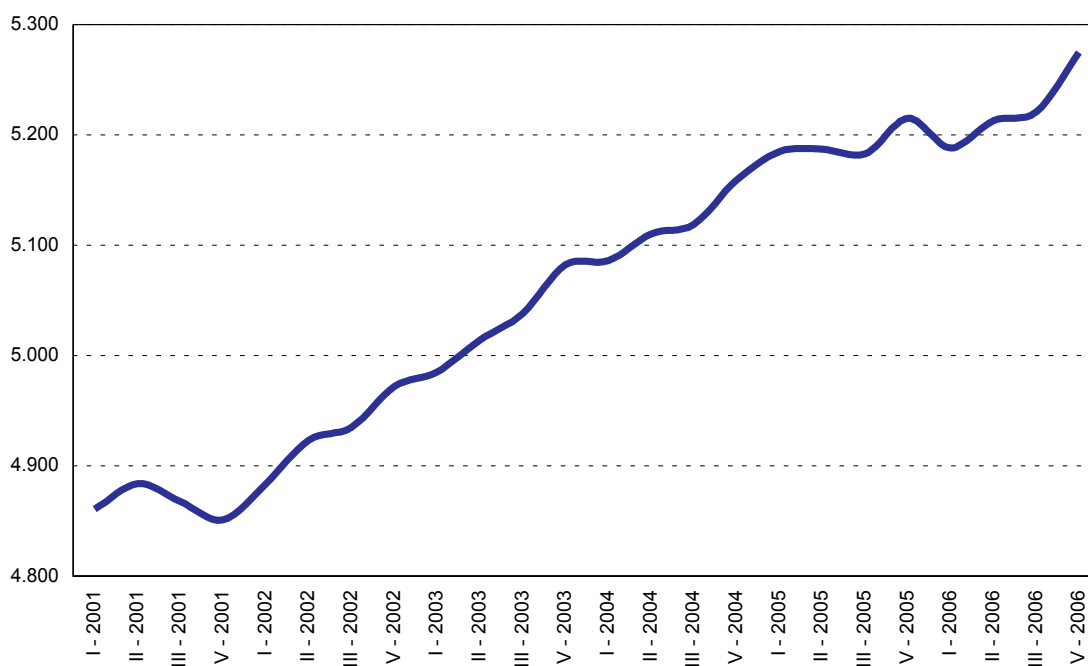
Deixant de banda els canvis metodològics en la forma de computar el nombre d'assalariats de la ciutat, l'evolució al llarg del temps del nombre de treballadors per compte d'altri té una clara tendència a augmentar. Més enllà d'aquesta tendència global, una informació important a examinar és la distribució dels assalariats segons els diferents

4.1. Assalariats

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

4.2. Treballadors per compte propi

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

sectors econòmics. La comparativa entre Manresa i Catalunya de la distribució sectorial dels treballadors per compte aliè mostra l'economia de la ciutat com una d'industrialitzada. Mentre el 23,8% dels assalariats de Manresa treballa al sector secundari, al Principat hi treballa el 20,0%. La construcció de Manresa ocupa el 9,4% de la població treballadora per compte aliè; a Catalunya, el 10,1%. Pel que fa referència al sector serveis, mentre que aquest sector ocupa el 66,6% dels assalariats de la ciutat, a Catalunya n'ocupa el 69,4%.

La indústria manresana ateny 6.071 assalariats. Els diferents estudis que analitzen el futur del sector industrial a la nostra economia coincideixen en que no cal esperar que el nombre de treballadors del sector augmenti gaire en els propers anys. No obstant això, sí que és previsible que els requisits per treballar a la indústria, a nivell de coneixements i formació, seran més exigents. La figura del peó mal remunerat perd pes en el sector secundari i en guanya la del treballador qualificat ben remunerat. El nombre de treballadors del sector no pot augmentar de forma significativa ja que, per una

banda, la indústria està cada cop més tecnificada i, per una altra banda, tasques que realitzen les empreses industrials s'exterioritzen a empreses del sector serveis més especialitzades. Neteja, publicitat i manteniment són exemples de tasques imprescindibles que ha de fer qualsevol indústria i que, en l'actualitat, es tendeix a descentralitzar vers empreses especialitzades en aquests àmbits. Cal preveure, doncs, que el nombre de treballadors assalariats de Manresa es mantindrà entorn 6.000 al llarg de propers anys, però el seu pes dins l'economia disminuirà.

Tenint en compte que gairebé tots els analistes econòmics vaticinen que l'activitat de la construcció enfronta una etapa de desacceleració, cal esperar que, al llarg dels propers anys, el contingent de població assalariada d'aquest sector es mantingui entorn els paràmetres actuals (2.397 assalariats). Conseqüentment, també cal esperar que la participació dels assalariats de la construcció sobre el total del contingent dels treballadors per compte d'altri (en l'actualitat, 9,4%) disminueixi al llarg de propers exercicis.

L'heterogeni sector serveis inclou línies de negoci disperses, algunes en auge, d'altres madures i d'altres en declivi. Malgrat aquesta heterogeneïtat, es preveu que el nombre d'assalariats del sector serveis en el seu conjunt augmentarà al llarg de propers anys, tant en números absoluts, com en números relatius. D'aquesta manera, és d'esperar que els 16.986 assalariats que duen la seva activitat professional al sector serveis vagi en augment al llarg dels propers anys i que aquest ample sector absorbeixi els increments del nombre d'assalariats que es puguin registrar a la ciutat.

4.2. Treballadors per compte propi

A 31 de desembre de 2006, el nombre de treballadors de Manresa afiliats al Règim Especial de Treballadors Autònoms és de 5.275. Posant en relació el nombre de treballadors autònoms amb la població activa o la potencialment activa, s'extreu que Manresa té un nivell de treballadors per compte propi lleugerament inferior a Catalunya. El 10,8% de la població potencialment activa de Manresa són treballadors autònoms; a Catalunya, l'11,5%. De fet, posant en relació la població ocupada per compte propi sobre la població activa, el diferencial entre un àmbit territorial i altre és similar: El 14,0% de la població activa de Manresa treballa per compte propi; a Catalunya, el 15,0%.

La distribució dels treballadors per compte propi segons els sectors econòmics és un reflex de la realitat econòmica de la ciutat. El pes dels treballadors autònoms a la indústria manresana (12,2% dels treballadors ocupats per compte propi desenvolupen les seves tasques professionals al sector secundari) és superior al pes que aquest col·lectiu té a Catalunya (10,1%). L'elevada presència de treballadors per compte propi al sector secundari queda compensada amb una participació moderada en el sector de la construcció: El 15,9% dels treballadors autònoms de Manresa treballa al sector de la construcció; a Catalunya, el 17,7%.

El nombre de treballadors per compte propi augmenta, any rera any, amb una cadència regular d'entorn l'1,7%. És previsible que aquesta dinàmica es mantingui al llarg de propers exercicis i que, en un parell d'anys, a Manresa hi hagi entorn 5.500 treballadors autònoms. Per sectors, les previsions indiquen que el nombre de treballadors per compte propi de la construcció i la indústria es mantindrà constant i que el sector serveis absorbirà gairebé la totalitat de nous llocs de treball que es generin. De fet, tres branques d'activitat que mantenen bons ritmes de creixement com les consultores, els serveis informàtics o els agents comercials tenen una elevada presència de la figura del treballador per compte propi.

IV ENTORN ECONÒMIC

1. Economia globalitzada

2. Les economies de Catalunya i el Bages

1. ECONOMIA GLOBALITZADA

L'economia internacional es caracteritza per la creixent interdependència de les diferents economies regionals. Es tracta de la globalització, un escenari d'oportunitats i incerteses en el qual la capacitat d'un territori per esdevenir un pol d'atracció i l'habilitat dels seus individus per moure's en aquest terreny de joc són claus per augmentar el benestar social.

1.1. Conjuntura econòmica

El producte interior brut (PIB) del conjunt de l'economia mundial ha crescut el 5,4% al llarg del 2006. Aquest any ha estat marcat per la bona taxa de creixement de l'economia dels Estats Units, la recuperació de l'economia europea i, un any més, per l'espectacular avenç dels països emergents. En la majoria de països, l'increment del PIB real ha superat l'augment de població i, per tant, la riquesa dels ciutadans del món ha augmentat.

Les economies més desenvolupades han avançat un 2,9%, el mateix increment al registrat a l'economia de referència, els Estats Units. El Japó manté, per quart any consecutiu, un increment del PIB d'entorn el 2% i deixa definitivament enrere els anys de creixement econòmic nul.

Els països emergents segueixen registrant uns creixements econòmics extraordinaris: Xina ha crescut un 11,1%, el màxim dels darrers deu anys; l'Índia, un 9,7%; i Rússia, el 6,7%. Els països asiàtics, amb mà d'obra barata i normatives de respecte al medi ambient laxes acullen centres de producció deslocalitzats fills de la globalització. Les economies dels països emergents registren, any rere any, taxes de creixement elevades. No obstant això, aquestes economies es troben lluny de convergir amb les dels països desenvolupats.

El conjunt de l'economia dels països del Magrib es manté en una fase de creixement, tot i que es tracta d'economies amb elevades fluctuacions que poden passar, d'un any per l'altre, d'un creixement

d'un 2,4% a un creixement del 8,0%, com és el cas del Marroc en els dos últims anys. S'ha de tenir en compte, però, que es fa difícil considerar la regió del Magrib com una sola economia ja que cadascuna d'elles manté la seva pròpia idiosincràsia: Tunísia (5,4% de creixement del PIB en l'any 2006) aposta pel turisme, Marroc (8,0%) s'esforça per diversificar una economia en la qual prepondera el sector agrícola i Algèria (3,6%) basa la seva economia en l'explotació de jaciments d'hidrocarburs.

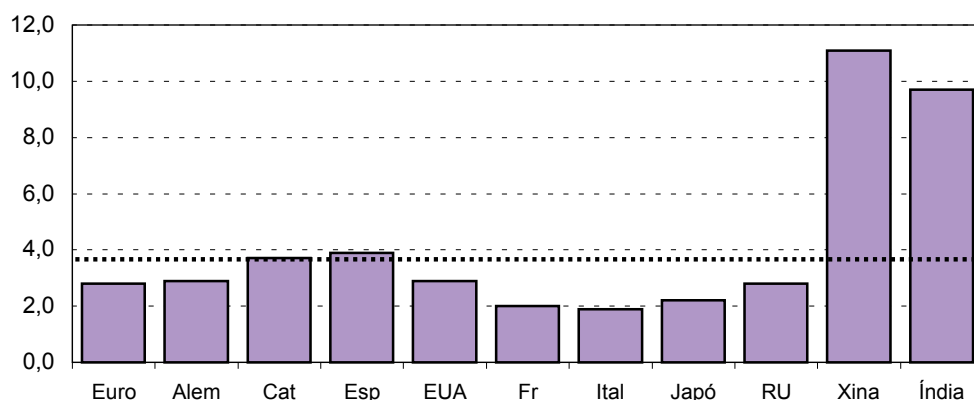
El creixement de la zona euro al llarg de l'any 2006 (2,8%) ha estat el més elevat dels últims sis anys i ha anat de la mà de la potent economia alemanya (2,9%). Fora de la zona euro però dins el context de l'economia de la Unió Europea, el Regne Unit ha registrat un nivell de creixement similar a l'alemany. L'economia espanyola, un any més, registra un nivell de creixement ben superior al de la zona euro, tot i que inferior al registrat a Suècia, Finlàndia i Irlanda. Els bons registres de l'economia espanyola queden aigualits pels dubtes que genera un model de creixement en el qual el sector de la construcció manté un protagonisme inèdit a d'altres economies avançades.

1.2. Sistema financer

La moneda més utilitzada en operacions internacionals és el dòlar i, en menor mesura, l'euro i el ien. A 31 de desembre de 2006, un euro cotitzava a 1,32 dòlars. Després de l'apreciació que va registrar la divisa americana al llarg de l'any 2005, el dòlar s'ha devaluat un 10% respecte l'euro durant el 2006. Un euro fort afavoreix les importacions i dificulta les exportacions. Es fa difícil determinar si resulta més beneficiós per l'economia catalana que el dòlar sigui car o barat, però on els analistes estan d'acord és en que convé que les fluctuacions de la cotització entre la moneda americana i l'euro siguin mínimes. Altes oscil·lacions entre la cotització d'ambdues monedes dificulten les inversions estructurals.

1.1 Evolució del PIB

Àmbit territorial	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Zona euro	1,9	0,9	0,8	2,0	1,5	2,8
Alemanya	1,2	0,0	-0,3	1,1	0,8	2,9
Catalunya	3,2	2,3	2,6	2,9	3,1	3,7
Espanya	3,6	2,7	3,1	3,3	3,6	3,9
EUA	0,8	1,6	2,5	3,6	3,1	2,9
França	1,9	1,0	1,1	2,5	1,7	2,0
Itàlia	1,8	0,3	0,0	1,2	0,1	1,9
Japó	0,2	0,3	1,4	2,7	1,9	2,2
Regne Unit	2,4	2,1	2,8	3,3	1,8	2,8
Xina	8,3	9,1	10,0	10,1	10,4	11,1
Índia	3,9	4,5	6,9	7,9	9,0	9,7
Món	2,5	3,1	4,0	5,3	4,8	5,4

Font: Fons Monetari Internacional

El tipus d'interès de les economies desenvolupades continuen en nivells històricament baixos, tot i que el Banc Central Europeu manté una tendència alcista del preu del diner per mantenir la inflació moderada. El desembre del 2006, el tipus d'interès havia augmentat 1,25 punts percentuals respecte l'any anterior, situant-se en el 3,5%. Aquest augment desaccelera el creixement econòmic perquè, per una banda, limita el consum de les famílies que s'endeuten i, per una altra banda, encareix les inversions empresarials. El tipus d'interès no és un concepte macroeconòmic abstracte llunyà de l'economia de la ciutat. Tenint en compte que l'endeutament total de les 1.094 empreses manresanes que presenten els seus comptes al Registre Mercantil és de 1.112 milions d'euros, l'increment d'1,25 punts percentuals del tipus d'interès suposa un sobrecost financer per les empreses de la ciutat de 14 milions d'euros per any.

Les borses internacionals han registrat guanys per quart any consecutiu. Entre les borses més rendibles del 2006, predominen les dels països emergents i alguna d'europea, tot i que els índexs més importants també han registrat una bona rendibilitat: El Dow Jones (Nova York) s'ha revaloritzat un 16,3%; i el Nikkei-225 (Tòquio), un 6,9%. L'Eurostoxx 50, l'índex de referència de l'eurozona, ha tancat l'any amb una plusvàlua del 15,1% i l'IBEX 35, el principal índex espanyol, ha viscut un dels millors anys de la seva història i ha encadenat el quart any consecutiu de guanys. Aquest exercici, l'IBEX 35 ha tancat amb una revalorització del 31,8% encapçalada pels sectors immobiliari, elèctric i financer. Ha estat un any de fusions i adquisicions i bona part de les plusvàlues registrades a la borsa espanyola procedeixen d'aquestes operacions financeres.

1.2. Tipus de canvi dòlar / euro

Font: European Central Bank

1.3. Índex IBEX 35

Font: Borsa de Madrid

1.3. Mercat energètic

El mercat energètic és un punt feble de l'economia de consum del món occidental en el sentit que és un tipus de mercat que comercialitza un bé cada dia més escàs. Dins aquest mercat energètic, el petroli, per exhaurible, per escàs i per indispensable, és l'element més crític. El ritme de descobriment de noves reserves de petroli no augmenta, ni de bon

tros, al mateix ritme que augmenta la seva demanda mundial. Els diferents agents del sector energètic discrepen a l'hora de pronosticar la data de la fi de l'era del petroli, però tots aquests agents assenteixen que la fi del petroli barat ja s'ha assolit.

La major part de reserves de petroli del món es troben a zones políticament inestables i aquest fet ocasiona que la cotització del negre líquid registri

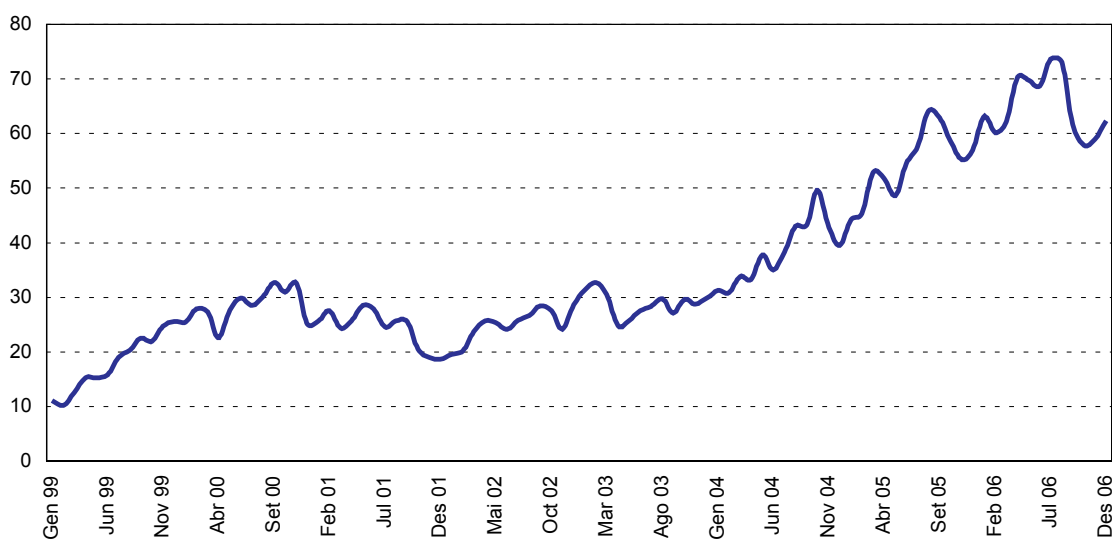
grans fluctuacions en funció de la variant conjuntura social i política d'aquell territori. No obstant això, la tendència del preu del petroli té un clar signe de seguir augmentant sense que hi hagi cap indicatiu que faci pensar que el mercat podrà disposar mai més de petroli barat. En aquest escenari de petroli car, cada dia cal destinar més recursos a l'obtenció d'energia.

Segons dades del Pla de l'energia de Catalunya 2006 – 2015, el 48% de l'energia que es consumeix a Catalunya prové del petroli, el 25% de l'energia nuclear, el 22% del gas natural, l'1% del carbó i el 3% d'energies renovables. Tenint en compte que a Catalunya no hi ha petroli (dels jaciments de petroli espanyols s'extreu el 0,2% del petroli que es

consumeix a tot l'Estat), l'economia catalana requereix generar ingressos per poder adquirir aquesta indispensable matèria primera.

Un aspecte positiu de la fi de l'era del petroli barat és que afavoreix la inversió i investigació en energies alternatives. Cap tipus d'energia podia competir anys enrere amb el petroli, però aquest escenari està canviant. El debat sobre la conveniència de l'energia nuclear s'ha reobert, la tecnologia per generar biocombustibles es troba en la fase de biocombustibles de segona generació, l'energia eòlica obté bons rendiments, Portugal pretén cobrir amb energia extreta de les onades del mar el 20% de les seves necessitats energètiques i la calefacció geotèrmica escalfa, cada any, més llars de forma eficient.

1.4. Preu del barril de petroli

Font: Ministerio de Economía

2. LES ECONOMIES DE CATALUNYA I EL BAGES

2.1. Estructura econòmica

El Bages, amb un producte interior brut (PIB) de 2.999 milions d'euros constants de l'any 2000, és la desena comarca de Catalunya en termes de producció. Cinc de les nou comarques amb un PIB superior al bagenc són de l'àrea metropolitana de Barcelona (Barcelonès, Vallès Occidental, Baix Llobregat, Vallès Oriental i Maresme); dues són del Camp de Tarragona (Tarragonès i Baix Camp) i les altres dues coincideixen amb les comarques de les altres dues capitals de província (Segrià i Gironès).

La taxa de variació anual de la producció de l'economia del Bages, al tractar-se d'una economia petita comparada amb la catalana, està subjecte a elevades fluctuacions. I si bé el PIB del Bages ha augmentat 0,9 punts percentuals més que no pas el PIB del Principat, la taxa de creixement del PIB del Bages acumulada al llarg dels darrers set anys és la mateixa que la del Principat. I el pes que representa el Bages sobre el total de l'economia de Catalunya s'ha mantingut constant, exercici rere exercici, al llarg dels últims set anys, en el 2,2%. Malgrat que les taxes de creixement de les economies del Bages i Catalunya són similars, les estructures econòmiques d'una i altra economia són ben diferents.

L'aportació en termes estrictament monetaris del sector agrícola ramader a les economies occidentals és poc més que testimonial i, en aquest sentit, Catalunya i el Bages no són pas una excepció. No obstant això, s'ha de tenir en compte que els beneficis aportats pel sector agrícola ramader van més enllà dels paràmetres estrictament econòmics. S'ha de tenir en compte que el sector primari és la base de l'economia de municipis petits i permet que aquests pobles mantinguin activitat al llarg de tot l'any i no es converteixin en indrets que tan sols resten oberts en èpoques de vacances. Tanmateix, aquest sector gestiona importants extensions de territori i, conseqüentment, l'impacte de l'activitat d'aquest sector en el medi ambient és crucial. En termes econòmics, els àmbits del sector bagenc que

generen una major activitat són el porcí (40,3% del PIB del sector primari), el vaquí (10,9%), els cereals (10,5%) i les hortalisses (10,1%).

La petjada de la tradició industrial del Bages fa que l'aportació del sector secundari al PIB de la comarca (35,6%) sigui més elevada que l'aportació d'aquest sector al PIB de Catalunya (24,9%). Aquest diferencial de més de deu punts percentuals fa que s'estigui parlant de dues estructures econòmiques ben diferents. Mentre la indústria de la majoria de les comarques catalanes es troba molt concentrada en uns pocs sectors; la indústria bagenca es caracteritza per la seva diversitat. De fet, si es subdivideix el sector industrial en tretze subsectors i es determina l'aportació de cada subsector al sector industrial es constata una certa similitud amb les participacions d'aquests subsectors a la composició del PIB procedent de la indústria de Catalunya. Les diferències, petites, es troben en una menor participació en el PIB industrial del Bages en els sectors químics, paper i arts gràfiques. Per contra, el tèxtil, el cautxú i el metall tenen una major presència al Bages que no pas a Catalunya.

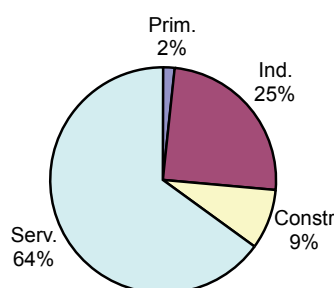
La construcció genera el 14,4% del PIB del Bages; a Catalunya, el 8,6%. No en va, la disponibilitat de sòl urbà a la comarca ha permès que importants projectes immobiliaris s'hagin pogut desenvolupar a la zona. És cert, però, que l'elevada participació d'aquest sector a l'economia comarcal conforma un cert punt de feblesa ja que els analistes vaticinen que el sector enfronta el futur amb incertesa.

Mentre l'heterogeni sector serveis aporta fins el 64,9% al PIB de Catalunya, l'aportació d'aquest sector es redueix al 48,3% en el cas de l'economia del Bages. De la comparativa de l'estructura del Valor Afegit Brut del sector serveis desglossat en set subsectors entre Catalunya i el Bages, destaquen dos aspectes. El pes del comerç dins el sector serveis és molt més alt al Bages que no pas a Catalunya. I, per contra, el pes del sector d'immobiliàries i serveis a empreses és més elevat al Principat que no pas a la comarca.

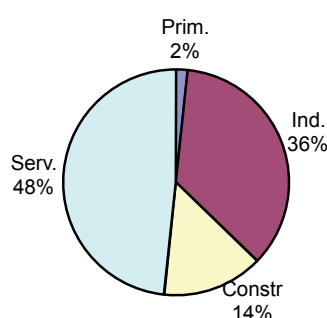
2.1. Pes de cada sector en el PIB. Any 2006

Sector	Catalunya	Bages
Primari	1,7	1,7
Indústria	24,9	35,6
Construcció	8,6	14,4
Serveis	64,9	48,3
Total	100,0	100,0

Catalunya

Bages

Font: Anuari Econòmic Comarcal. Caixa Catalunya

2.2. Creixement del PIB. Any 2006

Sector	Catalunya	Bages
Primari	3,8	5,9
Indústria	2,9	4,5
Construcció	5,4	10,5
Serveis	3,8	3,1
Total	3,7	4,6

Font: Anuari Econòmic Comarcal. Caixa Catalunya

2.2. Conjuntura econòmica

La taxa de variació del PIB de Catalunya ha registrat signe positiu per tretzè any consecutiu. Dins aquest context de creixement llarg i sostingut de l'economia catalana, l'economia bagenca, si bé amb una estructura econòmica diferent, ha mantingut unes taxes de creixement similars a les registrades al Principat.

La conjuntura del sector de l'agricultura i la ramaderia està supeditada a l'evolució d'una sèrie d'aspectes externs que determinen en alta mesura el valor final de la producció del sector. Meteorologia i preu de cotització dels productes són dos exemples de paràmetres transcendents sobre els quals els gestors del sector no hi poden fer res.

A més, com que meteorologia i preu de cotització tenen una elevada volatilitat, la conjuntura del sector es caracteritza per les elevades fluctuacions. Anys i productes amb registres excel·lents s'alternen amb anys i productes amb registres deficitaris. És per això, que molts agents del sector defugen de l'especialització en un sol producte i aposten per diversificar la seva cartera de productes. Les subvencions que rep el sector de la Unió Europea (Política Agrària Comuna) són determinants per a que el sector es mantingui rendible; però el sector s'haurà d'esforçar en cercar alternatives d'elevat valor afegit i amb bona acollida al mercat. A dia d'avui, tan sols l'agricultura ecològica sembla que pugui satisfer aquestes dues premisses d'alt valor afegit i de bona rebuda per part del mercat.

Després d'uns anys d'incertesa i creixements modestos, la indústria ha registrat un creixement positiu tant a Catalunya (2,9%) com al Bages (4,5%). D'entre la gran diversitat d'activitats econòmiques que acull la indústria, tan sols el subsector de l'alimentari i el tèxtil han registrat, al Bages, taxes de creixement negatives. Però, per altra banda, hi ha quatre subsectors que han registrat taxes de creixement de dos dígit; es tracta de les indústries manufactureres diverses (14,6%), altres minerals no metàl·lics (12,3%), la fusta i el suro (11,9%) i la maquinària i l'equipament mecànic (11,2%).

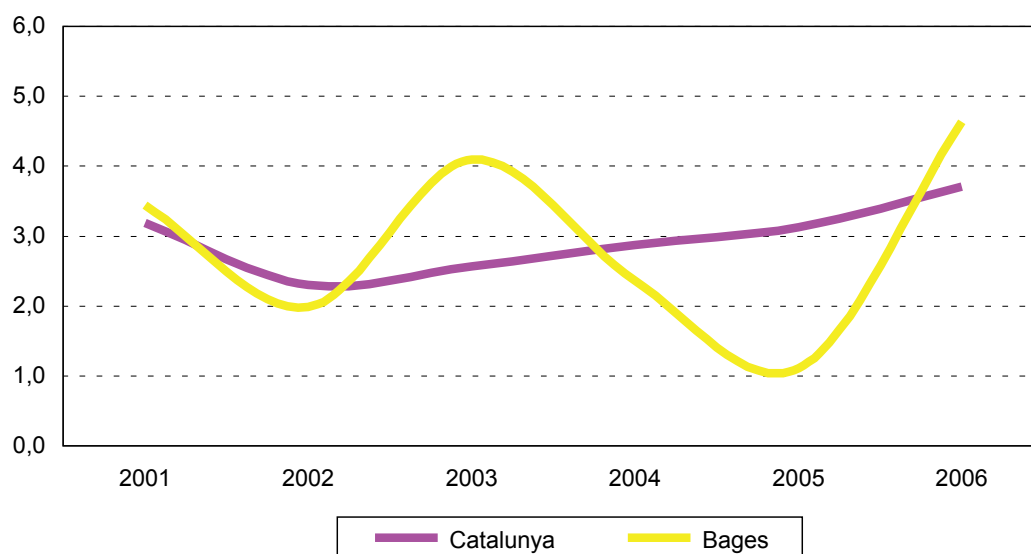
L'activitat constructora del Bages ha registrat un espectacular creixement del 10,5%, la qual cosa ha permès que la participació del sector al PIB de la comarca sigui anòmla i, tal vegada, excessivament elevada (14,4%). Són molts els indicis que fan pensar que la participació futura del sector de la

construcció a l'activitat econòmica del Bages tendirà a disminuir en el decurs de propers exercicis.

El sector serveis bagenc ha registrat un creixement inferior a la resta de sectors econòmics i inferior a la taxa de creixement registrada a Catalunya. En aquest sentit, el sector serveis de la comarca, lluny d'adquirir cada cop més pes dins l'economia del territori, en perd. La crisi del sector serveis de la comarca es concentra en el sector privat. Dels set subsectors en què el Departament d'Economia Aplicada de la Universitat Autònoma de Barcelona desglossa els serveis, tan sols un d'ells registra una taxa de creixement sensiblement superior a la catalana. Es tracta del subsector d'administracions públiques, sanitat i educació, un àmbit copsat pel sector públic. Cal preveure, no obstant, que en propers exercicis, el sector serveis esdevingui el motor de l'economia del Bages.

2.3. Evolució del creixement del PIB

Any	% Creixement PIB		PIB Bages (*)	(PIB Bages) / (PIB Catalunya)
	Catalunya	Bages		
2001	3,2	3,4	2.609	2,20%
2002	2,3	2,0	2.661	2,19%
2003	2,6	4,1	2.769	2,22%
2004	2,9	2,4	2.835	2,21%
2005	3,1	1,1	2.866	2,17%
2006	3,7	4,6	2.999	2,19%

Font: Anuari Econòmic Comarcal. Caixa Catalunya
(*) Milions d'euros constants de l'any 2000

2.3. Conjuntura segons components del PIB

El Producte Interior Brut és la mesura del resultat final de l'activitat de producció de les unitats productores en el territori. Per calcular o estimar aquest valor, el concepte pot ser abordat des de tres perspectives diferents: Des de l'òptica de l'oferta, a partir de l'anàlisi de la demanda o bé mitjançant el desglossament de la renda.

El mètode de càlcul del PIB a partir de la perspectiva de l'oferta consisteix en valorar l'aportació de les diferents branques productives al conjunt de l'economia. En aquest sentit, es constata com el sector de la construcció ha estat el motor principal de l'economia catalana i bagenca.

El càlcul del PIB a partir de la demanda s'estableix a partir de l'ús final dels béns i serveis produïts: Consum, inversió i sector exterior. El consum ha estat el motor de l'economia catalana en els últims anys. Al llarg del 2006, el consum ha augmentat a un ritme més moderat que el d'anys anteriors

però a un bon ritme. L'increment de l'ocupació ha permès aquest increment del consum del 3,6%. La inversió ha consolidat el necessari canvi de tendència que es va registrar l'any 2004. La inversió registrava en el període 2000 – 2003 tènues, inclòs negatives, taxes de creixement. En el període 2004 – 2006 s'han registrat increments de la inversió que es troben en línia de les necessitats de l'economia catalana i permetran, en el futur, augmentar la capacitat productiva de l'economia catalana.

Finalment, els components per elaborar el càlcul del PIB sota la perspectiva de la renda són la remuneració d'assalariats (treball), l'excedent brut d'explotació (capital) i la renda mixta. En aquest sentit destaca el concepte de la remuneració d'assalariats; tenint en compte que els salaris han augmentat en sintonia amb la inflació, l'increment de la remuneració d'assalariats s'atribueix a l'expansió de l'ocupació. En aquest sentit, cal destacar que una part important de l'ocupació generada ha estat coberta per immigrants.

V **SECTORS** **PRODUCTIUS**

- 1. Dinamisme empresarial: Visió transversal**
- 2. Indústria**
- 3. Habitatge i construcció**
- 4. Comerç**
- 5. Serveis**

1. DINAMISME EMPRESARIAL: VISIÓ TRANSVERSAL

La xarxa de municipis del projecte El perfil de la ciutat va contractar al grup de recerca AQR-IREA, liderat pel catedràtic Jordi Suriñach de la Universitat de Barcelona, l'elaboració d'una sèrie d'informes sobre la realitat social i econòmica dels municipis membres de la Xarxa. Un dels informes tracta sobre dinamisme empresarial i incorpora una sèrie de conceptes no analitzats fins ara en les economies locals. Es tracta de conceptes de nivell tecnològic, capacitat d'arrossegament i risc de des-localització.

1.1. Nivell tecnològic

Les economies que concentren la seva activitat en àmbits de producció que requereixen un nivell de tecnologia sofisticat i uns nivells de coneixement complexos presenten una major possibilitat de creixement, disposen d'una economia menys vulnerable, generen un elevat valor afegit i el seu mercat laboral es caracteritza per la preponderància de llocs de treball qualificats. En aquest sentit, la taula de comandament de la ciència, la tecnologia i la indústria de l'OCDE divideix el sector secundari en quatre grans grups en funció del nivell tecnològic requerit per operar en ell i divideix el sector serveis en dos grups en funció de la intensitat dels coneixements necessaris per operar en aquest sector.

D'aquesta manera, les principals activitats de cadascuna de les sis agrupacions emprades és la següent:

- Sectors industrials de nivell tecnològic baix
 - Indústria alimentària
 - Tèxtil
 - Paper
- Sectors industrials de nivell tecnològic mitjà-baix
 - Cautxú
 - Metall
- Sectors industrials de nivell tecnològic mitjà-alt
 - Químiques
 - Fabricació de maquinària
 - Vehicles de motor
- Sectors industrials de nivell tecnològic alt
 - Fabricació de màquines d'oficina
 - Fabricació de materials electrònics
- Serveis intensius en coneixement
 - Transport
 - Activitats immobiliàries
 - Mediació financera
 - Educació
 - Activitats sanitàries
- Serveis no intensius en coneixement
 - Comerç
 - Hoteleria

1.1. Distribució assalariats segons nivell tecnològic		
Sector	Manresa	Catalunya
Indústria	100,0%	100,0%
Nivell tecnològic alt	0,6%	2,4%
Nivell tecnològic mitjà-alt	20,3%	32,4%
Nivell tecnològic mitjà-baix	43,1%	25,8%
Nivell tecnològic baix	36,0%	39,4%
Serveis	100,0%	100,0%
Intensius en coneixement	49,0%	45,7%
No intensius en coneixement	51,1%	54,3%
Sectors estratègics / Total assalariats	37,5%	38,5%

Font: Ajuntament de Manresa a partir de dades del Departament de Treball de la Generalitat
Sectors estratègics: Nivell tecnològic alt + nivell tecnològic mitjà-alt + intensius en coneixement

La metodologia de distribució dels assalariats segons el nivell de contingut tecnològic és discutible ja que no pas totes les activitats d'un mateix sector requereixen un mateix nivell de tecnologia. Un bon exemple és el sector del metall, la classificació de l'OCDE considera aquest sector com un de nivell tecnològic mitjà-baix. Però la realitat ens mostra com algunes empreses manresanes del sector utilitzen un nivell tecnològic sofisticat.

La informació de la distribució del contingent d'assalariats segons aquesta distribució ha de ser considerada, doncs, a títol orientatiu. Mentre la indústria manresana conté un nivell tecnològic inferior al de l'economia catalana, el sector serveis de la ciutat incorpora un nivell de coneixements més elevat que el sector serveis del Principat. El 37,5% de la població assalariada de Manresa duu a terme la seva activitat professional a un sector considerat estratègic (Veure definició a la taula 1.1). En aquest sentit, Manresa tan sols es troba un punt percentual per sota de Catalunya.

1.2. Capacitat d'arrossegament

Qualsevol activitat econòmica requereix inputs procedents d'altres activitats econòmiques. De la taula input-output publicada per l'Institut d'Estadística de Catalunya es desprèn informació referent a les relacions entre els diferents sectors de l'economia catalana. A partir d'aquesta taula, el Grup de Recerca en Anàlisi Quantitativa Regional distribueix els sectors econòmics en funció de la seva dependència. Els sectors més dependents són aquells que requereixen una elevada proporció de productes d'altres sectors per generar una unitat de producció. Els sectors que provoquen dependència, per contra, són aquells que generen productes necessaris, en una elevada proporció, per la producció d'altres sectors.

Mentre els sectors dependents tenen una elevada capacitat d'arrossegament cap enrere, els sectors que generen dependència tenen una elevada capacitat d'arrossegament cap endavant. El Grup de Recerca en Anàlisi Quantitativa Regional denomina sectors clau aquells que tenen capacitat d'arrossegament cap endavant i cap enrere. I anomena sectors independents aquells que no presenten capacitat d'arrossegament. Una última idea que cal tenir en consideració és que els sectors amb capacitat d'arrossegament cap enrere poden afavorir el creixement econòmic i els sectors amb capacitat d'arrossegament cap endavant poden provocar estrenyiments a l'economia.

Per a poder entendre millor els conceptes teòrics, es citen a continuació les activitats econòmiques més representatives de cadascuna de les quatre agrupacions sectorials considerades: Agricultura, indústria alimentària, tèxtil, metall, construcció i comerç a l'engròs són exemples de sectors clau (arrossegament endavant i enrere). Indústries càrnies, comerços al detall, hotels, restaurants i agències de viatge tenen una elevada capacitat d'arrossegament cap enrere. Indústria química, fabricació de productes de cautxú, mediació financera i activitats informàtiques són sectors amb capacitat d'arrossegament cap endavant. I, finalment, sanitat i educació són dos exemples d'àmbits d'activitat econòmica sense capacitat d'arrossegament.

La distribució de la força de treball segons el tipus de dependència del sector difereix entre Manresa i Catalunya. La major presència del sector clau a l'economia catalana respecte la manresana queda compensada amb una major presència del sector amb capacitat d'arrossegament cap enrere a l'economia de la ciutat. El 43,4% dels assalariats de Manresa treballen o bé a un sector clau o bé a un sector amb capacitat d'arrossegament cap enrere; a Catalunya, el 42,6%.

1.2. Distribució assalariats segons capacitat d'arrossegament		
Sector	Manresa	Catalunya
Clau (enrere i endavant)	25,8%	29,3%
Enrere	17,6%	13,3%
Endavant	23,1%	27,7%
Sense capacitat d'arrossegament	33,6%	29,7%
Total	100,0%	100,0%

Font: Ajuntament de Manresa a partir de dades del Departament de Treball de la Generalitat

Mentre l'agrupació d'activitats econòmiques amb capacitat d'arrossegament cap endavant ocupa el 23,1% de la població assalariada de Manresa, a Catalunya n'ocupa el 27,7%. Aquest diferencial de quatre punts percentuals es compensa amb una major presència de l'anomenat sector independent a l'economia de la ciutat.

1.3. Risc de deslocalització

Les comunicacions actuals permeten que les distàncies semblin més curtes i la globalització fa que el món sigui un mercat únic on tots els productors, independentment de la seva ubicació, es trobin en situació de competència. Amb aquestes regles del joc, els productors han de vetllar per reduir costos al nivell del més eficient dels competidors ja que el mercat no accepta l'alternativa de traslladar els sobre costos al preu de venda del producte. Les empreses que han traslladat els seus centres de producció a indrets on les condicions de producció són més favorables en termes de costos són moltes. És el fenomen de la deslocalització.

En aquesta línia d'estudi, Sala i Torres determinen que els sectors més susceptibles de ser deslocalitzats són els següents:

- Indústries tèxtils (CNAE 17)
- Indústries de la confecció i de la pelleteria (18)
- Cuir, marroquineria i sabateria (19)
- Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques (25)

- Indústries de la construcció de maquinària i equips mecànics (29)
- Fabricació de màquines d'oficina i equips informàtics (30)
- Fabricació de maquinària, materials elèctrics (31)
- Fabricació de materials electrònics (32)
- Fabricació d'equips i instruments de precisió (33)
- Fabricació de vehicles de motor (34)
- Fabricació d'altres materials de transport (35)

Seguint el criteri de Sala i Torres, el 13,3% de la població assalariada de Manresa desenvolupa la seva activitat professional a un sector amb risc de ser deslocalitzat, aquesta ràtio es troba 5,4 punts percentuals per sobre del valor registrat a Catalunya (7,9%). Com que la deslocalització, a dia d'avui, tan sols afecta el sector secundari, la forta industrialització de l'economia de la ciutat justifica, en part, que el risc de deslocalització sigui més elevat a Manresa, on el 23,8% dels assalariats treballen a la indústria, que no pas a Catalunya, on el 20,0% dels assalariats treballen a la indústria.

Per saber el risc de deslocalització d'una empresa, més enllà del concepte teòric i l'anàlisi rigorosa feta per Sala i Torres, fóra convenient conèixer el nivell d'inversió en infraestructura d'aquesta empresa. Les societats que duen a terme una inversió important en un centre productiu a la ciutat presenten un baix risc de deslocalització. I, per contra, les empreses que disposen d'un centre de producció obsolet presenten un major risc de deslocalització.

2. INDÚSTRIA

Malgrat la tendència a la terciarització dels darrers anys, Manresa segueix essent una ciutat amb un pes important del sector industrial, com el conjunt de la comarca del Bages. Tant els indicadors de població activa com la distribució sectorial del PIB constaten aquesta afirmació. Així, el total de persones que al 31 de desembre de 2006 treballaven al sector industrial de la ciutat era de 5.912, equivalent al 23,8% de la població activa (superior en 3,8 punts percentuals a la mitjana pel conjunt de Catalunya). Pel conjunt del Bages, el percentatge sobre el PIB que representa el sector industrial era del 35,6%, superior en 10,7 punts percentuals a la mitjana del conjunt de l'economia catalana.

L'estructura industrial del Bages ha experimentat en els darrers anys un procés important de diversificació, si bé segueixen tenint un pes molt important sectors tradicionals com són el tèxtil o el metal·lúrgic. Si comparem l'estructura del PIB industrial del Bages respecte del conjunt de Catalunya podem constatar una estructura molt diversificada, amb un major pes relatiu dels sectors tèxtil i metal·lúrgic.

En línies generals el sector industrial va tenir l'any 2006 un comportament favorable. El Valor Afegit

Brut (VAB) del sector industrial va experimentar un creixement positiu del 4,5%, per sobre de la mitjana de Catalunya (3,7%), i remuntant la tendència d'estancament que havia experimentat l'any 2005 (variació negativa del -0,3%).

L'evolució anual del nombre de treballadors afiliats a la Seguretat Social reflecteix una certa estabilitat (de 5.894 treballadors el 31 de desembre de 2005 a 5.912 el 31 de desembre de 2006, amb un increment del 0,3%). Si comparem l'evolució del VAB amb la del nombre d'empleats podem constatar que els increments positius del VAB són més deguts a l'augment de la productivitat per persona empleada, que no pas a creixements de la població ocupada.

Si analitzem la mida i l'estructura de les empreses del sector, constatem que estem davant d'un predomini aclaparador de micro i petites empreses. Tanmateix de l'anàlisi de la taula de l'evolució del nombre d'empreses del sector, es pot observar una tendència a la disminució del nombre d'empreses: En els darrers 10 anys s'han reduït en 132 el nombre d'empreses, que suposa una reducció del 27,3%. Si analitzem les dades financeres de les empreses, a partir dels comptes anuals tancats al 31 de desem-

2.1. Estructura del PIB industrial per subsectors. Catalunya i Bages		
Subsectors	Bages	Catalunya
Energia, aigua i extractives	9,0	8,1
Aliments, begudes i tabac	9,8	9,9
Tèxtil, cuir i calçat	11,0	6,2
Fusta i suro	1,2	1,6
Paper i arts gràfiques	4,9	9,8
Química	6,7	15,1
Cautxú i plàstic	8,7	5,0
Altres minerals no metàl·lics	5,9	5,1
Metal·lúrgia i productes metàl·lics	15,4	12,0
Maquinària i equipament mecànic	8,4	6,6
Equipament elèctric, electrònic i òptic	4,5	7,3
Material de transport	8,3	8,7
Indústries manufactureres diverses	6,2	4,6
Total	100,0	100,0

Font: Anuari Comarcal de Catalunya

2.2. Evolució dels afiliats al sector industrial

Sector	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Minerals no metàl.lics ni energètics (14)	8	9	8	6	6	5
Indústria prod. alimentaris i begudes (15)	413	434	481	483	464	504
Indústria tabac (16)	0	0	0	0	9	8
Indústria tèxtil (17)	783	707	658	634	615	780
Indústria confecció i pel·leteria (18)	184	176	171	143	128	107
Cuir; marroquineria; guarnicioneria (19)	28	28	26	22	18	14
Indústria fusta i suro, exc. mobles (20)	131	133	120	134	131	119
Indústria paper (21)	0	0	0	0	0	0
Edició i arts gràfiques (22)	370	381	376	366	371	347
Indústries químiques (24)	44	35	41	36	48	46
Cautxú i matèries plàstiques (25)	269	252	252	1.405	1.466	1.309
Ind. altres prod. minerals no metàl.lics (26)	162	189	202	206	216	205
Metal·lúrgia (27)	188	198	181	166	168	226
Prod. metàl.lics, exc. maquinària (28)	879	1.007	846	818	827	808
Construcció maquinària i equips mec. (29)	635	595	566	612	631	616
Maquinària i materials elèctrics (31)	135	129	127	121	124	129
Mat. electròn.; ràdio, TV i comunicació (32)	7	10	9	10	11	10
Instrumentes medicoquirúrgics i precisió (33)	137	10	11	12	14	24
Vehicles motor, remolcs i semiremolcs (34)	504	442	427	420	386	408
Altres materials transport (35)	0	0	0	0	0	0
Mobles; altres indústries manufactureres (36)	260	260	252	259	261	247
Total	5.137	4.995	4.754	5.853	5.894	5.912

Font: Generalitat de Catalunya a partir de dades de l'INSS

2.3 Evolució anual empreses del sector industrial

Sector	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Minerals no metàl.lics ni energètics (14)	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Indústria prod. alimentaris i begudes (15)	57	55	60	53	45	43	44	44	40	37	35
Indústria tabac (16)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Indústria tèxtil (17)	70	70	62	62	59	53	49	45	44	41	41
Indústria confecció i pel·leteria (18)	24	29	27	26	23	23	22	19	16	15	13
Cuir; marroquineria; guarnicioneria (19)	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	1
Indústria fusta i suro, exc. mobles (20)	30	33	35	35	33	31	30	30	31	29	23
Indústria paper (21)	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Edició i arts gràfiques (22)	32	34	36	34	34	33	30	28	30	31	27
Indústries químiques (24)	9	9	7	6	6	9	6	5	7	9	8
Cautxú i matèries plàstiques (25)	15	12	14	14	14	15	15	13	12	13	11
Ind. altres prod. minerals no metàl.lics (26)	16	16	15	15	14	13	15	13	10	9	9
Metal·lúrgia (27)	11	11	12	11	12	15	13	12	10	9	11
Prod. metàl.lics, exc. maquinària (28)	116	110	116	116	114	118	107	96	92	91	83
Construcció maquinària i equips mec. (29)	31	46	42	39	40	39	38	40	41	38	39
Maquinària i materials elèctrics (31)	15	15	17	14	15	12	11	12	11	9	7
Mat. electròn.; ràdio, TV i comunicació (32)	2	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Instrumentes medicoquirúrgics i precisió (33)	8	7	6	4	4	5	2	3	5	4	5
Vehicles motor, remolcs i semiremolcs (34)	14	15	17	14	12	12	13	11	14	12	12
Altres materials transport (35)	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mobles; altres indústries manufactureres (36)	27	27	27	27	26	27	29	26	24	23	22
Total	483	495	498	475	456	453	429	402	392	377	351

Font: Generalitat de Catalunya a partir de dades de l'INSS

bre de 2005 dipositats al Registre Mercantil, constatem igualment el pes de la indústria localitzada a Manresa sobre el conjunt de l'activitat econòmica.

La xifra de vendes de les empreses localitzades a Manresa suposa el 39,8% de la xifra de vendes de les empreses del Bages. Centrant-nos en la ciutat de Manresa, la indústria suposa el 37,6% de la facturació total de les empreses del municipi.

La forta presència del sector industrial també es dona a l'anella de municipis limítrofes amb el terme municipal de Manresa (Sant Fruitós de Bages, Santpedor i Sant Joan de Vilatorrada), als quals coincideix la forta implantació industrial amb una major oferta de sòl industrial. Cal tenir present que, en contra d'una opinió generalitzada, dins del terme municipal de Manresa existeix encara una important oferta de sòl industrial, de proper desenvolupament urbanístic (especialment, l'ampliació del Polígon Industrial Pont Nou), si

bé és cert que no hi ha possibilitats per un creixement futur són molt limitades. Tenint en compte aquesta restricció, l'aposta de la ciutat passa per especialitzar-se en les activitats directament relacionades amb la recerca i el desenvolupament, i altres serveis avançats a les empreses. En aquest sentit, cal esmentar l'important impacte que per a l'economia local i, especialment, per a la indústria de la comarca, haurà de tenir el futur Parc Central, localitzat entre els termes municipals de Manresa i Sant Fruitós de Bages, pensat per ubicar-hi activitats econòmiques d'alt valor afegit, relacionades amb la recerca i el desenvolupament.

Si analitzem les principals empreses de la comarca, observem, com en anys anteriors, que 9 de les 10 principals empreses en xifra de facturació (dades 2005) corresponen al sector industrial, amb empreses que estan entre les més importants a Catalunya dins dels subsectors del cautxú, mineria, alimentació i metal·lúrgia.

2.4. Resultats i llocs de treball assalariat per grans sectors a Manresa

Concepte	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total
Vendes de l'exercici (milions d'euros)	10,7	792,6	216,6	1.086,8	2.106,6
% sobre el total de l'economia de Manresa	0,5%	37,6%	10,3%	51,6%	100,0%
Resultat de l'exercici (milions d'euros)	0,1	13,8	9,8	67,0	90,7
% sobre el total de l'economia de Manresa	0,1%	15,2%	10,8%	73,9%	100,0%
Llocs de treball assalariat	35	6.071	2.397	16.986	25.489
% llocs de treball assalariat sobre el total	0,1%	23,8%	9,4%	66,6%	100,0%

Font: Registre Mercantil i INSS

2.5. Rànquing d'empreses per facturació al Bages

Empresa	Facturació (*)	%
Pirelli Neumáticos SA	283,5	5,4%
Denso Barcelona SA	219,1	4,1%
Iberpotash SA	136,1	2,6%
Matadero Frigorífico Avinyó SA	92,9	1,8%
MetalBages SA	90,7	1,7%
AUSA (Improbages SA)	74,3	1,4%
Hayes Lemmerz Manresa SL	73,6	1,4%
Matadero Frigorífico del Cardoner SA	69,8	1,3%
MB Abrera SA	61,9	1,2%
Total Bages	5.297,8	100,0%

Font: Registre Mercantil, Exercici 2005

(*) Dades en milions d'euros

2.1. El sector metal·lúrgic

El metal·lúrgic és el subsector industrial més important de Manresa, i abasta una gamma variada de produccions, com la fabricació de productes metàl·lics, la fabricació de maquinària i de components per a l'automoció, i de màquina-eina. Constitueix un autèntic clúster industrial, amb diferent tipologia d'empreses: Des d'empreses grans amb producte propi i xarxes comercials per a l'exportació, passant per empreses petites i mitjanes, amb una estructura comercial més feble, treballant en molts casos en la producció de components per a altres empreses.

En línies generals, l'any 2006 el sector va experimentar una important millora productiva, amb increments significatius del VAB (5% per la metal·lúrgia, 11,2% per la fabricació de maquinària, i 9,9% pel material de transport).

Segons els comptes anuals de l'exercici 2005, les vendes totals de les empreses del metall de Manresa van ser de 317,9 milions d'euros, amb uns resultats positius de 10,05 milions d'euros, que suposa un increment del 22,7% respecte els assolits l'any 2004.

Els creixements del VAB s'han produït mantenint estable el nombre de treballadors, podent-se imputar a les millores en la productivitat del sector. Tot i no disposar-se de dades agregades a nivell comarcal, podem afirmar que aquesta millora ha anat també acompanyada d'un comportament positiu del sector exterior (s'estima que per al conjunt de Catalunya les exportacions del sector van experimentar un augment del 9,6%).

El comportament i l'evolució de l'activitat ha estat desigual per als diferents subsectors del metall. Així, el subsector d'utilatges per a la indústria (motlles i matrius), ha experimentat certes dificultats pel conjunt de Catalunya, degut a la forta competència exterior. A nivell local es pot afirmar que les empreses més importants d'aquest subsector tenen una alta especialització, fet que els hi permet poder afrontar amb més optimisme els reptes específics que tenen plantejats.

Si analitzem alguns dels aspectes que més afecten a la competitivitat del sector, cal fer esment, com s'ha reiterat els darrers anys, a la manca de mà d'obra especialitzada, especialment de nivell mig. Malgrat l'oferta formativa d'aquesta especialitat que a diferents nivells existeix a Manresa (Fundació Lacetània i Centre de Formació Pràctica, i UPC), caldrà continuar fent més esforços en la formació especialitzada per aquest sector.

2.2. El sector tèxtil

Malgrat les dificultats dels darrers 30 anys, quan parlem de la indústria a Manresa i el Bages, no podem deixar de fer referència al sector tèxtil, que encara ocupa un important nombre de treballadors (887 assalariats a finals de 2006).

El tèxtil a Manresa ciutat és un sector molt especialitzat, i és concentra bàsicament en dues activitats fonamentals: La cineria i la producció de teixits sanitaris. En general, les empreses d'aquest sector tenen un alt nivell de tecnificació i especialització, i coexisteixen petites empreses amb un grup d'empreses importants, amb producte propi d'alt

2.6. Vendes i resultat del sector metal·lúrgic a Manresa

Sector	Vendes (euros)	%	Resultat (euros)	%
Metal·lúrgia bàsica	44.858.316	14,1%	812.733	8,1%
Fabricació de productes metàl·lics	71.394.784	22,5%	3.033.565	30,2%
Fabricació de maquinària	35.462.085	11,2%	804.578	8,0%
Fabricació de components elèctrics	13.072.823	4,1%	746.746	7,4%
Auxiliar de l'automoció	153.193.282	48,2%	4.661.256	46,3%
Total indústria metal·lúrgica	317.981.291	100,0%	10.058.877	100,0%

Font: Registre Mercantil. Exercici 2005

2.7. Vendes i resultat del sector tèxtil - confecció a Manresa

Sector	Vendes (euros)	%	Resultat (euros)	%
Filatura	2.183.448	4,4%	46.179	6,4%
Teixits	31.740.859	64,6%	284.610	39,6%
Acabats tèxtils	5.843.723	11,9%	180.476	25,1%
Altres productes tèxtils	6.948.601	14,1%	70.556	9,8%
Confecció	2.416.366	4,9%	136.519	19,0%
Total indústria tèxtil-confecció	49.132.997	100,0%	718.340	100,0%

Font: Registre Mercantil. Exercici 2005

valor afegit i que han sabut adaptar-se i competir amb èxit en els mercats internacionals. El VAB pel conjunt del tèxtil del Bages va experimentar l'any 2006 un lleuger retrocés del 1,9%.

Si analitzem els estats financers agregats de les empreses de Manresa corresponents a l'exercici 2005, la xifra total de vendes va ser de 49,1 milions d'euros, assolint uns resultats positius de 0,7 milions d'euros, que suposa una reducció del 29,5% respecte els de l'exercici precedent. Aquesta reducció de la rendibilitat es pot imputar en la pràctica totalitat al subsector de la confecció, que va passar de declarar uns beneficis de 0,5 milions d'euros l'any 2004 a 0,1 milions d'euros l'any 2005 (reducció del 74%).

El sector tèxtil és un dels sectors que més pateix la pressió de la competència internacional, especialment dels nous països emergents, com la Xina o la Índia. Tanmateix, si analitzem la situació d'altres països avançats de la Unió Europea, com Alemanya o Itàlia, podem veure que el sector segueix tenint

possibilitats, sempre que es faci una aposta decidida per a la innovació i l'especialització.

2.3. La indústria alimentària

Amb una presència discreta a Manresa, la indústria alimentària representava pel conjunt del Bages gairebé un 11% del VAB industrial. L'any 2006 el sector va experimentar una evolució negativa, amb una variació negativa del VAB del 3,1%.

La xifra de vendes assolida l'any 2005 per les empreses de Manresa va ser de 29,6 milions d'euros, amb uns resultats positius de 0,397 milions d'euros.

El sector ocupava a Manresa un total de 504 treballadors. Destaquen els subsectors de fabricació de productes càrnics, de fleca i pastisseria fresca, així l'elaboració de vins (sector en expansió i amb un bon nivell d'activitat, en gran part com a conseqüència de disposar de la D.O. Pla de Bages).

2.8. Vendes i resultat de la indústria alimentària

Sector	Vendes (euros)	%	Resultat (euros)	%
Indústries càrnies	7.506.919	25,4%	319.665	80,5%
Molineria i productes per l'alimentació animal	5.505.677	18,6%	37.898	9,5%
Fabricació d'altres productes alimentaris	4.028.616	13,6%	-181.249	-45,6%
Elaboració de begudes	12.568.448	42,4%	220.894	55,6%
Total indústria alimentària	29.609.660	100,0%	397.207	100,0%

Font: Registre Mercantil. Exercici 2005

3. HABITATGE I CONSTRUCCIÓ

3.1. Context

L'elevat preu actual de l'habitatge impedeix que moltes economies familiars puguin accedir, ja sigui en propietat o en lloguer, a un habitatge digne. L'accés a l'habitatge s'ha convertit en els últims anys en una de les principals inquietuds de la ciutadania i no hi ha debat polític que no tracti aquest tema. La demanda d'habitatges creix a un ritme tant exagerat que ni tan sols els grans volums d'oferta dels últims anys l'arriba a cobrir. El motor de la construcció ha estat la demanda i gairebé tots els factors que repercuteixen en ella concorren en aportar més pressió. L'únic factor que frena la demanda d'habitatges és l'elevat preu que assoleix en el mercat.

La llarga i sostinguda etapa actual de creixement econòmic genera un dinamisme del mercat laboral que afavoreix l'aparició de col·lectius que es plantegen adquirir un nou habitatge. A més, part dels beneficis empresarials generats dins aquest context de bonança econòmica han estat invertits en el mercat immobiliari en forma de noves seus o d'oficines més espaioses.

La conjuntura econòmica catalana ha fet que població de fora identifiqués a Catalunya un indret d'oportunitats laborals inexistents al seu país d'origen. Es tracta d'un important contingent de població immigrant arribada en els últims anys i que, òbviament, requereix d'un habitatge per viure. També a nivell demogràfic, s'ha ajuntat el fet que la generació nascuda en l'època del baby boom ha assolit l'edat de fundar una família, emancipant-se i requerint un nou habitatge. Un últim tret demogràfic que aporta una pressió addicional a la demanda d'habitatges és l'increment de les llars monoparentals.

A nivell financer, cal destacar un parell d'aspectes que enforteixen la demanda. Per una banda, els baixos tipus d'interès i la predisposició de les entitats financeres per allargar el període d'amortització dels crèdits facilita que hipotètics clients del mercat immobiliari puguin adquirir un habitatge. Per una altra banda, els elevats increments anuals del

preu dels immobles han generat que molts estalvis cerquessin en el món immobiliari rendibilitats impensables d'assolir en el mercat de valors, desviant molts capitals del món de les accions al mercat immobiliari.

L'únic factor que actua com a veritable fre de la demanda és l'elevat nivell de preus actual dels habitatges. En aquest sentit, cal tenir en consideració que les perspectives futures del mercat immobiliari vaticinen que els preus deixaran de créixer al llarg de propers anys.

3.2. Mercat de l'habitatge

L'auge de la construcció s'ha reflectit a Manresa en multitud d'aspectes: Increment del preu dels habitatges, major activitat constructora i contínua obertura d'agències immobiliàries. Independentment del tipus de clientela en la qual estiguin especialitzades les diferents agències immobiliàries, entre totes elles acaben atenent quatre tipus de clientela: Els recent emancipats, les famílies que cerquen un habitatge millor, els nou vinguts i la població de l'àrea d'influència de Barcelona disposada a aprofitar l'avantatge diferencial del preu de l'habitatge entre Manresa i el seu municipi de residència.

El col·lectiu dels recent emancipats el conforma població manresana jove, coneixedora del municipi, que atorga tanta importància al paràmetre preu com al paràmetre barri. Aquest col·lectiu mostra predileccions per uns barris concrets i també actua en negatiu, mostrant reticències a residir en determinades zones de la ciutat. Els recent emancipats utilitzen la seva xarxa de coneguts i familiars per cercar l'habitatge que més s'adequa als seus requeriments.

El col·lectiu dels que cerquen un habitatge millor el conforma, en línies generals, població adulta que coneix bé la ciutat. A l'hora de triar habitatge, els criteris barri, grandària de l'habitatge i qualitat dels acabats són determinants. Aquest col·lectiu acostuma a trobar l'habitatge cercat a noves promocions immobiliàries. S'ha de tenir en compte que quan

els membres d'aquest col·lectiu es muden al nou habitatge, n'alliberen un de segona mà que, en molts casos, serà ocupat o bé per població recent emancipada o bé per població nou vinguda.

La població vinguda de nou a la ciutat valora més que qualsevol altre col·lectiu l'alternativa de llogar l'habitatge. La seva elevada disposició de mobilitat laboral els hi permet considerar el lloguer de l'habitatge com una alternativa vàlida. Els immigrants no atorguen una especial importància al paràmetre barri, sinó que més aviat consideren el cost com el primer dels aspectes a tenir en compte, sense parlar especial atenció a les comoditats intrínseques de l'habitatge en forma d'espai, lluminositat, ascensor o aparcament. Sovint, aquell cost que es pugui estalviar en habitatge esdevé un plus en les remeses que destinen a familiars.

Finalment, un últim col·lectiu amb qui tracten les agències immobiliàries de la ciutat és el dels que estan disposats a vendre el seu habitatge, sovint petit, situat a l'àrea metropolitana de Barcelona, el Vallès en la major part dels casos, per adquirir un de molt millor pel mateix preu. Aquest col·lectiu no atorga cap mena d'importància al paràmetre barri, ni tan sols al paràmetre municipi, i valoren que l'habitatge sigui ampli, ja sigui dúplex, unifamiliar o amb piscina comunitària. Es tracta d'un tipus de clientela inexistent en el mercat immobiliari de l'àrea metropolitana de Barcelona i que aporta un valor addicional al mercat immobiliari del Bages.

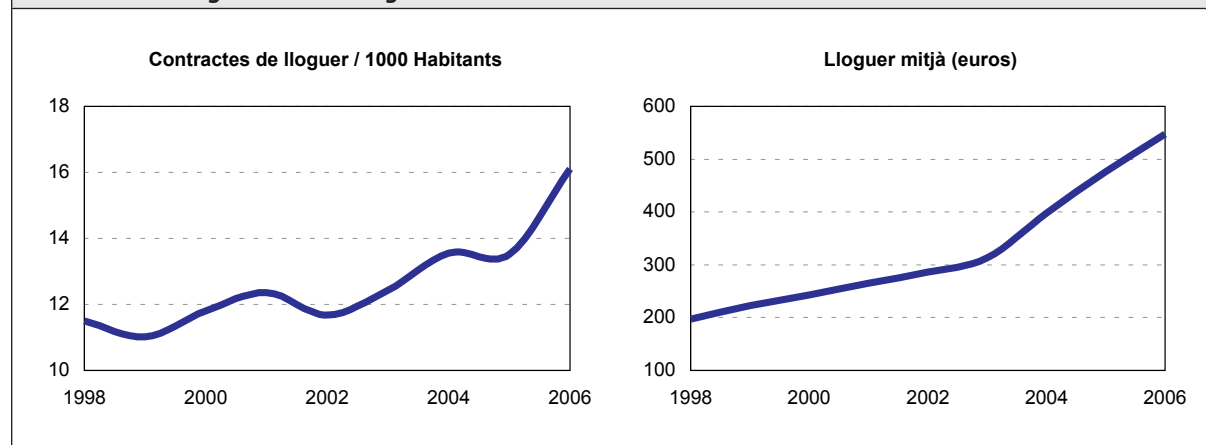
3.2.1. El mercat de lloguer

Segons dades de la Secretaria d'Habitatge de la Generalitat de Catalunya, el lloguer mitjà contractual d'un habitatge de Manresa és de 547 euros. Tot i que es tracta d'un cost netament més baix al d'altres ciutats catalanes, el preu de lloguer s'ha incrementat, al llarg dels últims tres anys, una mitjana superior al 20% anual. A pesar d'aquest elevat increment del cost de lloguer, el mercat immobiliari manresà de lloguer manté un gran dinamisme.

Segons dades de la Generalitat de Catalunya, a Manresa s'han registrat 1.192 contractes de lloguer al llarg de l'any 2006. Malgrat que el nombre de contractes de lloguer s'ha incrementat al llarg dels últims cinc anys a un ritme superior al 10% anual, costa fer-se una idea del dinamisme del mercat de lloguer de la ciutat si no s'acudeix a un indicador expressat en relatiu com pot ser el de contractes registrats per cada mil habitants. En aquest sentit, la ràtio permet fer la comparativa temporal abstractant l'augment dels contractes fruit de l'increment del nombre d'habitants. Òbviament, en un context de creixement demogràfic, cal esperar que el volum de contractació de lloguers també augmenti. Doncs bé, entre els anys 2003 i 2006, el volum de contractació per càpita ha passat de 12,4 contractes de lloguer per cada mil habitants a 16,1.

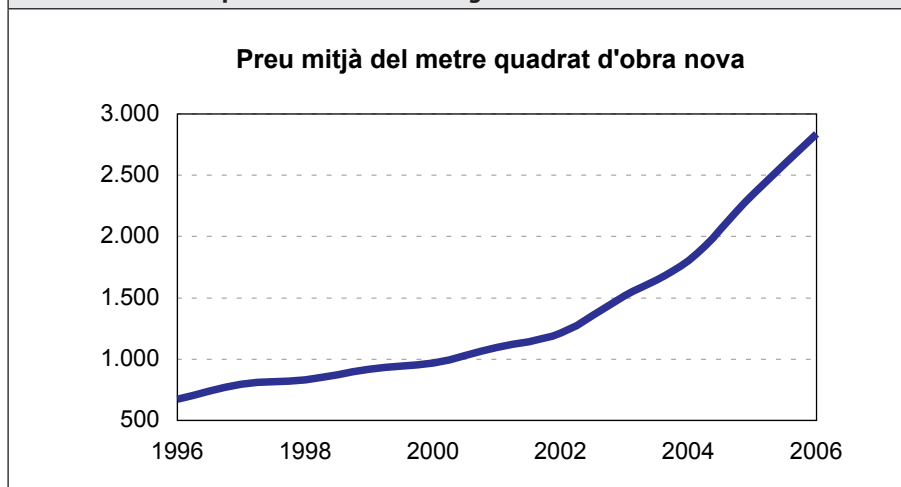
Les xifres expressades en relatiu permeten comparar l'activitat del mercat de lloguer de Manresa amb altres ciutats catalanes. D'aquesta manera, es constata que la capital del Bages és la ciutat

3.1. Mercat de lloguer de l'habitatge

Font: Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya

3.2. Mercat de compra - venda de l'habitatge

Font: Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya

catalana de més de 50.000 habitants que té un mercat de lloguer d'habitatges més dinàmic. No tan sols a Manresa es registren més contractes de lloguer que a d'altres ciutats catalanes, sinó que la diferència respecte les altres ciutats és elevada. A Manresa es registren 16,1 contractes de lloguer per cada mil habitants; a Barcelona, 14,9; a Girona, 13,1; a l'Hospitalet, 11,3; a Terrassa, 10,3; i a Mataró 10,2.

3.2.2. El mercat de compra - venda

El preu mitjà de metre quadrat d'habitatge d'obra nova a finals de l'any 2006 és de 2.837 euros; es tracta d'un import ben inferior al d'altres municipis catalans, especialment de la conurbació de Barcelona. De les ciutats catalanes de més de 50.000 habitants, tan sols els habitatges de Reus (2.577 euros) i Lleida (2.463) tenen un preu del metre quadrat d'obra de nova construcció inferior al registrat a Manresa. Malgrat que el cost de l'habitatge manresà sigui més assequible que el d'altres municipis, l'evolució del preu de l'habitatge a la capital del Bages en els dos últims anys s'ha caracteritzat pels elevats increments de preu.

El preu del metre quadrat d'obra de nova construcció s'ha incrementat en els dos últims anys un 57,3%. L'única ciutat catalana de més de 50.000 habitants que ha registrat uns increments superiors a Manresa ha estat Girona (63,6%). Amb aquests increments del preu de l'habitatge, un pis nou

de 65 metres quadrats a Manresa costa 185.000 euros. Tenint en compte la taxa d'interès de crèdit hipotecari que en l'actualitat apliquen les entitats financeres i considerant un període d'amortització de trenta anys, la quota resultant és de 950 euros mensuals. Es tracta d'un import que moltes economies familiars no poden suportar.

3.3. Activitat constructora

Multitud de registres permeten seguir l'activitat del mercat immobiliari: El cadastre d'habitatges, la base de dades de les llicències d'obres atorgades des de l'Ajuntament, el Col·legi d'aparelladors o el Col·legi d'arquitectes. Intentar entendre els matisos metodològics que s'amaguen darrere de cadascuna d'aquestes bases de dades pot conduir a la confusió, però la conclusió que es treu de la interpretació de qualsevol d'aquestes bases de dades és que la ciutat ha suportat al llarg dels últims anys una activitat constructora extraordinària.

Segons dades del departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya, a Manresa, s'han finalitzat més de mil habitatges tant l'any 2005 com l'any 2006. El 4,4% dels habitatges finalitzats al llarg de l'any 2006 han estat dels tipus unifamiliar. El baix nivell de construcció d'habitatges unifamiliars contrasta amb els registres del període 2002 – 2004, una època en la qual més del 15% dels habitatges finalitzats a Manresa

3.3. Habitatges iniciats i acabats segons tipologia edificatòria i superfície

Tipologia edificatòria	Any 2002		Any 2003		Any 2004		Any 2005		Any 2006	
	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats
Unifamiliars	9	82	26	173	41	109	27	31	8	44
0 a 50 m ²										
De 51 a 75 m ²		9								
De 76 a 100 m ²	2	6		69		21	4	3		1
De 101 a 125 m ²			8	12	4	21	3	6	1	2
De 126 a 150 m ²		21		38	1			3	1	
+ de 150 m ²	7	46	18	54	36	67	20	19	6	41
Plurifamiliars en bloc	508	513	1.474	613	1.207	545	851	1.021	1.769	960
0 a 50 m ²									6	15
De 51 a 75 m ²	10	16	127		80		191	104	309	185
De 76 a 100 m ²	6	56	269	36	427	16	220	485	634	290
De 101 a 125 m ²	87	137	323	18	102	28	101	176	470	204
De 126 a 150 m ²	193	91	461	291	124	96	312	134	230	65
+ de 150 m ²	212	213	294	268	474	405	27	122	120	201
Total	517	595	1.500	786	1.248	654	878	1.052	1.777	1.004
0 a 50 m ²									6	15
De 51 a 75 m ²	10	25	127		80		191	104	309	185
De 76 a 100 m ²	8	62	269	105	427	37	224	488	634	291
De 101 a 125 m ²	87	137	331	30	106	49	104	182	471	206
De 126 a 150 m ²	193	112	461	329	125	96	312	137	231	65
+ de 150 m ²	219	259	312	322	510	472	47	141	126	242

Font: Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya

eren del tipus unifamiliar. Tot i que la mida dels habitatges nous disminueix, la superfície mitjana dels habitatges nous és superior a la capital del Bages que no pas a Catalunya. El 29,0% dels habitatges nous finalitzats al llarg de l'any 2006 a Manresa tenen una superfície d'entre 76 i 100 metres quadrats.

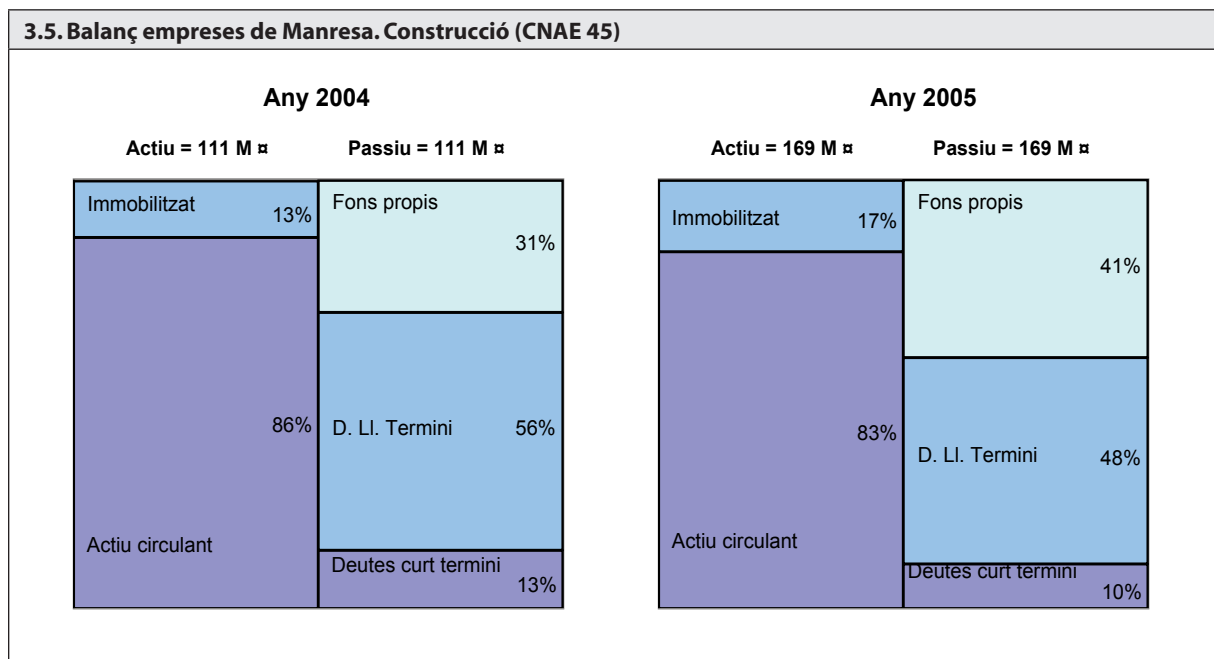
La construcció està gaudint d'una etapa amb uns registres inèdits a cap altre sector de l'economia. Qualsevol dada o ràtio financera que es desprengui de la lectura dels comptes anuals consolidats de les empreses manresanes de la construcció permet veure que es tracta d'un sector que gaudeix d'una conjuntura excepcional. El resultat d'exploació representa un 7,0% de les vendes; i el resultat final després d'impostos, un 4,5%. El resultat després d'impostos suposa el 35,2% de l'actiu immobilitzat i aquest mateix resultat representa el 14,1% dels fons propis. Cap altra activitat econòmica ofereix la rendibilitat que la construcció ha ofert al llarg dels últims anys. El que més sorprèn de l'anàlisi

de la informació comptable del Registre Mercantil no és tant l'elevada rendibilitat del sector, sinó que aquesta sigui present en gairebé cadascuna de les 126 societats mercantils de Manresa de la construcció. Més del 85% de les empreses que operen al sector presenten una ràtio de rendibilitat dels fons propis superior al 4%.

Si es té en compte l'excel·lent rendibilitat que la construcció ha ofert en els últims anys, l'elevada presència del sector a l'economia i la seva elevada capacitat d'arrossegament cap endavant i enre, aleshores es fa fàcil entendre que la construcció s'hagi convertit en els últims anys en un dels motors de l'economia catalana. El 10,3% de la facturació de les empreses mercantils de Manresa procedeix de la construcció i el sector ocupa el 10,5% de la força de treball de la ciutat amb una distribució desigual entre assalariats (el 9,4% dels assalariats de Manresa treballen a la construcció) i treballadors autònoms (el 15,7% dels treballadors per compte propi treballen a la construcció).

3.4. Compte de resultats empreses de Manresa. Construcció (CNAE 45)				
Concepte	Any 2004		Any 2005	
Vendes	198.679.433	} 100%	216.556.139	} 100%
Altres ingressos d'explotació	0		24.739	
Resultat d'explotació	10.263.614	5,2%	15.156.140	7,0%
Resultat de l'exercici	6.531.667	3,3%	9.835.640	4,5%

Font: Registre Mercantil

Font: Registre Mercantil

3.4. Antiguitat dels edificis

Parlant en números rodons s'il·lustra de forma simplificada l'antiguitat dels habitatges de la ciutat. Els 36.000 habitatges de la ciutat es poden distribuir en tres grups d'igual nombre d'habitatges segons l'any de construcció: 12.000 habitatges de Manresa són d'abans de 1960, 12.000 habitatges van ser construïts entre els anys 60 i 70 i la data de construcció de l'últim grup de 12.000 habitatges és a partir de 1980.

La distribució equitativa del nombre d'habitatges en tres períodes no es repeteix en els diferents barris de la ciutat, sinó més aviat al contrari. A molts barris, la major part dels habitatges van ser construïts durant un sol dels tres períodes considerats. Només Mion – Puigberenguer – Miralpeix, Escodines i Passeig i rodalies presenten el mateix patró

en antiguitat d'habitatges que el de la ciutat, és a dir, divisió a terços. Determinats barris presenten una concentració molt elevada de la data de construcció dels seus habitatges. Així doncs, el 71,0% dels habitatges de Sant Pau i el 80,4% dels del Barri Antic són d'abans de 1960. El 80,5% dels habitatges de la Font dels Capellans i tots els habitatges del barri Pare Ignasi Puig van ser construïts entre 1960 i 1979 i gairebé tots els habitatges de Cal Gravat han estat construïts a partir de 1980.

La petjada de la gran activitat constructora dels últims anys també es pot veure en la taula dels habitatges segons l'any de construcció. D'aquesta taula es desprèn que fins un 13,5% de l'estoc d'habitatges de la ciutat ha estat construït a partir de l'any 2000. En aquest sentit, Viladordis (el 44,8% dels habitatges d'aquest barri han estat construïts a partir de l'any 2000) i Carretera de Santpedor (30,2%)

són els barris que han registrat, en termes relatius, una major activitat constructora al llarg dels últims anys. En termes absoluts, els barris que han aco-
llit una major activitat constructora són Carrete-
ra de Santpedor (1.596 habitatges construïts des
de l'any 2000), Escodines (500), Sagrada Família
(448) i Valldaura (374). Malgrat que la construc-
ció d'habitatges es concentra en determinats barris,
les obres per reformes han estat presents per tot
Manresa. Les rehabilitacions han permès millorar
el casc històric de la ciutat i han posat en el mercat

immobiliari molts habitatges que anys enrere esta-
ven deteriorats i en desús.

Curiosament, a nivell urbanístic, les ciutats evo-
lucionen alternant curtes etapes de grans canvis
amb llarg períodes d'estabilitat. Al llarg d'aquests
últims anys, a la ciutat s'han registrat multitud
d'actuacions, tant a nivell d'obra pública, com de
promocions immobiliàries, com de rehabilitacions
que fan que la Manresa actual tingui poc a veure
amb la Manresa de deu anys enrere.

3.6. Habitatges a 31 de desembre de 2006 segons any de construcció								
Barri	< s. XX	1900-39	1940-59	1960-79	1980-99	2000-03	2004-06	Total
Guix - Pujada Roja	29	65	65	109	0	2	1	271
Suanya-Comtals-Sta. Caterina	6	47	223	120	11	1	8	416
Mion-Puigberenguer-Miralpeix	12	169	642	663	310	130	226	2.152
Sant Pau	17	13	134	39	7	19	2	231
Valldaura	248	507	534	527	549	338	36	2.739
Viladordis	38	57	56	51	15	57	119	393
Barri Antic	1.851	471	145	186	278	99	40	3.070
Passeig i Rodalies	331	666	195	1.248	682	224	120	3.466
Vic - Remei	668	374	346	842	581	112	133	3.056
Plaça Catalunya - Bda. Saldes	33	157	245	1.784	870	166	89	3.344
Poble Nou	42	261	324	1.104	807	266	60	2.864
Carretera de Santpedor	33	192	384	1.609	1.478	849	747	5.292
Sagrada Família	2	30	349	1.811	523	294	154	3.163
Font dels Capellans	6	17	72	923	70	37	21	1.146
Escodines	526	175	92	789	349	451	49	2.431
Balconada	0	0	0	496	310	0	0	806
Pare Ignasi Puig	0	0	0	481	0	0	0	481
Cal Gravat	0	0	0	1	568	4	2	575
Total	3.842	3.201	3.806	12.783	7.408	3.049	1.807	35.896

Font: Ajuntament de Manresa

4. COMERÇ

4.1. Evolució general del sector

El sector serveis en general, i també l'activitat comercial, han tingut una bona dinàmica de conjunt a remolc de la tendència demogràfica favorable i el bon comportament del consum familiar. No obstant, les expectatives de futur són menys optimistes per causa d'una possible frenada en el creixement de l'ocupació, l'elevat nivell d'endeutament familiar i un cert deteriorament de la confiança general, que podrà afectar directament la propensió al consum.

Al llarg de l'exercici 2006 l'Índex general del comerç al detall que elabora l'INE mostra una evolució positiva de les vendes, amb un creixement del 3,1% en termes reals (una vegada descomptat l'efecte de la inflació). Els productes d'alimentació augmenten en un 2,8% i els no alimentaris en un 3,3%. Si es fa el desglossament d'aquests últims per tipus de producte, es mostren uns increments del 7,5% en equipament personal; del 2,7% en equipament de la llar; i del 0,4% en altres béns.

Per altra banda, cal constatar també una tendència (la qual és resultat d'un procés estructural acumulat d'exercicis anteriors) a la concentració de certs tipus de compres en establiments cada vegada més

ben dimensionats. Així, el major percentatge de vendes del comerç no especialitzat es realitza en mitjanes i grans superfícies, mentre que el consum especialitzat és el que manté la quota de mercat del petit comerç de ciutat.

4.2. Dades de l'oferta comercial

La superfície comercial ha augmentat en més del 16%, sent el comerç d'alimentació el que experimenta un creixement de superfície major (per efecte de substitució de comerç tradicional per establiments tipus supermercat, atès que el nombre d'establiments d'aquest sector es manté estable). La dimensió mitjana per establiment és de 124 metres quadrats.

L'exercici 2006 es tanca amb un total de 78 noves llicències per a activitats comercials, registre idèntic al de l'any anterior, i amb una tendència estable en el còmput dels darrers anys. Per primera vegada, el Barri Antic és el que ha acollit el major nombre de noves llicències, en part per efecte de substitució d'activitats, però en part també com a símptoma de certa recuperació comercial d'aquest àmbit per efectes de la immigració.

4.1. Comerç al detall: Desglossament de les vendes (%)				
Sector activitat	< 399 m2	400 a 2.499 m2	> 2.499 m2	Total
Comerç no especialitzat	18,1	40,7	41,2	100,0
Alimentació, begudes i tabac	98,8	1,2		100,0
Drogueria, perfumeria i farmàcia	98,2	1,8		100,0
Equipament personal	80,1	19,0	0,9	100,0
Equipament llar	59,2	25,8	15,0	100,0
Altres comerç al detall	88,0	8,9	3,1	100,0

Font: Instituto Nacional de Estadística (INE)

4.2. Activitats comercials			
Tipus activitat	2000	2006	Increment
Activitats majoristes	330	271	-17,9%
Activitats detallistes	1.729	1.780	2,9%
Total	2.059	2.051	-0,4%

Font: Servei d'estudis de la Caixa de Pensions

4.3. Activitats comercials detallistes						
Sector	Nombre d'establiments			En superfície ocupada (m2)		
	2000	2006	Incr.	2000	2006	Incr.
Alimentació	599	599	0,0%	33.204	40.426	21,8%
Comerç tradicional		553			21.513	
Supermercats		46			18.913	
No alimentació	1.060	1.105	4,2%	128.995	147.480	14,3%
Comerç mixt	70	76	8,6%	28.099	33.174	18,1%
Total	1.729	1.780	2,9%	190.298	221.080	16,2%

Font: Servei d'estudis de la Caixa de Pensions

4.4. Noves llicències per barris				
Barri	2003	2004	2005	2006
Barri Antic	11	11	10	16
Passeig i Rodal.	19	18	11	9
Valldaura	9	7	7	5
Plaça. Catalunya	2	7	3	3
Mion-Puigberenguer	3	1	3	4
Poble Nou	5	5	5	8
Ctra. Santpedor	10	6	5	10
Ctra. Vic - Remei	6	14	16	9
Escodines	4	1	1	5
Balconada-Cal Gravat	1	0	5	1
Sagrada Família	3	4	6	5
Font Capellans	1	0	3	1
Sant Pau	0	0	0	0
Xup	0	0	0	0
Altres	2	3	3	2
Total	76	77	78	78

Font: Ajuntament de Manresa

4.5. Noves llicències per activitats				
Activitat	2003	2004	2005	2006
Alimentació	13	5	14	19
Quotidià no alimentari	3	2	1	0
Equipament persona	21	25	23	17
Equipament llar	16	26	14	16
Lleure i cultura	12	7	14	13
Automoció	0	3	5	6
Comerç mixt	3	0	0	0
Altres	8	9	7	7
Total	76	77	78	78

Font: Ajuntament de Manresa

4.6. Ocupació						
Concepte	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Assalariats	7.928	8.304	8.500	10.302	10.841	11.170
Empreses	1.601	1.580	1.574	1.622	1.659	1.653
Assalariats / Empreses	5,0	5,3	5,4	6,4	6,5	6,8
Autònoms	3.815	3.835	3.887	3.922	3.809	3.811
Ocupats (Assalariats + Autònoms)	11.743	12.139	12.387	14.224	14.650	14.981

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya a partir de dades de l'INSS

4.3. Ocupació

El nombre de treballadors per compte aliè registrats en el sector comercial del Bages és d' 11.170 persones. Si hi comptem també els treballadors autònoms, la xifra assoleix pràcticament els 15.000 ocupats. L'evolució de l'ocupació en aquest sector és clarament a l'alça, si bé aquest increment general recau més en els treballadors assalariats que no en el treball autònom, el qual es manté estable. Aquest fet, afegit a que el nombre mig d'empleats per empresa va en augment de manera inequívoca, confirmen la tesi de progressiva substitució del petit comerç independent per formes de sucursalisme. En aquest sentit, les possibilitats de subsistència de la PIME comercial vindran condicionades, en bona mesura, per l'especialització de la seva oferta, una major dimensió de l'empresa mitjançant nous punts de venda i les fórmules d'associacionisme i cooperació empresarial que els permetin optimitzar processos i serveis.

4.4. Percepció i expectatives

La valoració de la marxa dels negocis i percepció d'expectatives a curt termini del comerç urbà es recullen en l'enquesta del Clima comercial que elabora la Direcció General de Comerç de la Generalitat. El saldo és la diferència entre els percentatges corresponents a cada parell de respostes de tipus contrari (positiu-negatiu).

Al llarg de 2006, per terme mig, dos terços dels establiments enquestats del centre comercial de Manresa van manifestar una bona marxa general del negoci. Per contra, les expectatives mostrades per als mesos immediatament posteriors a cada enquesta eren d'estabilitat o lleugerament pessimistes.

Des de la perspectiva dels consumidors, és rellevant l'opinió dels clients sobre el comerç local –mitjançant un estudi que l'Ajuntament ve elaborant des de l'any 2000– atès que el nivell de satisfacció d'aquests en relació a les expectatives que tenen formades determinarà el grau de competitivitat dels establiments.

La investigació es centra en 17 factors de satisfacció, iguals per a un conjunt de municipis que realitzen un exercici similar, els quals inclouen aspectes relatius a l'oferta (varietat, qualitat, preu, horaris) i als serveis públics (aparcament, senyalització, neteja), entre altres.

L'índex de satisfacció dels ciutadans i visitants en relació al comerç manresà presenta el 2006 un valor de 5,66 sobre 10, el que significa un nivell de satisfacció relativament correcte i amb una modesta tendència de millora respecte anys anteriors. Aquesta puntuació passa a ser de 6,05 quan no es pren en consideració el factor aparcament, que resulta de llarg el més penalitzat. La valoració del client quant a varietat, qualitat i tracte rebut del comerç manresà és bona.

4.7. Clima comercial										
Concepte	Manresa					Catalunya				
	Positiva	Estable	Negativa	Ns/Nc	Saldo	Positiva	Estable	Negativa	Ns/Nc	Saldo
Marxa del negoci en el trimestre actual										
Primer trimestre	50,0	50,0	0,0	0,0	50,0	41,0	47,8	6,5	4,7	34,6
Segon trimestre	56,3	37,5	0,0	6,3	56,3	41,7	46,7	6,5	5,1	35,3
Tercer trimestre	61,1	27,8	0,0	11,1	61,1	43,8	47,0	6,1	3,1	37,7
Quart trimestre	66,7	33,3	0,0	0,0	66,7	47,1	44,3	6,8	1,8	40,3
Expectatives per al semestre següent										
Primer trimestre	33,3	50,0	16,7	0,0	16,7	29,2	58,2	11,6	1,0	17,5
Segon trimestre	43,8	56,3	0,0	0,0	43,8	30,3	59,1	10,1	0,5	20,2
Tercer trimestre	38,9	55,6	5,6	0,0	33,3	31,2	57,7	10,6	0,4	20,7
Quart trimestre	38,9	50,0	11,1	0,0	27,8	33,5	54,3	11,7	0,5	21,8

Font: Direcció General de Comerç de la Generalitat

4.8. Índex de satisfacció dels ciutadans i visitants				
Factors estudiats	Importància (1)	Valoració (2)	Gap (3)	Índex de satisfacció
Àmbit de l'oferta				6,4
Varietat	7,9	6,8	1,1	
Qualitat	8,4	6,9	1,5	
Preu	8,6	5,1	3,5	
Horaris	7,4	6,5	0,9	
Estructura urbana, serveis públics				4,9
Tracte al client	8,6	6,9	1,6	
Facilitats d'accés al centre	7,8	4,6	3,1	
Aparcament	8,2	1,7	6,5	
Senyalització i informació	7,2	5,8	1,4	
Zones de vianants	7,8	6,2	1,6	
Neteja	8,6	5,4	3,2	
Seguretat ciutadana	8,4	5,8	2,6	
Activitats complementàries				6,3
Bars i restaurants	6,7	6,6	0,1	
Activitats lúdiques i culturals	7,7	6,1	1,6	
Factors específics				6,6
Imatge de l'entorn	7,5	6,0	1,6	
Tancament de carrers per Nadal i fires	7,2	6,7	0,6	
Promocions 'Manresa Comercial'	6,6	6,5	0,1	
Instal·lació de parades al carrer per fires	7,4	7,4	0,1	
Índex de satisfacció global ponderat				5,7

Font: Direcció General de Comerç de la Generalitat

(1) L'índex d'importància s'expressa en puntuació sobre 10, i determina l'expectativa que tenen els usuaris del centre comercial sobre cada un dels factors preguntats.

(2) L'índex de valoració s'expressa en puntuació sobre 10, i el client estableix el seu grau d'acceptació o de descontent sobre cada un dels factors tinguts en consideració.

(3) El "gap" és la diferència entre la importància i la valoració obtingudes per cada factor. Cal interpretar-la com l'expectativa no satisfeta o el marge pendent de millora en cada àmbit.

5. SERVEIS

La terciarització és un tret comú de totes les economies occidentals i aquest fenomen s'accentua quan es tracta de l'economia d'un sistema urbà. Sigui pel constant augment de la presència del sector serveis a les economies desenvolupades o sigui per la tendència a concentrar a Manresa els serveis que s'ofereixen al sistema urbà Pla de Bages, el sector, amb el pas del temps, adquireix un major pes a l'economia de la ciutat.

A Manresa, el sector serveis ateny 16.986 treballadors assalariats i 3.727 treballadors autònoms; és a dir, dos de cada tres treballadors per compte d'altri i el 70,7% dels treballadors per compte propi desenvolupa les seves tasques professionals al sector serveis. De fet, qualsevol dada que es triï per mesurar la grandària del sector sempre condueix a la mateixa conclusió; el sector és massa ampli i heterogeni i no pot ser tractat com un àmbit uniforme, sinó que activitats de diferent índole coexisteixen dins el sector. Activitats madures coexisteixen amb activitats incipients, activitats rendibles coexisteixen amb activitats de rendibilitat escassa, activitats que requereixen un alt nivell de coneixements coexisteixen amb activitats que requereixen un nivell de coneixements bàsic.

Una alternativa útil per desglossar l'ample sector serveis en subgrups és en funció del nivell de coneixements requerit per poder operar de manera eficient en aquell àmbit. En aquesta línia, la literatura econòmica engloba les diferents activitats del sector serveis en tres grups: Terciari, quaternari i quinari.

5.1. Sector terciari

El terciari és aquell àmbit del sector serveis que requereix un nivell bàsic de coneixements per a poder operar en ell. El terciari inclou els serveis domèstics i personals i es caracteritza per ser un tipus d'activitat eminentment localista. Tan sols els grans coneixedors del territori són capaços de detectar les necessitats locals d'aquests àmbits i, com que els requeriments per entrar en aquest mercat són baixos, tant a nivell d'inversions com a nivell de coneixements, les empreses locals copen l'oferta d'aquest mercat. Tenint en consideració les particularitats mencionades, es fa fàcil entendre que les empreses del sector presentin dificultats per créixer expandint-se. Per una banda, com que les empreses del sector tenen dificultats per detectar demandes no cobertes de mercats llunyans, l'expansió geogràfica és arriscada. I per una altra banda, com que el nivell de coneixements de les empreses no permet oferir altres productes més complexos, l'expansió mitjançant la diversificació és incerta.

Mentre a Catalunya el terciari ateny el 3,0% de l'ocupació del sector serveis, el 3,7% dels ocupats del sector serveis de Manresa duu a terme la seva activitat professional a alguna de les activitats d'aquest àmbit. L'ocupació del terciari es reparteix de forma desigual entre treballadors assalariats i treballadors autònoms, ocupant el 3,1% dels treballadors assalariats i el 6,1% dels treballadors autònoms. A Catalunya; el 2,5% i el 5,5% respectivament. No es pot passar per alt, però, la presència d'economia submergida en els serveis domèstics i personals.

5.1. Empreses i ocupació. Terciari				Informació a 31/12/2006
Trimestre	Assalariats	Autònoms	Empreses	
93 - Activitats diverses de serveis personals	527	228	131	
95 - Llars que ocupen a personal domèstic	4	0	4	
Terciari	531	228	135	
Serveis	16.986	3.727	2.210	

Font: Departament de Treball de la Generalitat a partir de dades de l'INSS

5.2. Resultat i compte de resultats. Terciari					
Compte de resultats		Any 2004		Any 2005	
Vendes		5.671.592	} 100%	6.988.879	} 100%
Altres ingressos d'explotació		0		0	
Resultat d'explotació		239.871	4,2%	320.423	4,6%
Resultat de l'exercici		109.869	1,9%	164.255	2,4%
Balanç		Any 2004		Any 2005	
Actiu		4.320.341	100%	4.720.668	100%
Immobilitzat		2.434.073	56%	2.072.972	44%
Actiu circulant		1.886.269	44%	2.647.696	56%
Passiu		4.320.341	100%	4.720.668	100%
Fons propis		1.329.613	31%	990.755	21%
Deutes llarg termini		978.299	23%	1.412.890	30%
Deutes curt termini		2.012.429	47%	2.317.023	49%

Font: Registre Mercantil

Com que el sector públic i els treballadors autònoms cobreixen bona part de l'oferta dels serveis domèstics i personals, la presència de societats mercantils en el terciari és limitada i la informació que s'obté del Registre Mercantil referent aquest sector, sense ser exhaustiva, aporta una informació que desmenteix la premissa que afirma que el terciari conforma una activitat de baixa rendibilitat. Les societats mercantils del terciari de Manresa converteixen en beneficis després d'impostos el 2,4% de les seves vendes i ofereixen una rendibilitat dels fons propis (Resultat de l'exercici / Fons propis) del 16,7%.

5.2. Sector quaternari

S'entén per quaternari aquella branca del sector serveis que exigeix d'un nivell de coneixements mitjà per operar en ella de forma eficient. Els àmbits que inclou el sector quaternari són el comerç, l'hoteleria, el transport, la mediació financera i les activitats immobiliàries.

L'ocupació que genera el quaternari a Manresa és similar a la que genera a Catalunya. El 52,5% de l'ocupació del sector serveis treballa al quaternari; a Catalunya, el 52,0%. Si bé la participació del quaternari sobre el total del sector serveis és similar entre Manresa i Catalunya, la composició del quaternari per àmbits de negoci difereix entre un à-

bit territorial i altre. El major pes que té el comerç a Manresa respecte a Catalunya es compensa amb una menor presència de l'hostaleria i el transport. A nivell d'ocupació, el comerç suposa el 64,4% del quaternari; l'hostaleria, el 12,1%; el transport, el 8,3%; les assegurances i la intermediació financera, el 9,9%; les activitats immobiliàries, el 4,8%; i el lloguer de maquinària, el 0,6%.

Com que la presència de les societats mercantils és majoritària en el quaternari, el Registre Mercantil ofereix una imatge fidedigna del sector. Deixant de banda el comerç que ha estat tractat en capítol apart per la seva importància; l'anàlisi de les ràtios financeres més bàsiques de les principals branques econòmiques mostren l'hoteleria, el transport i les activitats immobiliàries amb uns registres comptables sòlids. L'hostaleria converteix en beneficis després d'impostos l'1,0% de les vendes i ofereix una rendibilitat dels fons propis del 4,7%. El madur sector del transport ofereix unes ràtios financeres similars a l'hostaleria: El 0,9% de les vendes esdevé benefici després d'impostos i els fons propis registren una rendibilitat del 4,2%. El sector de les activitats immobiliàries gaudeix d'una rendibilitat excepcional, les empreses manresanes que operen en aquest àmbit de negoci presenten una rendibilitat dels fons propis del 19,5% i una rendibilitat de l'actiu (resultat després d'impostos / actiu) del 5,6%.

5.3. Empreses i ocupació. Quaternari				Informació a 31/12/2006
Trimestre	Assalariats	Autònoms	Empreses	
50 - Venda i reparació de vehicles	924	189	122	
51 - Comerç a l'engròs	1.381	291	198	
52 - Comerç al detall	3.143	1.078	555	
55 - Hostaleria	892	421	206	
60 - Transport terrestre	411	276	85	
61 - Transport marítim	2	0	1	
62 - Transport aeri i espacial	2	0	1	
63 - Activitats annexes als transports	155	13	29	
64 - Correus i telecomunicacions	35	9	8	
65 - Intermediació financera	771	3	4	
66 - Assegurances i plans de pensions	94	15	12	
67 - Activitats aux. intermediació financera	103	87	32	
70 - Activitats immobiliàries	387	133	171	
71 - Lloguer de maquinària	50	16	13	
Quaternari	8.350	2.531	1.437	
Serveis	16.986	3.727	2.210	

Font: Departament de Treball de la Generalitat a partir de dades de l'INSS

5.4. Resultat i compte de resultats. Quaternari				
Compte de resultats	Any 2004		Any 2005	
Vendes	888.336.521	} 100%	958.869.556	} 100%
Altres ingressos d'explotació	5.669.126		5.894.085	
Resultat d'explotació	55.316.411	6,2%	53.289.462	5,5%
Resultat de l'exercici	35.633.654	4,0%	47.613.614	4,9%
Balanç	Any 2004		Any 2005	
Actiu	752.065.591	100%	915.495.819	100%
Immobilitzat	255.792.640	34%	331.803.195	36%
Actiu circulat	496.272.951	66%	583.692.624	64%
Passiu	752.065.591	100%	915.495.819	100%
Fons propis	260.369.553	35%	309.617.593	34%
Deutes llarg termini	144.908.673	19%	222.825.575	24%
Deutes curt termini	346.787.365	46%	383.052.651	42%

Font: Registre Mercantil

5.3. Sector quinari

El quinari engloba les activitats que requereixen d'un major nivell de coneixements i inclou l'ensenyament, la recerca, la sanitat, els serveis a les empreses i el sector cultural.

Els 9.073 treballadors que ocupa el sector quinari a Manresa representen un 43,8% dels ocupats del sector serveis de la ciutat, una participació 1,2 punts percentuals inferior a la registrada a Cata-

lunya. Les tres branques amb més ocupació, a nivell de força de treball, són la sanitat (3.007 ocupats), els serveis a les empreses (2.665) i l'educació (1.235). El pes dels serveis a les empreses i la sanitat difereix molt entre Manresa i Catalunya. Mentre els serveis a les empreses ocupa el 12,9% dels treballadors del sector serveis de Manresa, aquest àmbit n'ocupa el 16,3% a Catalunya. I mentre el 14,5% dels ocupats al sector serveis desenvolupa les seves tasques professionals a la sanitat; al Principat ho fa el 8,5%.

Moltes de les activitats del quinari estan copsades per activitats on el sector públic predomina, com poden ser la sanitat o l'educació.

És per aquesta raó que les dades del Registre Mercantil no són representatives de l'activitat del quinari. No obstant això, el sector privat predomina en l'àmbit de negoci de l'epígraf 74 del codi nacional d'activitats econòmiques, 'Altres activitats empre-

sarials'. De fet, el 70,1% de la facturació del quinari procedeix d'aquest àmbit de negoci. El sector aporta un important valor afegit a l'economia de la ciutat: Les 118 societats mercantils de Manresa que operen en aquest àmbit de negoci han tingut un volum de vendes de 85 milions d'euros al llarg de l'any 2005, han convertit en beneficis després d'impostos el 20,6% de les vendes i han presentant una rendibilitat dels fons propis del 17,1%.

5.5. Empreses i ocupació. Quinari		Informació a 31/12/2006		
Trimestre	Assalariats	Autònoms	Empreses	
72 - Activitats informàtiques	73	58	19	
73 - Investigació i desenvolupament	72	11	3	
74 - Altres activitats empresarials	2.237	428	314	
75 - Administració pública	993	2	12	
80 - Educació	1.115	120	71	
85 - Activitats sanitàries i veterinares	2.825	182	111	
90 - Activitats de sanejament públic	36	2	4	
91 - Activitats associatives	205	47	41	
92 - Activitats culturals i esportives	549	118	63	
Quinari	8.105	968	638	
Serveis	16.986	3.727	2.210	

Font: Departament de Treball de la Generalitat a partir de dades de l'INSS

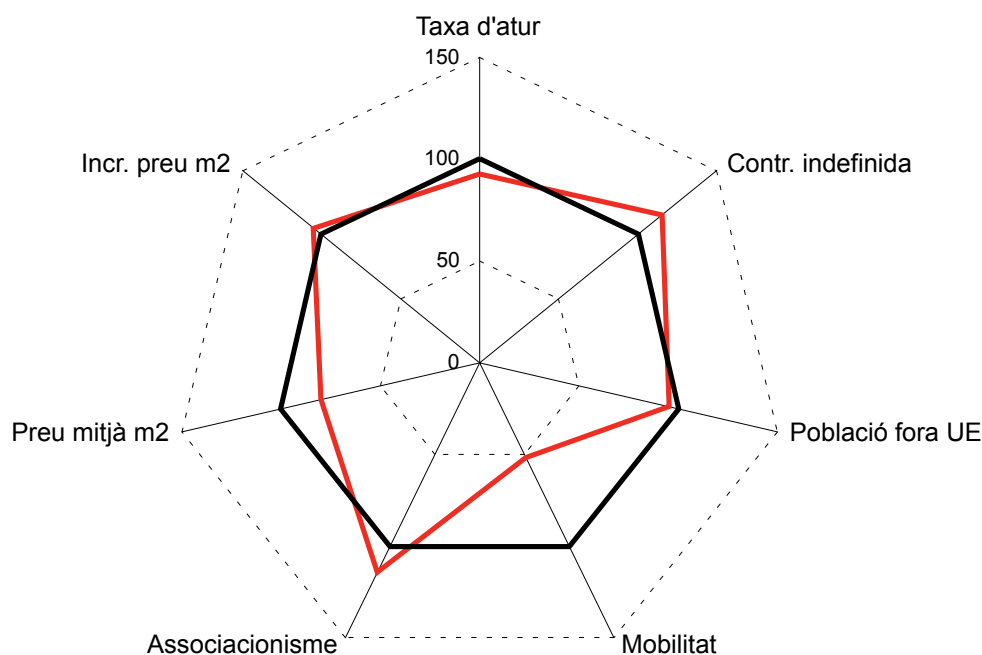
5.6. Resultat i compte de resultats. Quinari				
Compte de resultats	Any 2004		Any 2005	
Vendes	197.623.049	} 100%	120.921.608	} 100%
Altres ingressos d'explotació	779.903		830.482	
Resultat d'explotació	10.616.990	5,4%	18.341.193	15,1%
Resultat de l'exercici	23.283.805	11,7%	19.264.916	15,8%
Balanç	Any 2004		Any 2005	
Actiu	199.943.481	100%	170.818.384	100%
Immobilitzat	103.986.504	52%	105.581.374	62%
Actiu circulat	95.956.977	48%	65.237.010	38%
Passiu	199.943.481	100%	170.818.384	100%
Fons propis	108.364.581	54%	111.630.037	65%
Deutes llarg termini	19.229.597	10%	17.901.386	10%
Deutes curt termini	72.349.303	36%	41.286.961	24%

Font: Registre Mercantil

VI PERFIL DE LA CIUTAT

- 1. Indicadors bàsics
- 2. Coneixement i innovació
- 3. Dinàmica empresarial

1.2. Manresa

Font: Projecte 'Perfil de la ciutat'

té una important presència a la capital del Bages. La relació entre el nombre de contractes indefinits sobre el total de contractes registrats, a Manresa, és del 18,4%. Es tracta d'un valor que es situa 2,4 punts percentuals per sobre del que aquesta relació assolix en el conjunt dels municipis de la xarxa (16,4%) i tan sols mig punt percentual per sota del registrat a Vic (18,9%), que és el municipi on aquesta relació assolix el màxim valor.

El pes de la població extracomunitària augmenta any rera any. A 1 de gener del 2006, l'11,7% de la població de Manresa és de fora de la Unió Europea, un nivell sensiblement inferior a la mitjana dels municipis de la Xarxa (12,3%). En aquest aspecte, l'interval determinat pels valors mínim i màxim és molt ample. Mentre que el 4,4% de la població de Barberà del Vallès és de fora de la Unió Europea, aquesta relació assolix un valor del 21,2% a Vic.

Pel que fa referència al percentatge de desplaçaments per motius de treball que es realitzen en transport públic sobre el total de desplaçaments registrats, Manresa i Vic presenten uns valors baixos i, al mateix temps, Santa Coloma de Gramenet, totalment integrada en la xarxa de transport públic

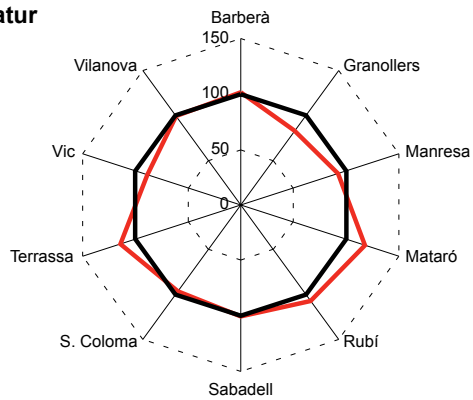
de l'àrea metropolitana de Barcelona, registra una xifra molt superior a la mitjana. La mala connexió de la Catalunya Central amb l'àrea metropolitana de Barcelona és una evidència.

Els quatre nuclis metropolitans més allunyats de Barcelona són els que acullen un major nombre d'associacions. D'aquesta manera, les quatre ciutats amb més associacions són Vic (7,0 associacions per cada mil habitants), Manresa (5,6), Granollers (5,5) i Vilanova i la Geltrú (5,4).

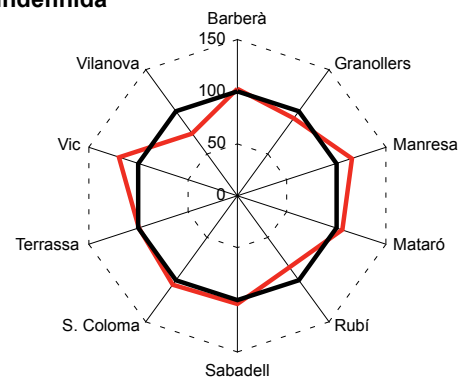
Finalment, el mercat de l'habitatge s'analitza a través del preu mitjà del metre quadrat d'habitatge de nova construcció i l'evolució d'aquest. El preu de l'habitatge disminueix a mida que ens allunyem de Barcelona i per trobar el metre quadrat d'habitatge menys car possible cal anar a qualsevol de les dues ciutats més allunyades de la capital catalana: Manresa (2.837 euros) o Vic (2.944 euros). Malgrat això, la capital del Bages no ha escapat de l'espectacular increment de preus de l'habitatge dels últims anys, i l'augment del preu del metre quadrat d'habitatge de nova construcció de Manresa entre l'any 2000 i 2006 ha estat superior a la mitjana dels deu municipis de la xarxa del Perfil de la Ciutat.

1.3. Gràfiques comparatives segons indicadors

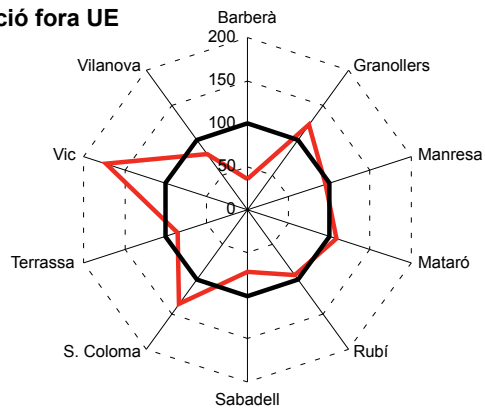
Taxa d'atur

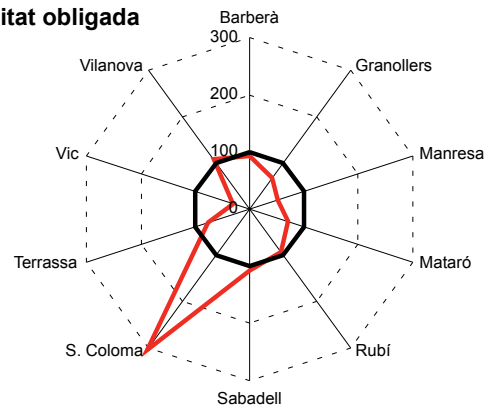
Contr. indefinida

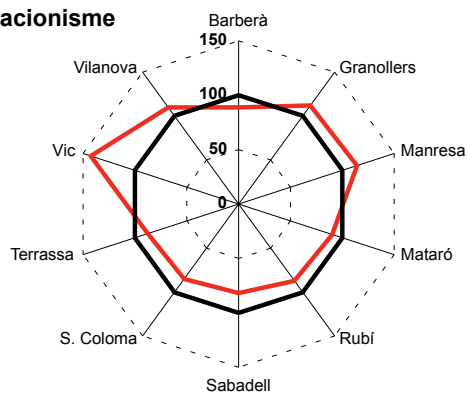
Població fora UE

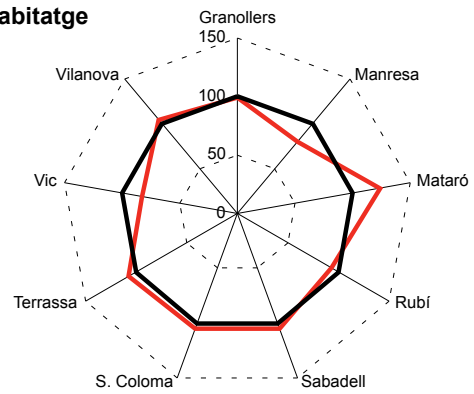
Mobilitat obligada

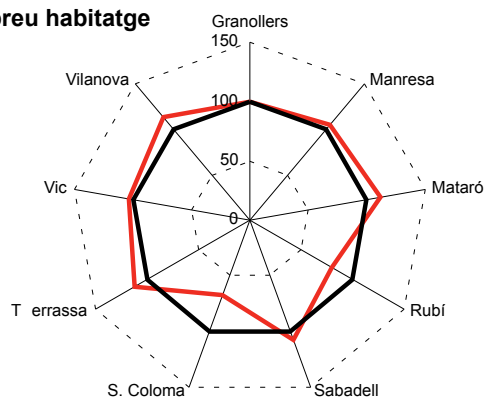
Associacionisme

Preu habitatge

Incr. preu habitatge

Font: Projecte 'Perfil de la ciutat'

2. CONEIXEMENT I INNOVACIÓ

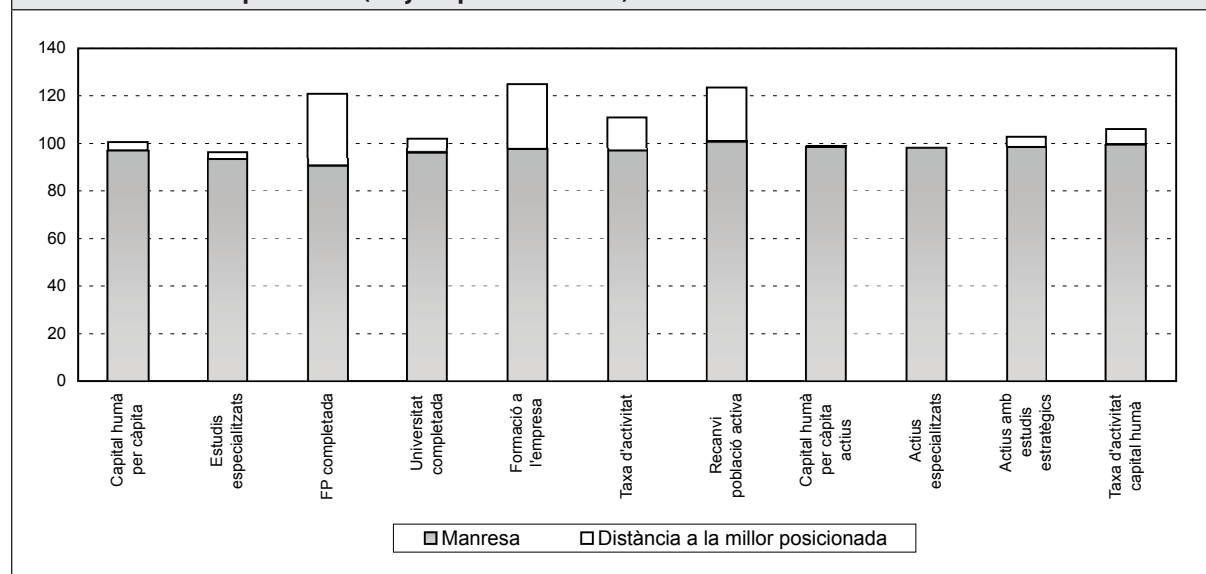
La xarxa del Perfil de la Ciutat va encomanar al grup de recerca d'Anàlisi Quantitativa Regional de la Universitat de Barcelona la realització d'una sèrie d'estudis per establir un sistema d'indicadors estratègics de seguiment municipal. Els informes estan disponibles a la pàgina web www.perfilciutat.net. El setembre de 2006 es va presentar un sobre coneixement i innovació que defineix els indicadors més adequats per a mesurar el capital humà i la capacitat d'innovació i recerca de les ciutats.

La ciutat presenta resultats discordants en relació al capital humà dels seus residents. Per la banda negativa, Manresa destaca per tenir una baixa taxa d'activitat i un elevat índex de recanvi de població potencialment activa. Ambdós aspectes són fruit de l'envellida estructura demogràfica de la ciutat respecte els altres municipis de la Xarxa. Per la banda positiva, Manresa destaca pel nombre de residents amb estudis universitaris, per la població activa amb estudis especialitzats i per la població activa amb estudis denominats estratègics (informàtica, enginyeries, formació tècnica i indústria, ciències i salut).

L'any 2001, l'Organització per la Cooperació i Desenvolupament Econòmic (OCDE) va definir els sectors estratègics segons el grau de tecnologia o de coneixement que requerien. La fabricació de productes informàtics, electrònics o de precisió serien alguns exemples de sectors d'alt nivell tecnològic. La indústria química, la construcció de maquinària i la fabricació de vehicles de motor pertanyen al sector de nivell tecnològic mitjà-alt. Els serveis intensius en coneixement comprenen sectors tan variats com la recerca, les activitats recreatives, esportives i culturals. Sector estratègic queda definit, doncs, com el conjunt d'aquells àmbits de l'economia que requereixen d'un nivell tecnològic alt o mitjà-alt i d'aquells serveis que són intensius en coneixement.

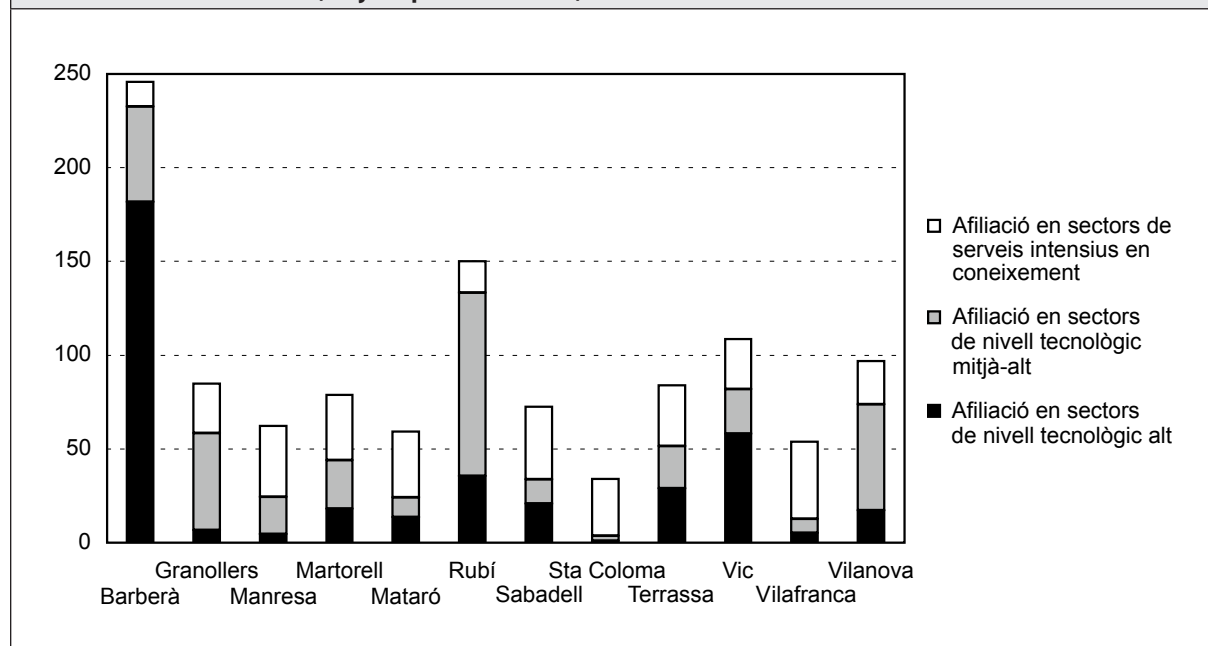
En aquest sentit, destaca que Manresa és la segona ciutat de la Xarxa on més assalariats duen a terme les seves tasques professionals a algun dels considerats sectors estratègics. A Manresa, el 41,7% dels afiliats a la Seguretat Social treballa a un sector estratègic; a la província de Barcelona, el 41,0%. Cal assenyalar, però, que la relació entre els treballadors afiliats en sectors estratègics sobre el total dels assalariats registrada l'any 2005 (41,7%) és inferior a la registrada l'any 2000 (42,3%).

2.1. Indicadors de capital humà (mitjana província = 100)

Font: Ajuntament de Manresa, a partir del Grup de recerca AQR-IREA

2.2. Indicadors d'innovació (mitjana província = 100)

Font: Ajuntament de Manresa, a partir del Grup de recerca AQR-IREA

3. DINÀMICA EMPRESARIAL

L'Informe sobre dinàmica empresarial forma part de la sèrie d'estudis encarregats al grup de recerca d'Anàlisi Quantitativa Regional de la Universitat de Barcelona per tal de configurar un sistema d'indicadors estratègics de seguiment municipal per a les ciutats mitjanes properes a l'àrea de Barcelona. Aquest informe, presentat el quart trimestre del 2006, analitza la dinàmica empresarial centrant-se en les empreses i els assalariats. Tot i que l'informe íntegre està disponible a la pàgina web de la Xarxa (www.perfilciutat.net), a continuació es presenten els aspectes més destacats de l'informe.

L'impost d'activitats econòmiques (IAE) era un tribut municipal que calia pagar per dur a terme qualsevol activitat de mercat. Segons aquest, entre els anys 1994 i 2002, el nombre d'empreses establertes a Manresa ha augmentat un 14,0%, una xifra inferior al 22,2% registrat a la província de Barcelona. La major part d'aquests nous establiments són de serveis. Les branques que registren els increments més important són serveis a les empreses, serveis personals i activitats immobiliàries. En canvi, les branques relacionades amb el comerç al detall han experimentat una disminució del nombre d'establiments.

De l'explotació de la base de dades de l'Institut Nacional de la Seguretat Social (INSS) s'extreu que, a Manresa, el nombre d'empreses cotitzants a la Seguretat Social ha augmentat un 8,6% entre els anys 2000 i 2005; un percentatge inferior al provincial (16,4%). El nombre d'afiliats a la Seguretat Social, en aquest mateix període de temps, ha augmentat el 17,7% sent la distribució dels assalariats per grans sectors similar a la provincial. El sector serveis concentra el 69,4% dels afiliats; la indústria, el 20,8%; la construcció, el 9,2%; i l'agricultura, el 0,7%. En aquest sentit, Manresa és una de les ciutats de la Xarxa que manté una estructura econòmica més diversificada.

A partir de la taula 'input – output' de Catalunya per l'any 2001 i de les dades de l'INSS, s'analitza el nombre d'afiliats distribuïts segons la capacitat d'arrossegament dels diferents àmbits econòmics. La distribució d'assalariats de Manresa segons el criteri de la capacitat d'arrossegament dels diferents sectors econòmics és similar a la de la província de Barcelona. Els sectors clau, empreses capaces de generar demanda i oferta a la resta de sectors, concentren el 43,6% dels afiliats; a la província de Barcelona, el 43,9%. Els sectors amb arrossegament cap endarrera, aquells que necessiten una major entrada de factors i afavoreixen l'aparició d'empreses auxiliars, ocupen el 25,4% a Manresa i el 26,5% a la província de Barcelona. Els sectors amb arrossegament cap endavant, aquells que produeixen pels altres sectors, ocupen el 10,9% dels assalariats a la ciutat i el 9,2% a la província i, finalment, el 20,1% dels treballadors de Manresa (20,4% a la província de Barcelona) es concentren en sectors independents.

Al llarg dels darrers anys, moltes empreses d'economies occidentals han decidit traslladar la producció a indrets on el cost de la mà d'obra és més assequible, aquest fenomen es coneix com deslocalització. Sala i Torres, a l'estudi 'Unes reflexions sobre localització industrial aplicada a la indústria catalana' defineixen els sectors més susceptibles de patir aquest fenomen. Es tracta de les empreses que treballen al sector tèxtil, al cautxú, al plàstic i a les fabricants de màquines i maquinària. Distribuïnt els assalariats de Manresa en funció de si treballen a un d'aquests sectors o no, s'obté que l'11,2% dels assalariats de Manresa (8,2% a la província de Barcelona) du a terme la seva activitat professional a activitats econòmiques amb un alt risc de ser deslocalitzades. De fet, les disminucions més pronunciades del nombre d'afiliats entre els anys 2000 i 2005 s'han concentrat en els sectors de major risc de ser deslocalitzats.

3.1 Indicadors de la dinàmica empresarial en relació a la província

Creació neta d'establiments d'empreses (IAE, 1994-2002)	▼
Variació nombre d'empreses cotitzants a la Seguretat Social (2000-2005)	▼
Variació afiliats a la Seguretat Social (2000-2005)	▲
Afiliats en sectors estratègics	▲
Variació afiliats en sectors estratègics (2000-2005)	▼
Afiliats en sectors amb elevat risc deslocalització	▼

Font: Ajuntament de Manresa, a partir del Grup de recerca AQR-IREA

COL·LABOREN:

Generalitat de Catalunya
Servei d'Ocupació de Catalunya

**Diputació
Barcelona**
xarxa de municipis

Fons Social Europeu

